

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Elsőféléli árak: Egész évre 10 korona, félvre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztésért felelős:

IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért eszerint.

Társadalmi kötelezettségeink.

Ez a téma önkéntlenül kívánkozik a tollam hegyére s bizonyos aktualitást kölcsönöznek neki a közelmúlt eseményei.

Az emberek maguknak élnek, önzők és mégis másoknak élnek. Hanyzorg megtörténik, hogy valahová hívnak bennünket, nem akarunk menni, de el megyünk, mert oda illő elmenni, meg azért ki tudja nem vonjuk e magunkra mások neheztelését, s nem fog-e távolmaradéunk tüntetészámba menni.

Minden osztályban megvannak ezek a kötelezettségek, de a társadalmi állás nagysága szerint nőnek.

Társadalmi életünk úgy van berendezve, hogy egy bizonyos fokig senki sem vonhatja ki magát bizonyos formái kényszer s társadalmi kötelezettség kényszere alól. Legyen az a legexkluszívvbb arisztokrata, vagy a legutolsó kishivatalnok — milihomos gyáros — vagy a legigénytelenebb szatócs, egyformán éreznie kell, hogy vannak bizonyos keretek, melyekbe akarva-nemakarva bele kell illeszkednie. Vegyünk egy példát. Nagy bált ren-

deznek a városban — az egész város lázban van. Ott lesz X-Y grófné — a főispán a feleségével, sőt a város képviselője, az államtitkár ur ő kegyelmessége is. Azt mondják, hogy ilyen fényes bál még nem volt s a a helybeli lapok azt írják, hogy a szegény árva siketnémák javára tetemes összeg fog begyűlni. Ilyen előkelő bál nem lehet lady patroness-k nélkül, mert a grófné, főispánné és államtitkár neje, csak nem ilhet egy színtől a többi halandó asszonnyal. Persze gondoskodni kell több lady-ról is, akik környezetül szolgáljanak. Ennek azonban nagy az ára, meg kell fizetni a pozíciót s a városi notabilitások asszonyai, akár tehetik, akár nem, leszurkolják a 100—200 koronás védői díjat, megszerzik a drága toaletteket — kirakják a családi összes ékszereket, mert ilyen bál nem volt s a város elsö asszonyainak ki kell tenni magukért.

A szegény hivatalnoknak a VIII. fizetési osztályon alul, aiknek kevés családi ékszerek s még kevesebb gombostű-pézdák van. már nem engedhetik meg maguknak ezt a luxust, sok pénz a 100 korona is. a toaletteket is drá-

gálják, meg kell hát elégedniök, hogy a sárakban elárusithassanak s a plus keretekről vessenek elejtett pillantásokat barátaink felé, aki most mért földnyi távolságra távolodott el tőlük. Dehát ilyen az élet. Az irigység tart egy hétig, a fényesen lezajlott bálról még itt-ott beszélnek, de az ezredesné szép bókot mond az albiró feleségének, hogy — tudod drágám ez a grófnő ilyen figyelmes volt, a kegyelmes asszony ezt mondta, azt mondta és szent a béke. Az ezredesnének került vagy 600 koronájába ez a tréfa, de teheti mert vagyonos leány; a kis albiróné meg vigasztalódik, hogy, hisz ő is ott volt, hogy ilyen bál ugy sincs mindig, s ha legközelebb lesz, addigra már ő is a ladyk emelvényéről pislant le őt irigylő barátinóra

De ez csak egy konkrét eset arra, hogy néha kelletlenül is részt kell vennünk olyasmiben, amihet sem kedvünk, sem módunk nincsen. Ez még magában véve nem volna baj, de az igazi baj abban rejlik, hogy ezek a formák néha döntő súlyúval nehezdednek különösen a hivatalnok középosztályra.

Az a szegény gyermekes családapa, aki

Mese.

Irta: GÉCZY ISTVÁN

Egy firtós fejt ifjú lovag, nevető két szem-párral, rózsapiros arccal, tiszta, mint szálló hópehely; szép, mint Adonis; bolcs, mint a Korán és vitéz, mint Bayard lovag, fia! az szívének rajongó lelkesedéssel elindult a nagy világba, hogy lemondva minden földi búságról, érzi ki gyönyörrel diadalra juttassa azt, a mi után lelke annyira szomjuozott, az „Igazság”-ot.

Hosszu, fáradságos vándorlása közben egy idegen országba jutott, a hol szétszórt holttestek heveket, felszegtett falvak füstölögtek s mindenütt gyász és pusztulás hirdette egy lefolyt háboruak borzalmait. Minél tovább haladt, annál több temetetlen holttestetem fektött szerte-zárt az országban, árök partján, mezőségen, mindenütt a merre csak a szemé ellátott.

Feje felett mint szakadozott terhes felhő köválygott a hollók és dögkeselyűk táborra es az a szálló felhő vezette őt mindig baljebb, baljebb a kipusztult országba, míg nem egy eszdes, csillagos éjszakán rabukkaant a legyőzöttek táborára.

Harcuzott férfiaknak könytelen, k-ményiszivű asszonyok öntötték a golyót, kőszörültek a kardot és buzdították a vezér nélküli csüggedőket új harorra, egy végtök küzdelemre.

Itt tudta meg a vándor ifju, hogy egy boldog, szabad kis országra ráfékndt egy éhes nagy hatalom, hogy nyers erejével, seregeinek megszállhatatlan

sokaságával előbörje a térékpről ezt a szabad kis országot s dolgos kezű népet rabigába hajtsa, szolgaságra v-ssze.

És az ifju hős, lázban égő arccal, kesébe ragadta szabályját s magásra emelve megesküdütt, ott a csillagfényes éjben, hogy diadalra visz: az eltört „Igazság”-ot; legyőzi a győzöt és visszavivja ennek a maroknyi népnek legdrágább kincsét, — a szabadságot!

Riadót fuvatott; aztán: Hajrá, hajrá!

Neki az ellenek! Mint proféta vezette, vezette a népet útkezről-útkezre; diadalról diadalra. Egyik kezébe halált osztó kardja, másikban a rongyos, tépett, véres zászló.

Harcolt a maroknyi nép proféta élén, hullott az ellen rakásra, mint ősi leviél viharzúgása közt, halottakkal telt meg minden talpalattnyi tér, mintha csak a végítélet napján temetővé változna át az egész nagy mindeuség.

De az elesettek helyén új hadsereg támadt és a miut fogyott a hősöknek száma, egy nót, mindég csak nót a szabadságtipró vad csorda.

Egyszer aztán kiesel a proféta kezéből is a kard. földet ért a zászló, elveszett a szent Ugy, legyőzték a vezért és a durva nyers hatalom őt, az Igazság bátor hirdetőjét, lánglelkü harcosát, ledobta a tömlőre fenekére, néma kísértetek és pakányok közé.

Hogy elűzte magától a kísértő Árnnyakat, barátságot kötött a pakányokkal, beszélgetett velök s megértettétek egymást. Megosztotta velük kenyéret, a melyet naponként nyujtott be egy láthatatlan kéz, a pakányok aztán háháló apró erős kis fogaikkal egy éhes vasszóget rágták ki a falból, a melylyel ő tíz

hosszu esztendő nehéz munkájával akkora nyílást vágott a kőfalon, hogy kiférhetett rája és megsza-badulhatott nehéz rabcsügéből.

A haja már deresedni kezdett, acél izmai megtálgatt, elgyöngültek, de elméje még edesebb lett, megtanult a sötétben tisztán látni, bölcsen gondolkodni és lankadó erejét visszatá a hit, mely meg-szállta lélkét, hogy elmozze tisztaságával ki fogja vivni azt az igazságot, amit nem tudott diadalra jut-tatni szíve lelkesedésével, acél karja erejével.

Legelső útja egy nagy városba vezette, a hol a tágas főtéren felállított emelvényről díszes menne-zet alatt a város bírāja osztotta az Igazságot.

Már csak egy pörlekedő pár várt az ítéletre. Az emelvény előtt porban fetengre siránko-zott két sapadt asszonyszemély, míg fent az emel-vényen, a bíró oldalról gagós pofszekedéssel má-gyarázta panaszát egy gazdag rubiztau kalmár.

A vándor odament az asszonyokhoz és meg-kerdezte az idösebbet, miért siránkoznak annyira, miért fetengnek a porban és mért verik homlokka-l a földet.

— Ó, jó uram, szörnyő a mi bajunk, szörnyő a mi bánatunk. Az a gazdag kalmár, a ki most pan-aszol be bennünket a bírónak, ötven aranyat adott nekem kölcsön, beirta a köteleivelbe, hogy birtokom-ból bármit elkoboshat, ha az ötven aranyat a kitű-zött időre vissza nem fizetem.

Ez az idő elmult, és nem tudtam fizetni, fel is ajánlottam neki minden vagyonomat, de ő a leányomat követeli, azt állítja, hogy joga van hozzá, mert a leánynom szüneten az én tulajdonom és én fel-

kénytelen fizetéséből megélni, örül, ha a leg-szükségesebbet teremti elő minden hónapban. Költségvetése nem engedi, hogy a társadalmi kötelezettségekre külön tételt állítson be, pedig ezzel ma már úgy kell számolni, mint a ruhával, vagy az élelmi cikkekkel Egy-egy bál, hangverseny mulatság, bankett stb. alól a kisváros ember ki nem húzhatja magát. Egy-egy estét — teát is kell adnia itt-ott, ha társaságba akar járni. A nagyváros ebben a tekintetben sokkal előnyösebb a kiszírtetésű hivatalnok osztályra, mert ott az ember élni visszahúzódnia s nem érzi úgy a társaság hiányát, mint a kis városban, ahol az emberek jobban egymásra vannak utalva.

Ha az összejövetelek — szórakozások nem viselnék magukon az örült pazarlást, fényűzés jellegét, még nem is volna olyan kényes ez a kérdés, de a kis város-közönsége úgy él, vagy akar élni, mint a pestiek, külön-ségekben utánozza őket. Nálunk épúgy vannak jólékony bazárook, vásárok, piknikiek stb mint Pesten épen olyan fényűzően mint ott, — öt órai tea — fogadónap — zsúr — soiree — házibál majdnem minden családnál. A pesti kishivatalnok a kávéházban, vagy egy jobb hotelben jön össze ismerőseivel ha-vonkint egyszerű, estélyeket csak a közepo-sztályon felül állók adnak nagy átlagban, nálunk azonban nem lehet feltűnő nélkül élni, mert a társadalmi kötelezettségekhez tartozik, hogy mindent viszonzni kell amiben az ember részt vesz.

Panaszkodunk a drágaságra, de azért semmi sem oly drága, mint a társadalmi kötelezettségek, melyeket jó pénzen kell megfizetni, —

Eötvös József báró liberálizmusa.

II.

A legszabadelvből alkotmány pedig az, mely-nél fogva mindenki részlelhető magát azon többség-ben, mely minden egyesnek es-lekérései fölött intéz-kedik. Ez tulajdonképen nem más, mint az általános választó és választhatóság jog.

Busseau szerint az egyetemenek csak egy ér-deke van s ez a közös jó az egyének sokszor kell alárendelnie saját akaratát a köz akaratának. Ezért a parlamentben is Eötvös szerint a többségi elvnek kell érvényesülni.

Ezek az elvek igazi hamisítatlan szabadelv elvek, kissé radikálisak. Itt érdekes lesz Kossuth és Széchenyi álláspontját érteni, akik korántsem vol-tak annyira szabadelműek, mint Eötvös.

Széchenyi Eötvöshöz képest valóságos konser-vatív politikus volt s mégis jellemző az akkori vi-szonyokra, hogy Széchenyit radikalizmussal vádolják az udvarnál. Az 1831-iki orsz. kolera járvány idején ezt híresztelték a kormány, hogy egy elzáruló ügyvéd a Hitelt olvassa fel a parasztnak; demagógnak nyilvánítják s pestisnek nevezik a munkáiban bir-detett elveket, melyeknek tojódése veszély a nemzetre. De az ifjabb nemzedék lelkesedéssel csatlakozik zászná aia.

Széchenyi munkájával kezdődik az a mozgalom a magyar nemesség körében, melyhez hasonló nincs egész Európá történelmében, hogy a nemesség min-den külső konzerv. vagy nyomás hatása nélkül mondott le az azados kiváltságairól, nemesi privilegiumai-ról. Széchenyi és Eötvös is demokrata, de Széchenyi

mégis elfogult egy kissé a mágnások javára, am érthető is. A mágnásoknak fogékonyabbnak tartotta a reformeszmék iránt mint a köznemességet s mikor több megyei ur látogatta meg, felkiált: „Ó mily kellemetlen, képzeldő emberek ezek! — Ő, aki a külsőre is olyan sokat adott, nem tudta szenvedni, hogy a falusi urak, nem fordítanak anyyi gondot a kezek és körmök tisztítására, mint a menyői kirátnak volna. A sok pipázás és dohányzás következtében sokat köpködnek a nemes urak s ezt senki sem tartja illenelnek, ezért elhatározza, hogy elkitet ir ellene. „Ötven tudóst megvendégeltem” — írja, — sok pi-zkot csináltak, a szőnyegimeit leköpték” Meg-ütözik azon hogy a kést az emberek a szájukba vi-zik. Deánknak pl. soha sem tudta elfelejteni, hogy fogait villával pi-zkálta s bár jó véleményű van róla, mégis sajnálja, hogy nincs semmi nevelése. A köznemesség iránt érzett ezen előítéllete igen meg-látszik Kossuthhoz való viszonyán is s talán a millieu és feltételek közti különbség is okozza a gyors el-távolodást. Eötvös pedig a köznemes Kossuthhoz csatlakozott szívről lélekel.

Érdekes, hogy a köznemesség volt mégis az a réteg, mely Széchenyi eszméit magáévá tette.

A parlamenti felelős kormány eszméje hidegen hagyta Széchenyit, sőt még Kossuth sem lelkesedett érte s hogy programjába felvette, ezt csak Eötvös ke-dvéért tette. Ebben az időben Metternich kormány még oly erősen áll, hogy szinte vakmerőségnek látszik ennek az eszmenek még felvételése is, a rendi alkotmány hívei pedig a nemzet önállóságát feltették a felelős kormányzat behozatalától.

Széchenyi szelid, konzervatív nélküli reformot akar. Kossuth pedig meg-ígéri magát most még a kanc-eljárás nemzati és önállóbb hatáskörével Eötvös sőtben a felelős kormánnyal a végleges megoldást sürgeti.

A szabad-lvú párt stemmi felsőbbesség — már az 1-46 47-iki országgyűlésen kinyit a vezető férfiak egyénisége és nép-zetisége elhomályosította a konzervatívokét s hogy a párt nem forradalomra, hanem bölcs fejlődésre törekedett, bizonyítja egész ő-szemléltása, melyben a nemzet minden réteget képviselve látjuk. A főnemesség közül ott van gróf Bathanyai Lajos, báró Wesselényi Miklós, gróf Telki László, báró Eötvös József, gróf Andrássy Gyula, — hogy csak a kiválóbb neveket említssem — a köznemesség közül talán elég, ha az egy D-ak nevét említünk Ugyacsak Deak volt az, aki az ellenzék programját 1847-ben megformálta.

Főbb pontjai ennek: a parlamenti felelősség elve (ezt a pontot csak Eötvös hosszas argumentálásra igitták a programponctok közé) a nyilvánosság szerepe a közlet minden ágában (parlament-törvénykezés stb.-nél) szabad gyűlékezési és egyesítési jog, sító-szabadság és új sítótörvény megalkotása; Erdély és Magyarország egyesítése; a vallászabadság kérdéseinek rendezése. A közheteken való osztozkodás, nép-képvisel. törvényelőtti egyenlőség, az urbírság rendezése kármentesítés mellett, az ősiség eltörzése s a hitel visszaállítása.

Folyt. köv.

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Írta: Pfeifer Elek.

IV.

Mielőtt a lakás egyes helyiségének tárgyalásába bocsátkoznánk, el nem mulasztatom a fal élén-kítésének kérdését röviden érinteni, azas különösen festmények és grafikai művekről egyet és mást el-mondani.

A kép a falfelület díszítésére szolgál; a mai fűggőkép önmagában egy külső és belső egység ál-

ajánlottam neki mindent, a mi az enyém, — így szól az irás, — ha fizetni nem tudok.

Ez a mi nagy bajunk, jó uram és nincs ki segítségem rajtuk, nincs, a ki jó tanácsot megmen-tse e szörn; ti veszed-lemtől.

— Száritsd fel omió könyveidet szegény meg-gyötörtül lélek te nem oly rossz az emberek, mint ahogy hisszük. Én leszek a tanácsadó, én leszek a védő.

Megszólat a bíró; a vad im elhangzott, van-e valaki, a ki vállalkoznék a védelemre is?

Az idegen előlépett, hogy megvédelmezze az árkvát, elhagyvottakát.

Ragyogó ékszállással, meggyőző erővel verte le a kalmár követelését, napnál fényesebben bizonyi-totta be az üldözöttek igazát s a védő kalmár em-bertelen követelésének isten és a földi törvények ér-telmében való tarthatatlanságát.

A tömeg ujongott tapsolt a védőnek és ugy üdvözölte őt, miként egy új Messiást.

A bíró pedig kérdőleg, gyanakodva nézett a kalmárra.

— Hallottad ezt kalmár, az ügyed rosszul áll, az igazság serpenyője félre billent, bizony, bizony mondom követelésédert nem adnék egy fatábkát.

— Kegyes bíró, válaszolt a kalmár. — Nagy az én bizalmam az én igazamhoz s magad is be-fogod látni, ha ügyemet jobban megvizsgálod.

És a bíró szebbé csuszítottolt egy erszény aranyt. — Való igaz, mondá a bíró, hogy jól megfontolva a dolgot, elmémben javadra kezd derangeni az igazság, ámbar a serpenyő még mindig ellened áll. — Nézd meg jobban, ó böles bíró, azt a serpenyőt, világítsa fel az ég a te böles elmédet. És újra a bíró szebbé csuszítottolt egy kövér arannyal telt erszényt.

— Igazad van derék kalmár ebtem már tisztán lát és elm vakított egy idegen koburló haszaggal teli védő beszede.

Az a tied, jodog van hozzá, megfizetted érte. Így itél-k én az igazságos bíró!

És a tömeg, a mely az imént még ujnyva üdvözölte az idegen tudóst, gúnyos röhög közben ki-terelt a városból, lökdösve, leköpre az igazság legundás bajnokát.

Kinos vandoriás közben, a mikor már csak ugy vonzolta maga után az életet, egy oly esoda szép vidékre vándorolt, a minő csak a paraszomkert lehetett a bűnbocsás előtt.

A két égboltotzról tisztán ragyogott le a nap s feje felett aranytollu madárkák ropkódtak s búvárdalt zongolt az egész környék. A fáradt aggastyán félig elkábultan dőlt le a paha, pázsitos fűre.

Egyzserre a bokrok árnyékából egy fekete firtós ifju és egy aranyhajú lány jött ki.

Az ifju olyan volt, mint ő, élete tavaszán, a leányka pedig udo, mint egy májusi költemény, ártatlan, mint a meg nem született gondolat.

Hosszu arany haját játsza csókolgatta a nap-sugár s zeme kék egeben üdvözölt, a ki belenezett Szerelmke odaszádsán simulat a leányka a legényhez az pedig izmos két karjába zárva rátapszította ajkát a lány sárkára s csók csattanásában hangzott el a világ legszebbik zenéje.

A vándorok pedig, ott a rejtőkelyiben meg-dobbat a szíve, egy édes szabadzás reszketett át rajta s ősz fejjel tudta meg, hogy mint firtós feju ifju, milyen közel volt kitűzött céljához, mert egy igazság van a világou, melyet be nem moscolhat semmi földi piszok, kedvesünknek első szüzi csókja.

tal bezárt egész, nincs összefüggésben a környezettel; hanem önálló életet él. Logikus dolog volna tehát egy nyugtalan, vibráló tapéta, avagy egy tulotul díszes eklektikus keret által a figyelmet a lényegről, a festményről elvonni. A festménynek főlányos hatását csak úgy biztosíthatjuk, ha egyszerűen festett szürkés tónusú falra akasztjuk és főleg a behatárolást hangsúlyozó nem feltűnő színt keret alkalmazunk rá.

A keret egyszerűségében rejlt logikát csak úgy tudjuk megérteni, ha tisztában vagyunk annak, hogy a keret tulajdonképeni célja a behatárolás, a kép önálló, a környezetét önmaga nem függő önmagában létjogosultsággal bíró művészi egységnek a nyomatékos kiemelése. A festménynek a környezet-től való emancipálási rendeltetését tehát a keret csak akkor fogja betölteni, ha hajlékony vonalakkal éntékített cikornyás helyett egynemes létekből van konstruálva úgy, hogy minél energikusabban kifejezhesse az architektonikus körülzárt gondolatát. Hogy ezt a gondolatot szívesen is kellő nyomatékkal hangsúlyozhassuk, legtanácsosabb a keretnek lehetőleg olyan színt adni, amely a képen nem igen fordul elő.

Itt felmerül az a kérdés is, hogy metszetek, karok és lithographiákul meghagyandó-e a papírszegély vagy nem? Itt teljes mértékben egyéni izlésnek lehet csak döntés, mert ha éppen érvelni kellene, ép olyan nyomás érv hozható fel a szegély ellen, mint mellette. Ha azonban a szegélyt meghagyjuk, feltétlenül tanácsos egész díszrét keretrel rá alkalmazni, mert a fehér papírszegély még maga is a behatárolás momentumát kifejezi. Sőt legizlésebb a borító öveglapot egyszerű vászon vagy papírszegélyvel ellátni.

Sokszor vitás az a kérdés is, hogy kézi festményeknek, vagy reprodukcióknak adjunk-e előnyt. Hiszen ha telik rá, hogy jó eredeti festményeket beszerezhesünk, az természetesen a leghelyesebb, ha azonban olcsó tucatmázasolatokat vehetünk csak, akkor tanácsosabbnak tartanánk jó reprodukciókat felakasztani. A mai reprodukáló technika már annyira fejlett, hogy kis költségű olyan darabokat szerzhettek be, melyek nagyon híven adják vissza az eredeti kvalitásokat és így teljesíthető az nevelőhatásuk költségtelen. Műértékek ugyan csekélyek, de — ami az által emberrel a fő — dekoráló és lélekemelő potenciájuk sokkal nagyobb van, mint a sokkal költségesebb negyed és ötödárú piktörök alkotási. Persze az emberi hiúságnak itt is sokszor döntő szerepe van; sokan azt hiszik, hogy egy- két rossz eredeti képnél a birtoklása műértékké teszi őket a világ szemében. Különösen a vándorpiktörök főreműveitől nem tudom elvonni évi a közönséget. Mert amellett, hogy gazdasági árákat tesznek a vevők körében, erkölcsi ártékekben való pusztításuk is nyilvánvaló, ha elgondoljuk, hogy a kultúra és művészet hazugsos cégre alatt uves művészek nevelve visszakelnek és komoly szakemberek izléseffejlesztő törekvéseit a közönség körében megbénítják.

A képek felakasztásánál lehetőleg arra ügyeljünk, hogy egy-egy helyiségben körülbelül egytörten nagyságú képek kerüljenek, még pedig úgy, hogy a felső vízszintes kerellek: lehetőleg az egyes nagyobb butoridabok felső bezárt részével, vagy ha az sőt uno két magas, az utóbbival egy magasságba kerüljenek.

Nyugodt és egységes határ csak ilyen alulóg magassági méret által érhető el, ez ad a szemnek kellemes támpontot. Az természetes, hogy kisebb képek lehetőleg jobban kerüljenek mint a nagyobbak s ha egy falra több darab jön, akkor azok a szimmetria követelményének megfelelőleg úgy helyezendők, hogy két vagy három festmény szimmetria tengelye egy függőlegesen essen. Sok kép kerülendő, galéria-szerű hatást idéző, az egyik kép hangulata ronja

a másikat s így kizártunk vesszük még az is, hogy az egyikéket talán jó festménynek ilyen zsufolt környezetben kellemesen hassanak.

Az egyszerűség itt is csak előnyére válik az izlésnek és eleganciának; a képek minősége és a jól megválogatott hely zeimörtéke a házigazda műizlésének.

Folyt. köv.

HIREK.

Böhm Emil.

Társadalmi közéletünk egyik jeles munkáit siratjuk el ezen pár sorunkban. Böhm Emilről írunk, ki tizenhat éven át adta oda gazdag egyéniségének tartalmát városunk művészi életének felpezsdítésére, fejlesztésére. Felkésesedő, onzetlen munkássága nyomtatott hagyott maga után mindenütt, hol működött, töképpen az Irod. és Műv. kör dalárdájának életében. Erdemének elismerése és méltánlására gyultek egybe csőtörtökön este a kör vezetői, igazgatótanácsa, a dalárda tagjai s veteránjai, hogy tisztelőknek a bucsuzás perceiben ünnepies színt adjanak s megmutassák a távozó, fáradsáttalan munkás vezetőnek — emléket őrizni fogják mert szép feladatát híven, érdemesen töltötte be.

Horváth György, főigazgató az Irod. kör elnöke előtt. Tartalmas, szép beszéde után a kör tisztelőitbeli tégységának oklevelét nyújtotta át Böhm Emilnek, ki a kör ezen kitüntetésével a tisztelet laucával kepelott magáéba. Dr. Neumann Ede főrabbi, alelnök színdán magas szárnnyalásu beszéd kíséretében nyújtotta át a dalárda örökös tagságának emléklapját, melyet az összes dalárdisták autogrammjai ékesítettek.

Böhm Emil az üdvözlésekre meghatottan válaszolt s mintegy fogadalmat tett, hogy szívéhez forrasztja ezt az emléktáncpet minden szavával, melyben ifjúkori lelkes munkálkodásának legzobb napjait élte át ismét.

Ezúttan a családjelellő szórakozás következett. A dalárda kezdte. Bucsuzó vezérjét gyönyörű énekszámokkal ünnepelte. Beálltak a régi tagok is s azok is énekeltek igazán szívből. Régi emlékek szongtak a teremben, a lelkekben. Elmult idők, elmult árzések, melyek ismét megelevenedtek, örömben ringáltak. A zene sem maradt távol. Eljött kamara zenetársaságunk is, hogy edes testvéreink, a dalnak ünnepeben osztozzék. Magazolt, Schubert, Mozart művészi viszhangban Horrichter Emma, dr. Krátky István, Gürtler István, Saueremann Béla hangszerén. Azután ismét beszéd. Nem is egy. A megtelt szívek kényordultak. Szép szavakban öntötték ki tartalmukat. Ecsy volt.

Kéző éjszakáig! Böhm E. már elment! De neve városunk kultúrtörténetébe bevésszött, ha egykoron megírják! L. J.

— A „Polgári egyesület” közgyűlése. A „Polgári egyesület” szombati közgyűlése kiemelkedett a rondes szürke közgyűlések sorából, mert ünneppé avatta azt a kör népszerű elnökének *Bentzik Ferenc dr.-nak* elnökölését történt újból megválasztása. Mint olvasnunk előtt ismeretes Bentzik Ferenc dr. aki 28 éven át viselte ezt a tisztséget s nagyvá és népszerűtlen volt az egyesületet vonzó és mindenkinet tisztelőt parancsoló egyéniségével, lemondott az elnökségről s az egyesület tagjait körülvevően kérte, hogy ne ragaszkodjanak többé jelöléséhez, mert őrá, hogy a kör vezetését már nem tudná közmegelégedésre vezetni. Biro a kötelezőszóval folyó, szerényességugalt nyilatkozata felett a „Polgári egyesület”, mikor nagyrabecült elnököt egyhangú lelkesedéssel újból megválasztotta elnököl. Az osztalton bizalomnak a kyllés folytatása való lelkes megnyilvánulása, mégis csak maradásra bírta az elnököt s a tisztséget elfogadta.

Bentzik Ferenc dr. szerényesége bizonyára flikokzik minden elismerés ellen s oly ritkán kiadkozok rá alkalom, hogy a meleg színapátja tolmácsává váljon Nagykánizsa közvéleménye. — Szolgálaton ez az örökül arra, hogy melegen köszöntök azt az embert, akinek egy közéleti, mint társadalmi tevékenysége mély nyomokat hagyott társadalmunkban.

A közgyűlés egyébként az alábbiakat választotta a tisztikara élnök: Dr. Bentzik Ferenc, Alelnök: Fais Lajos, Titkár: Dr. Rosenberg Mór, Hátnagy: Sauerweber József, Pórtámas: Eperjes György, Ügyész: Dr. Eklányi Géza, Gondnok: Tóth István, Könyvtáros: Hoffmann András.

Vasárnap este barátságos lakomára jöttek össze az egyesület tagjai; az estelely számos felkösztönt hangzott el az utóelőre. Bentzik elnök igen szellemes tolmácsot választott a köszöntésére. A lakoma a késő esti órákban ért véget.

— **Calasanzai ünnepek.** Tegnap este tartotta a főgimnázium ifjúsága a „Polgári Egyesület” nagytértermében szokásos Calasanzai ünnepeit és sajnos nem nagy közönség jelenlétében, miután a szakkadók esak közötti viszonyt az eljövételtől. A helybeli zenekedvelők és zenésztők feszült érdeklődéssel várták a műsor megkezdését, mert azon nem kisebb számok szerepeltek mint Beethoven első Simfonijája nagy zenekarra és Bériot Ballet jelenete magán hegedűre zenekar kísérettel. Mindkét szám a legkellemebb meglepetést hozta ránk. Beethoven, szigorúan klasszikus remekművét, meglepő precinitással játszott a zenekar, szintegy a Ballet jelenet kísérettel is. Itt feltűnt a magán hegedűs Kovács Mihály 6 o. t. játéka. Ki a nehéz hegedű szólomott igen tisztán játszotta s a szokatlan kísérettel nem betelnyolta játékát. A műsor többi számai is jól sikerültek. Érdekes pontja volt a műsorunk Horváth György igazgató folevasolta a piarista rend alapítójáról, a szép felolvasást a közönség lelkesen megtapsolta. Az ünnepek rendezésért és a zenekar preciz betanításáért Lukács József tanár illoti az elismerés.

— **Áthelyezés Major Ferenc** váci főgimnáziumi tanár a kegyes tanítórud kormány gimnáziumhoz helyezte át az elhunyt Zimmermann Gusztáv tanár helyére.

— **Alapbizalmai jóváhagyás.** A belügyminiszter a nagykánizsai ált. ifjúság önképzőkörének alapszabályait jóváhagyta.

— **Szombatörümi piknik.** Minden évben a farsang legsikerültebb mulatság közé tartozott a szombatörümi piknik s a várakozásoknak teljesen megfelelt ezidén is. Igaz, hogy sok kellemetlen közbejött a sikert köztétség és mégis oly fényesen sikerült az estély. Arról volt szó, hogy a katonazenekarok a hadtestparancsnokság betöltötte a pikniken való részvételt, de ebből csak annyit volt igaz, hogy a tisztek az udvari gyászra való tekintettel nem mehetek fel az estélyre.

Igy a lányok nagy szomorúságra sok jó táncost eltek el, de a Kosztolybó ártánduk 12 jóvérű gazdák kárpótolta őket a vesztéséért. Lelekes hangulatban járták a táncot hajnalig. Vidorés és Boérns urak érdeme, hogy a piknik minden tekintetben fényesen sikerült. É helyett talán külön is meg kell emlékezni Frichay karrestorról, aki utolsó alkalommal jelent meg köztünk s tudásának javát produkálta a remekül összejátszó karral.

— **Öngyilkos kádós.** Boros Benő mura-szombati kávé s — mint tudósított jelenti — péntekre virradó éjjel árzenáll megmérgezte magát.

Kávé (sz. malagaszölj, maroni mandula, datolya, vérnarancs, citrom, füge, majorán) nyagban és postácsonyoként legolcsóbban szállít Ed. Obernyik sen Flume.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF Könyv és papír kereskedésébe egy csakis jobb családból származó kisasszony ki német nyelvet is teljesen bírja, és az előkelőbb vező közönséggel bánni tud azonnal jó fizetéssel felvétetik.

MEGHIVÓ.

A Nagykánizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1913. évi február hó 16-án délelőtt 10¹/₂ órakor

tartja saját helyiségében

68. évi rendes közgyűlését,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése, az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Az alapszabályok 25., 27. és 43. §§-ai értelmében kilépő Dr. Fábian Zsigmond alelnök, Blau Lajos, Ujnépi Elek Géza, Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld József és Dr. Schwarz Adolf igazgatósági tagok helyetti 3 évi időtartamra, Dr. Rothschild Jakab, Dr. Fried Ödön, Goldhammer Károly, Heimler József és Forintos Károly felügyelő-bizottsági tagok helyetti 1 évi időtartamra leendő megválasztása. — A kilépő tagok újra megválaszthatók.
5. Netáni indítványok.

Jegyzet. A t. c. részvényesek figyelemre méltóan, miszerint szavazólapjaikat 1913. évi február hó 16-ik napján délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig az intézet helyiségében személyes vagy meghatalmazás alapján átvehetik.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratott.

Grammophonok

és

lemezek

helyszüke miatt olcsón
kiárusítatnak

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
hangszerkereskedésében Deák-tér 1

Meghívás.

A Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán XVI. évi rendes közgyűlését

1913. évi február hó 9-én d. e. 11 órakor, saját helyiségében tartja meg, melyre a t. e. részvényeseket tisztelettel meghívja

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

Az igazgatóság.

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az 1912. évi üzletmenet és számadásokról.
2. Az 1912. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 5. §-a értelmében a társulat hivatalos lapjának kijelölése.

4. Egy igazgatósági- és egy választmányi-tagnak két évre, négy felügyelő-bizottsági tagnak egy évre való megválasztása.
5. Az alapszabályok módosítása.

Kelt Nagykanizsán, 1913. évi január hó 16-án.

JEGYZET: Az alapszabályok 14. §-a szerint szavazatképes részvényesek azok, kik legalább 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt le nem járt szelvényekkel együtt oly részvényt vagy részvényeket mutatnak fel az intézetnek, melyek legalább három h-ral a közgyűlés napját megelőzőleg irattak a nevükre.
A részvények felmutatásáról elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

VAGYON

MÉRLEG-SZÁMLA

TEHER

	ÖSSZE			ÖSSZE	
	korona	fillér		korona	fillér
Pénzkészlet	69.513	12	Részvénytőke	1.000.000	—
Osztárk-magyar bank giro-számla	31.731	35	Tartalékalap*	425.000	—
Magyar kir. postatakarékpénztár	1.294	90	Külön tartalékalap	37.000	—
Más intézetnél elhelyezett tőke	139.245	63	Nyugdíjalap**	70.825	—
Váltók	2.131.985	04	Betétek takarékpénztári könyvre és folyó-számlára	4.729.672	23
Jelzálogkötelezők	3.065.264	43	Hitelezők	34.252	97
Előleg értékpapirokra	4.310	—	Viszleszámitolt váltók	1.233.889	14
Adósok	535.230	70	Árúruhazott jelzálogkötelezők	153.820	14
Kardos Sándor és társa (kefegyár) betéti társasági részesedés	20.000	—	F-ol nem vett osztalek	338	—
Értékpapírok	952.203	—	Átmeneti kamatok (1913. évre)	51.231	20
Ingatlanok (parcellázás céljából)	927.403	60	Nyereség) mult évi áthozat 11.264-47		
Kintlevő kamatok	17.501	35	Nyereség) f. évi tiszta nyereség 148.389-97	159.654	44
	7.895.683	12		7.895.683	12

* az idei hozzájárulással 450.000 koronára emelkedik.
** 77.000

TARTOZIK

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA

KÖVETEL

	ÖSSZE			ÖSSZE	
	korona	fillér		korona	fillér
Költségek és üzleti adó	63.239	76	Nyereség áthozat 1911. évről	11.264	47
Kifizetett és tőkésített betétkamatok	214.254	35	Kamatok, jutalékok és ingatlan birtoknyereség	449.760	74
Betétkamatadó	21.425	46	Saját értékpapírjaik kamatai	45.119	50
Értékpapír árfolyam különbözet	47.918	—	Biztosító ügynökségi jutalék	347	30
Nyereség) mult évi áthozat 11.264-47					
Nyereség) f. évi tiszta nyereség 148.389-97	159.654	44			
	506.492	01		506.492	01

Kelt Nagykanizsán, 1912. évi december hó 31-én.

KOLLER ISTVÁN s. k.
elnök.

KNORTZER GYÖRGY s. k.
igazgató.

KLEINFELD IGNÁC s. k.
főkönyvelő.

Jelen mérleget és veszteség- és nyereség számlát a bemutatott fő- és mellékönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

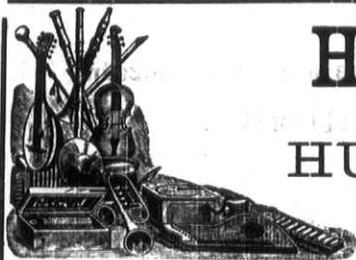
Kelt Nagykanizsán, 1913. évi január hó 21-én.

Dr. PLIHÁL VIKTOR s. k.
felügy. biz. elnök.

BRANDLHOFER ANTAL s. k.
felügy. biz. tag.

FISCHER SÁNDOR s. k.
felügy. biz. tag.

LOEWY ARNOLD s. k.
felügy. biz. tag.

HANGSZEREKET ÉS HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétel. — Kezeskedek arról, hogy csak jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, ennél fogva megengedem a kieserést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor-ért. — Hegedűvívók: 1, 1-50, 2, 2-60 3, 4 kor-ért. Hegedűvívók fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1-40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40 50, 60 és 70 kor. — Cellovívók: közönséges 1-60-tól 3 kor-ig. — Cellovívó fennambukfából 5 kor-tól 12 kor-ig. — Nagybőgők: $\frac{3}{4}$ -es 72 kor. $\frac{1}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővívó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Czitorák.

Primoitora, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor-tól 30 kor-ig. — Primoitora palizander-tetővel és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primoitora egész 64, 70, 80 kor. Koncerteitora a feut felsorolt minőségben is, azonban drábj 4 koronával drágább. — Magyar népczitorák közönséges kivitelben, egész-kótás 9 kor., jobb minőségű, fél- v. 10 kor., diófa-tetővel 12 kor., utanz. palisádfából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer 1a 3 cilindér géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászürt: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor-tól 70 kor-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok C vagy B, 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatfából ujezst billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolófúvók: 5-20, 5-60, 6-40 korona.

Klarinettek.

Fekete granatfából, ujezst billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz faabronccsal 10 csavar 56 kor. — Nagy dob rézabroncs és 10 csavar 90 kor. — Községi dob 14 kor-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Huzóharmonikák.

Huzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjárata fúvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitűnő hanggal, drábj 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromsoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal. Dúr és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

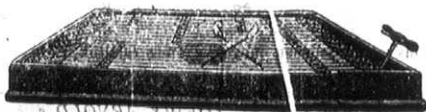
Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Iffy WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Éveskellét árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, fegyedre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztésért felelős:
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

Farsang után.

Rövid volt a farsang s mintha az ember mulatós jó kedve is mulatófében volna. Ha rövid a farsang, akkor a logika is úgy hozná magával, hogy annál jobban kihasználják a mulatásra való kevés időt, de kinek van ma kedve mulatni. Valami általános unottság veszt erőt a kedélyeken s szinte őrmel sóhajt fel sok ember, no csakhogy vége a farsangnak.

Sok helyütt lemondták a bálokat a habzsolóra való tekintettel. De kérdés, lehet az ok a lemondásra, hogy a törökök veszekszenek a szerbekkel? Ez csak ürügy s mi szivesen keressünk kibuvót mindig és soha sem az igazi okot mondjuk meg. Nálunk is jóval kevesebb volt a mulatóság az idén, mint máskor s ami volt is, nem az a kedélyes feszület, vig jókedv uralkodott azokon, ami a régi farsangoknak elmaradhatatlan jellege volt.

Azt hiszem a depresszióknak sokkal mélyebben fekvő okai vannak, hogy nem egy rövid farsangi oltok keretében a kérdést letárgyalni lehetne.

Keves az anyagilag független ember,

aki pedig van, annak ugyanis mindig farsang az élete; de másként van a nagy emberátlaggal, akiket a lét nehéz harca lenyűgöz s beteges kedélytelenséget sűt rá az arcára. Az unott farságon nem segít a farsang, jókedvet előlteni senkire sem lehet. Vagy talán megkomolyodott az emberiség s a százas bolondériáknak fityeg hány. A legbolondosabb embert is komolyvá teszi a szükség; annyira bohémek pedig nem tudunk lenni, hogy utolsó garasunkat vigyük a vásárra s aztán lessük a holnapot.

A családapáknak tárcáját erősen igénybe szokta venni a farsang s azok bizonyára örömmel köszöntik a megváltó bójt, mikor az emberek ráérnek gondolkozni azon, hogy mennyi pénzt dobtak ki hiába a nagy sehmisége. A mamák reményeiből kevés vált valóra és sok kis lány rózsás álma foszlott szájell. De vannak olyanok is Carneval herceg kegyeljei között, akiknek beütött a farsang, de ez olyan ritkaság, mint a főnyeremény.

Azért mégsem lehet egészen letárgyalni a farsangot. Maradjon meg ez a bolondság, hisz az élet amugy is elég egyhangú, ha nincs ami az embereket kizökkentse a ren-

des kerékvágásból. Mennyire lehet irigyelni azokat a könnyűvéru fickókat, kik jóformán áttáncolnak egy egész életet; még ez sem olyan baj, mintha valaki egy életet átalszlik.

A munka — az egyhangu hétköznapi foglalkozás megkivánja, hogy egy kis bolondságot is vigyünk bele az életbe. A jókedély hiányzik a mai korból s azért ne engedjük kiveszni a farsangot a köztudatból.

Most már post festa vagyunk. Az álarok lebullanak s a valót látjuk. Van olyan kinek a farsang sok örömet hozott, van aki nek sok csalódást, de talán egy sinos olyan, akit közömbösen hagyott volna.

* * *

Átment a vérünkbe, hogy a farsangban bolondosodni kell játszani s hiába való itt minden moralizálás, erkölcsi prédikáció, ha rájön az emberekre a bolondjárás, akkor még a legbölcsőbb is beleesik ebbe a ragályos mámorba. De már itt a kijózanodás; ugyan melyikünknek nem hozott kellemes vagy kellemetlen csalódást?

Mi az élet?

Mi az élet? Erre egy birnevas humorista azt mondá: „Az élet” bohózat számtalan felvonásban, telve homályos jelenetekkel. Személyek:

A férfi — csodálható állat.

Az élet — kedvese.

A nő — kigyója.

A sors — udvarmestere.

A remény — dajkája.

A szerencse — hamis, kétszínű barát.

A szágias, hallás, látás, izlés és tapintás, — szolgaszemélyzet. Gyöngöcs, szerveződi, hiba, tévedés stb. — kellekek, maszk (magyarán: emberi dolgok). A nédtör: a föld, a eselékény addig játszik, míg engedélyezve van. Helyátrok: Első hely: gyakran becsület és ésszel lesz fizetve. Ay állóhelyen levő közönség rendszeren azok marad.

Az élet életét kedve a szerelem, legnagyobb kincse a megelegedés, legbiztosabb jószága az egészség, legjobb vigasza az alvás, leghűbb orvosa: egy igazi barát.

Csak az a kár, hogy az emberi élet oly rövid! Mit alkotottunk, ha csak p. o. 70 évig élünk? Mathuzalem . . . ez volna a mai korba való, ez volna az ember! Ó 999 évig élt! Hagyjuk el az utóbbi kilencset, vajon melyikünk él addig? Nem esoda, mert minden ember 40 éves korában lesz csak okos, azaz akkor tér észre, azután, ha még él 30 évet, oly

dühös, bolond lesz, csakis azért, hogy miért nem lett előbb okosabb. Pedig örömlie kellene, hogy 40 éves korában nőt be a feje lágya, mert ha 20 éves korában jön meg az esze, akkor az 50 évet se éri meg: meghal. Lehetetlen, hogy ép eszt ember 30 évet józanul töltöen a világon. De tudják-e kedves olvasóim, miért lett Mathuzalem 999 éves? Én tudom s önöknek, ha követik tanácsomat, elmondom. Mathuzalem azért lett oly öreg, mert csak 185 éves korában nőtül meg. Tessék megpróbálni és biztosíthatok bárkit, hogy e magas kort éleri.

Vannak, kik az életet a vasúthoz hasonlítják. Az ember egész élete olyan, mint a vaspálya. A bölcső a pályaudvar, a sir az utolsó stáció. Az ember léte vas erőkkel van szük korlátok közé szorítva. Azt hiszik olvasóim, hogy mi embernek örömet szelneket? Ne higgyék. De születünk ki! A mint az ember a világra jön kiabál, ordít, az égaj egészen idegen előtte. Azelőtt azt mondták: „Megpillantotta a napvilágot.” Most ezt mondhatjuk: „Megpillantotta a világ sötétségét” s tudat sokáig némává teszi. S hogy miért él némely ember csak 50—60 vagy 70 évig, holott 100 éves lehetne, azt a modern orvostudományunk köszönhetjük.

Mígél zajosabb az élet, annál gyorsabb az utazás a vége felé s miként a vasut a föld a magaslattal megfutja, úgy futjuk meg a nehézség utait. Az emberi életben sok magas hely van, melyet álléknai bajok, sőt lehetetlen, sok sötét alagutal találkoznak, me-

lyen kerestől törönnk kell, sokat kell a vágányon meuntnk, hogy előre haladhassunk!

Az élet vasutján az igazgató: a sors, a mérnök: a szerencse, a vaselien: kálauz, az őt őrák: a mozdonyvezető, a szendvélerek: affúto, az ész és szellem: a pályabr. mindezek melléti szerencsétlenség és kár nincsenek kizárva s mégis az élet vágójában kell maradnunk, még ha a szerencsétlenség elkövetkezett is. S a ki előbb ugrik ki a kocsiból, mielőtt az utolsó stációra nem mondják: „Most szállj ki!” annak teste és szelme örökké meg van semmisítve!

Végül megéneklem az ember életét hasonlatokkal — de prózában:

A koldus élete — hosszú bójti prédikáció.

A polgár élete — hirlap.

A lump élete — dithyramb (bordál.)

A szolga élete — levél, melynek végén ez áll: „alázatos szolgálja”.

A kacér nő élete — rövid időre kiállított váltó, mely ellen folyvást óvatol, ha lejár.

A vén leány élete — almanach, melybe külön-fefe írök szerelmi történeteket és verseket írtak.

A moderu költő élete — a valóság satirája.

Az élvhajász élete — kéjutazás, mely azonban csak egy pillanatra szól.

Az orvos élete — a betegnek szóló nekrológ.

A kisember élete — öndíctarj, mindig magáról beszél.

A napszámos élete — naptár, mert egyik nap-

Eötvös József báró liberalizmusa.

III.

A párt kijelenti memorandumában, hogy az 1790-ik te. alapján állanak, a pragmatika sanctioit elismerik, de viszont ragaszkodnak ahhoz, hogy Magyarország szabadsága és egész törvénykezési rendszere független, de hangsúlyozzák, hogy olyan törvényeket nem hoznak, melyek a velünk unoban élő Austeria váltását okozhatnák, hanem igyekezni fognak a méltányosság alapján a törvényeket a monarchia egységének veszélyeztetése nélkül s a magyar nemzet politikai praesire megővásával összhangba hozni.

Es a programja de Eötvös máig Széchenyi és Kossuth programja, de Eötvös még ez sem elégitette ki, mert hiányzott belőle sok minden, ami az ő politikai ideáinak főrésze volt. De a nagy emberek megvan az a jeles tulajdonságuk, hogy egyéni nézeteiket alátudják rendelni a közös nemzeti ideáinak. Hiszen Széchenyi, Deák, Kossuth, Dossowly Aurél sem látták teljesen az ő programjukat megvalósítva. de az idősekség ennyit parancsolt s ennyit keresztal vihettek s 9 hónappal red, hogy a programot megkötötték, már fejedelmi akarat szentesítette a programponctokat törvényre. Jókka több valósult meg, mint amit Széchenyi remélt, Kossuth kivételével tartott. De hogy ez egy lett, ebben igen nagy része volt báró Eötvösnek is, akinek működését abban ismerték el, hogy az első felelős minisztériumban őre lett a kultur miniszteri tárca.

Mint miniszter nemcsak a tárcája körébe tartozó ügyeket intézte, hanem nem volt olyan káros pol. kérdés, amibez hozzá nem szólt volna. Politikájában igen mérsékelt és loyális volt. Miniszter-társai között is ő volt az, aki Deákkal és Széchenyi-vel együtt az uralkodóhoz való föltétlen bizalmat képviselte. Talán szenvedélyesebb temperamentum mellett ő is a nemzet mártírjai között lelt volna, de békés és a körülményekhez alkalmazkodó magatartása a későbbi időkre szólította őt. Csodálatos, hogy a aki sokkal többet akart, mint Széchenyi, vagy Kossuth, idővel minden programját valóra tudta váltani.

Az 1848-iki kabinatben nem tudta elveit érvényesíteni s midőn Bathany szept. 11-én lemondott,

tölt a másik él. Az ünnepek azért vannak benne vörös betűkkel nyomtatva, mert akkor véres verejtékek szerzett pénzen szórakozhatik.

A nagy ur élete — törvénykönyv, mert csak parancsolni tud.

Az író élete — sajtóhibák jegyzéke.

A tékozló élete költői elbészélete.

A meghasonlott ember élete — hadüznetet a világnak.

Az újságíró élete — rég eltűnt arany idők eléigája, a midőn még a szerkesztők honoráriumot adtak.

A gigeri élete — modern vigjáték, azaz melyből hiányzik: jellem, humor, szellem és cselekvény s telve van oly párbeszédekkel, melyek akkor töretetűsek, minél kevesebbet beszélnek benne.

A főványi élete — harc a millióért.

A táncosó élete — az ép és elmét lungyöző epigramm, mert lábaival a legokosabb ember fejét is elbolondítja.

Az énekes élete — hősköltemény s ha az énekes vége van, a hőst annál jobban bámulják.

A bolond élete — modern lírai kötet, azaz melyből hiányzik a jó gondolat s mely telve van seletjes gondokkal.

Minden ember élete — pör a sors ellen, mely gyakran évekig tart. S ha a pört elvesztette, sokszor még halála után is fizetnie kell a perköltséget.

Azért kedves olvasóim ne pöröljétek a sors ellen s ne fizessetek, hanem igyekezzetek sokáig élni.

nem tartott Kossuthal, hanem Münchenbe távozott s politikai tanulmányokkal töltötte életét s számított arra, midőn a tanulmányoknak hasznát is fogja venni. Két vastok kötetet írt önkéntes számszűrésében. A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra címmel. A mű magában foglalja Eötvös egész politikai hitvallását.

A kiegyezés már nem volt misszió s Eötvös érvényesülésének ideje csakhamar elérkezett.

Bécsben és Pesten egyaránt tudták, hogy kiegyezés nem lehet a 48-iki törvények elvi visszaállítása nélkül. Apponyi György és Deák Erecnek kényeszer barátságot kötöttek. 1865-ben Apponyi less a kancellár s töle várja Deák is a kiegyezést. A konzervatívoknak azonban tulságosan szabadelvű volt a szabadelvek pedig nagyon is konzervatívnek tartották, de az adott körülmények között nem bánták volna, ha a kiegyezést ő csinálja meg. Aféle kétarcu Janus volt, aki az egyik arccal a 48-iki alap felé, másikkal pedig az októberi diplomára tekintett. Már ugy is volt, hogy Apponyi György kézzel tervvel áll az uralkodó elé, de Eötvös József báró — az élesemű politikus — már régótától bizalmasan sággal kísérte e kétszínű politikai magatartást s midőn a Pest-Napló is látszólag Apponyi pártjára állt, Andrassy Gyulához írt levelében élesen jikkelt a Pest-Napló ellen. Szivallásra akarja bírni Apponyit s midőn ez halgat, Deák Eötvös agitációja közzétesszi kiegyezési javaslatát s így az Apponyi — Majláth féle javaslat meghalt, mielőtt megszületett volna.

Bár a kiegyezés végrehajtását illetőleg Deák és Majláth között nincs különbség, mégis nagy szerencse, hogy a kiegyezést, — mely az új Magyarország alapját rakta le — inkább Deák kötötte meg s nem a konzervatívok.

Eötvös a 48-iki törvények alapján centralizált nemzeti államot akart. Ennek az lett a következménye, hogy a német liberalisok is összefogtak a magyar liberalisokkal. HajEötvös — ugymond — külön magyar államot akar, Ausztria mit sem vesztethet s így a német liberalisok bátran szövetségheznek azokkal, akik legalább a szabadság kérdéseit nem engednék lenvenni a napirendről.

Hogy Majláth egyes és számító politikája nem létesítette meg a magyar közvéleményt, az egyenesen Eötvös érdeme.

A kiegyezés utáni vagy oly erős volt, hogy azt bármily áron megkötöték volna, de Eötvös szemé jól látta, hogy a kiegyezés Ausztriára még inkább létkérdés, mint mire-ak s így a föltételek megszabásában radikálisoknak kell lenniük. Sokat kell követelni, hogy abból valami megvalósuljon. Ha keveset kérünk, akkor abból a kevésből is lealkudnak valamit s mi lesz az eredmény? gyönge semmi. Lehetséges az adott körülmények között Eötvösnek nem igazat adni.

A kiegyezésnek hamis alapon való létrejötte ki tudja mihez kerülhetett volna a magyar nemzetnek

Folyt. köv.

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Írta: Pfeifer Elek.

V.

Tekintve a mai lakánséget, mindeukföött ökonomikus dolog ha a városban élő polgári család szükségleteit mérj lakást bérel. Bérházakban a helyi viszonylatok szük korlátok között mozognak, amiért is teljesen föltöltes és elvult helyiség az ugynevezett szalou.

A szalou eddig az a szoba volt, ahova mások sohse tettek be a lábunkat, csak ha vendéget fogadtunk. A helyiségnek ezen hivalkodó természetü rendeltetése aztán magával hozta azt, hogy mintegy családí mutaványos-bódé gyanánt kezeltük, ha v

parvendazert tünnetesével mindenféle esztheikus és iestheikus limlotom hordtunk össze, szellemi és anyagi jólétünk neveléséges demonstrálásakép. Ezen célra persze a legeszlősebb, a leghibienküszobb, a legvilágosabb szobát használtuk, mert a vendégeknek — ha akármilyen áron is — de okvetlenül fényt, pompát akartunk mutatni. Ezzel aztán ellentétben hálónak a legzötötebb, a legdohosabb szobát használtuk, mert vendég oda ugy se tessi be a lábát, alvásnak meg jó. Azt hiszem nem szükséges bővebben fejtogetnem ezen rendszer tarthatatlanságát, mi több, ostobaságát, testi és lelki jólétünkre egyaránt káros voltát.

Már máj nincs szalou; a már józan korszelemben a lakásberendezésnek a legfontosabb irányel a célszerűség és használhatóság. Különösen az a gondolat urálja a modern lakástervezőket hogy a lakás arra való, hogy benne lakjunk, hogy tehát lakályos is legyen, telesleges munkát és kiadást ne rójjon ránk.

A modern lakás tehát kell, hogy a következő részekből álljon: ebédlő, háló, szalon helyett irt dolgozószoba, nappali amelyet szükség esetén gyerek-szobának is lehet használni, konyha esetleg előszoba és mindeukföött fürdőszoba. Polgári minimális létszámot kielégítő helyiségek ezek, melyek aztán egyéni szükségletek szerint szaporíthatók.

Az előszoba tudvalegöl az a hely, hova a vendég letesz kabátját, futólagoz pillantást vet a tükörbe, sebtében rendbe hozza a frizuráját és előlkör a fogadtatásra. Az itt uralkodó hangulatnak kell hogy előkészítse a vendéget a háziur egyéniségre. Hivalkodó pompa itt nem stilszerű, mert ez az előszoba előkötés rejtelmes hangulatát rotaná. Tekintve tehát ezen helyiség rendeltetését, kell hogy legyen, benne egy ruhafogas, tükör, ernyő és bottartó, egy-két ülőalkalmatosság, esetleg kis asztalka egy-két padlófuttal, a falon néhány olcsó de izlésees műtárgy, a folyóan egyszerű vagy szerény miniatúra szobgy. esetleg limoleum. Mindezen darabokat legeszlősebb olcsó fényföblököl-csinaltatni. Fehérre vagy vil goszürke bealakoztatni. A fő, hogy az itt lebegő hangulat deres legyen, amit ilyen világos butor és világos fal mellett még azáltal is lehet fokozni, hogy élénk piros szőnyegot és ugyanilyen színű párnázott székeket használunk. Egy-két ruhaszekrény és igen alkalmas az előszobában, mert a hálóban lévő ruhaszekrény, ha akármilyen nagy is — rendszert elég. telennek bizonyon. Ezen szekrényeket lehet aztán fönt egész a meunyezetig lakkozott deszka atókkal kiegészíteni, miáltal igen alkalmas helyet nyertnek kalapszatyulák és egyéb, egy háztartásban bőségesen előforduló limlom alkalmas elhelyezésére. Sőt ha az előszoba nagyobb méretű, igen praktikus körököröl a falak mentén egész a mennyezetig száltszedhető szekrényeket alkalmazni; az ilyen megoldás nagyon előkelő benyomásu s ugy is minden háziaszony nagyon jól tudja, hogy szekrényekből és főkökből soha sincs elég egy háiban.

Nagyobbméretű háliszeru előszobáknál szekrény alkalmaszása kerülendő; ilyen esetben nem épen stilszerűleg egy kis monumentáltásra törekedni, amit egy-két szobormásolattal, pálmakkal, oledanderekkal könnyen érthetünk el.

A virág általában olyan kedves és természetes díszítő elem, hogy lakkozott virágasztalkák előszobánk is, vagy a lakás akármelyik részén. Virágasztalkák is csak sárgarés vasalással ellátott fehér lakbutort ajánlhatok, mert ezen érvényesen a zöld szin és a virágok tarkasága legjobban.

Folyt. köv.

A zeneértés, meg az éhség.

(— Mese. —)

Én: Kézt csókolom Nagyságosasszonyom, már tükön sétálok legalább — — — 9 perc óta; igazán olyan kíváncsívá tett azzal a mese-igértével, hogy — — — szóval, hogy — — —

Nagyságosasszony: Jaa . . . ? Arról a meséről beszélsz, amit magának megígértet? Kíváncsi rá? Hát jó . . . Volt egyszer, hol nem volt . . . azaz van is egy bizonyúan jólékony és bizonyúan zeneértő művelt város. Azonban ne gondolja, hogy az a város úgy szimpla egyszerű zeneértő, másszor meg jólékony . . . ; nem! Rendesen egy- s ugyanakkor szokott zeneérteni, meg jólékonykodni is. Nem érti? Nem baj, majd megérti! Rendez az a város szanatórium pükniket, mert hát mondom, bizonyúan jólékony, aztán lerendeli arra a piknikre Szekesfehérvárról Frichayt tulli egész bándájával együtt, mert hát mondom bizonyúan zeneértő s zenekedvelő! Hát kérem Én! az a piknik egyszerűen sikerült! —

meg is írta mindakét várobel lap — pedig azok örültek Frichay el kezdett dirigálni s a város egész zeneértő közönsége örömmámorban úszott, mindegy arról a mennyei élvezet fénye sugárzott. S ez így tart . . . az első három taktusig. Ekkor azonban felült fejté egy szőrféji szőny (mint az igazi mesében) egy borzasztó sárkány: az éhség, s szájjával azért áldozatait a közönség sorából. Hát elvégre, kérem, erről nem lehet senki, az éhség szuverén hatalom . . . S a közönség a mennyei élvezet után való sovárgás magas pozíciójából egészen prózái dolgok után való vágyódás alácsopaj polcára pottyant! Mikor az első három taktusnak vége lett, intettek az éhesek a kiszolgáló kisasszonyoknak, mert ez így szokás, hogy hozzák már azt az adagot, hát elvégre azért piknik! Na nem? De a kiszolgáló kisasszonyoknak nem volt olyan sürgős a dolog! Minek? hiszők már előre jól látták . . . ők most már csak Frichay muszkájában gyönyörködtek! És a közönség mit tehetett, lassan csak belenyugodtak a megváltoztatlanul várt is vagy tíz taktusig — — (egy éhes embernek hosszú idő, hát még egy egész publikumnak?) — akkor aztán felkeltek — elvágta enni csak kell! muszáj! azzal nem lehet várni! szegények tudj! lsten, mióta nem ehettek! meg aztán egy adag 80 f., ezt csak ki kell használni, hisz azért piknik! Na nem? Szóval felkeltek, s maguk kezdték önmagukat kiszolgálni — jogosan, s okosan, mert ugyan ki vállalt volna felelősséget az éhségokozta súlyos katasztrófékért! Frichay? Meggyjzsem, rendkívül vigyáztak arra, hogy Frichayt ne zavarják, mert bizonyúan tapasztalatos, meg aztán zenét is akartak élvezni, hisz azt lehet, akkor is, ha az ember járki, meg eszik, hisz csak a tölével hallhat az ember, ha az ember, ha még olyan zeneértő is! Na nem? Még kell hagyni, vigyáztak: lábujhegyen jártak — keltek, csak halkán beszélgettek, nem is csámcsogtak hangosan! — Az igaz, hogy némelykor leesett egy-két villát de mindig oly ügyesen, hogy belepaszolt a muzsikába, és ha esetleg nem is, higgye el, egy kis diszonancia nem is árt! Fogadni mernék, ez a zeneértő publikum csupán azért a jól alkalmazható diszonanciaért ejtette le a villákat.

Most már csak azt nem értem, hogy az a Frichay miért méltatlankodott? Még neki állt feljebb — csóválta a fejét, még egyszer csóválta a fejét, — sokszor csóválta a fejét, mert ettek, mert 1, 2 . . . 10 villa csörgött! Hogy nem lehet azt megérteni, hogy ha az ember éhes, akkor éhes: pontum, hát éhes! Szép, szép a muzsika, de csak nem lehet kedvéért éhen halni! 80 fillér egy adag sült teával,

finom liba máj! meg ropogós malacacsesenye! abból csak kell enni, amennyit elbir az ember . . . gazdasági szempontból is; nem inaradt volna elég idő az evésre, ha a koncert alatt nem ettek volna! És még Frichay méltatlankodott! De nem is jön ám többet ebbe a zeneértő városba!

Én: Pszt! nagyságosasszonyom! Ne olyan haagosan! mert meg meghallja Svárdström Valbourg s ő se jön el!

Nagyságosasszony: Ne féltesz Svárdströmet! ő tudja, hogy az ő hangversenyen nem szokott evés lenni . . .

(A bevezető információt (a személyekről, színhelyről stb.) elhagytam, mert féltem, hogy kikotyóntam, melyik városról van szó; higgyék el, rendkívül kellemetlen lenne, ha megtudnák!)

Svédén.

HIREK.

Svárdström, Valborg hangversenye.
Az e hó 12-én tartandó Svárdström hangverseny iránt óriási mértékben nyilvánul meg az érdeklődés. Erre a napra sokan jönnek től a vidékről is, hogy a nagy művészt énekében gyönyörködhesse. A hangversenye már minden előkészület megtéрт, hogy a művésznőnek minél kell-mesebb meglepetésben legyen része.

Kötvények kiarsolása. A polg. egylett legutóbbi közgyűlésén a következő számú kölcsönkötvényeket sorsolták ki: 9, 11, 64, 92, 307, 331, 332, 348, 352, 380, 400, 425, 445, 501, 592.

Felolvasás. Pfeifer Elek főgimnáziumi tanár a „Művészeti és irodalmi kör”-ben e hó 9-én vasárnap a tájképfestészetről felolvasást tart. Az érdekes tárgy felolvasás hitelétől sokakat fog vonzani a vasárnap délutáni előadásra.

A férfi és a nő. Ezen a tég kereti címen Király Pal természetudományi író felolvasást tartott az Urániában. Bár helyeselők, hogy az Urania tudományos és kulturális célt is akar szolgálni, ez alkalommal nem hagyhatjuk szó nélkül az előadást. A cím egészen más jellett, mint amit a közönség kapott a közönség meglehetősen csalódottan távozott. Volt ott sok mindenről szó, de sem az összefüggés, sem a tárgyi csoportosítás nem volt szerencsés. Az előadás jóval alul maradt a gyöngye közepszertéségen, semmi tudományos jellege nem volt. Képei közismert illusztrációk, amit már mindenki látott s így ismeretökönket semmivel sem bővítette a felolvasás.

Halálozás. Gruner György volt palini urad. tisztartó 85 éves korában Pütréten elhunyt. A megboldogultat a Kisfaludy, Bajky, Freudenhalm, Domokos és Danziger családok gyászolják.

Iskolalátogatás. A zalamegyei polgári iskolák látogatásával Békei Ignác nemzeti polg. iskolai igazgatót bízza meg a vallás és közokt. ügyi miniszter.

Eljegyzés: Szenthe Ilonkát, Szenthe Ferenc eskütertőjén állatorvos leányát eljegyezte Lelohocky Zoltán tornajai állatorvos gyakornok.

Közgyűlés. A nagykanizsai önk. tuzoltótestület 1913. évi február hó 9-én délután 4 órakor saját helyiségében tartja 42. rendez. évi közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Eluókai és főparancsnoki jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1912. évi számadásokról. 3. Az 1913. évi költségvetés megállapítása. 4. Szolgálati érmek kiosztása. 5. Netáni indítványok.

Mulatságok. Február hó 8-án az Ifjusági kör és Sportegylet műkedvelői előadással egybekötött

táncestélyt rendez. Ez alkalommal az „Iglói diákok” énekes életképet adják elő. Az estély vezetői: dr. Bentk Ferenec és Kövesdi Boár Gusztáv úrnok, továbbá Bosnyák Géza, Fischer Imre, Kövesdi Boár Gusztáv, Szentmihályi Dezső, Tamás Jenő és Véssey Zsigmond. A rendező bizottság elén Babochay György, Dobrovics Milán és Földes Miklós állanak.

Febr. 15-én a Franz Lajos és fia részvénység alkalomzattal rendeznek tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt. Az estélyt fel 9 órakor Lukács József főgimnáziumi tanár alkalmi beszéddel nyitja meg.

HIRDETÉSEK.

6245/kt 912

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hoffman Samuel vesprémi hej. kereskedő cég végrehajtatók Kis Antal János keresényi lakos végrehajtást szenvedett allani 62 K. 52 f. tőke, ennek 1912 február 10-től járó 6%, kamatál, 8 K 40 f végrehajtás körelmi, 21 K 80 f árverés kérelmi s a még felmerülő költségek iránti végrehajtási öngyben a nagykanizsai kir. törvényszék kerültehez tartozó s a keresényi 6 szajkban I 5—8 s 3 1/2, 261/h, 311/h, és 352/h hrsz alatt felvett ház és 1/2 urbéri teleknek Kis Antal János néhai Kis Antal László utao örökies emén átszállott 1/4 része 650 K. a keresényi 458 szajkban: I 2—7 sor 143/a, 179/h, 223/a, 269/a, 294/h és 334/h hrsz alatt felvett 1/4 teleknek Kis Antal János u. azon cimen átszállott 1/4 része 464 K. u. azon tkjében I 113/a hrsz. starkerőgyei szántóföldnek Kis Antal János Kis Antal László után átszállott 1/4 része 106 K becsértékben. 1913 évi február hó 28 napján délelőtti 10 órakor Keresényi község házánál Fischer Manó vesprémi lakos felseresi gyűvedy vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatik lot.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár, melynek kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óradétkes papírban a kiküldötti kezébe letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Nagykanizsa, 1912. évi dec. hó 2. napján.

Gózonys s. k., kir. tszékí bíró.

Magvakat tavaszi elvetésre

ismert kifogástalan minőségben szállít

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe **TEMESVÁR** 41. sz.

— Alapított 1875. —

Dusan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

MEGHÍVO.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

— 1913. évi február hó 23-án délelőtt 1/2, 11 órakor tartja —

a nagykanizsai takarékpénztár helyiségében

16. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. §-a értelmében kilépő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula alelnök, Blau Ottó, Dr. Friedl Ödön, Dr. Mayer Ferenc, Scherz Richárd, Szedlmayer László és Dr. Schwarz Adolf igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újak, vagy azok újbóli megválasztása.

Nagykanizsán, 1913. február hó 6-án.

JEGYZET. A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyommérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthető. Az üzletrész birtokosok könyveik felmutatása mellett szavazólapjaikat folyó évi február hó 21. és 22-én a szövetkezeti helyiségben átvehetik.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF Könyv és papír kereskedésébe egy csakis jobb családból származó kisasszony ki német nyelvet is teljesen bírja, és az előkelőbb vendők közönséggel bányi tud azonnal jó ízettséggel felvétetik.

Kávé, tea, malagaszőlő, maroni mandula, datolya, vérnarancs, citrom, füge, meggyórét nagyban és póstacsomagoként legelőcsöbben szállít Ed. Obernyik son Fiume.

HIRDESSEN A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN

A sült galamb

ma már csak a példabeszéd. Ha valaminek sikert akar elérni, akkor foglalkoznia kell az ügyféllel. Ha eladói akar, ha venni akar, célját csakély munkával, kevés pénzért elérheti. Adja fel a szükséges hirdetését a ZALAI KÖZLÖNY-nek, hol hirdesse öleső tarifá mellett, pontosan az által kijelölt helyen és formában fog megjelenni. Tervezetet díjmentesen készítünk.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy regionál bizonyult házi készítésű, mely már sok év óta legjobb hatásúknak bizonyult kőszárvényel, csúszás és megfázás ellen.

Figyelemreztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásunkor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben k. -80, K 1.40 és K 2.- és üvegeztelen minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Tórok József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz” Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen

friss és idült
köhögés, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős élvágy óvszer a
tüdővész ellen.

MEGHÍVÓ.

A Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság

1913. évi február hó 16-án délelőtt 10¹/₂ órakor

tartja saját helyiségében

68. évi rendes közgyűlését,

melyhez a t. cz. részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak sorrendje:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.
2. A mérleg előterjesztése, az osztalék megállapítása, az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése feletti határozathozatal.
3. A hivatalos közlöny kijelölése.
4. Az alapszabályok 25., 27. és 43. §§-ai értelmében kilépő Dr. Fábian Zsigmond atelnök, Blau Lajos, Ujnépi Elek Géza, Fesselhofer József, Grünhut Henrik, Kürschner Ignác, Rosenfeld József és Dr. Schwarz Adolf igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, Dr. Rothschild Jakab, Dr. Fried Ödön, Goldhammer Károly, Haimler József és Forintos Károly felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra leendő megválasztása. — A kilépő tagok újra megválaszthatók.
5. Netáni indítványok.

Jegyzet. A t. c. részvényesek figyelemre méltóan, miszerint szavazólapjaikat 1913. évi február hó 15-ik napján délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig az intézet helyiségében személyes vagy meghatalmazás alapján átvethetik.

Megjegyzetlik, hogy az alapszabályok 11-ik §-a szerint szavazati jogot csak az gyakorolhat, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg négy héttel nevére átiratott.

Grammophonok

és

lemezek

helyszüke miatt olcsón
kiárusítottak

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
hangszerkereskedésében Deák-tér 1

Meghívás.

A „Gazdasági Önszegélyző Szövetkezet Nagykanizsán” XV. rendes évi közgyűlését

folyó évi február hó 23-án délelőtt 11 órakor a „Zalamegyei gazdasági takarékpénztár r. t.” helyiségében tartja meg, melyre a t. o. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések az 1912 évi számadások és üzletmenetről.
 2. Az 1912. évi számadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.
 3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
 4. Az alapszabályok módosítása.
 5. Elnök, alelnök, ellenőr és 4 igazgatósági tag helyett újak vagy ugyanazoknak 3 évre, és az alapszabályok 40. §. értelmében felügyelőbizottsági 3 rendes és 2 póttagnak 1 évre való megválasztása.
 6. Az igazgatóság és felügyelőbizottsági tagok tisztelet díjának a folyó évre való megállapítása.
- Kelt Nagykanizsán, 1913 évi január hó 16-án.

JEGYZET: A felügyelőbizottság által felülvizsgált és hiteltelített számadások és mérleg, úgy az üzleti jelentés a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szavazalapot ugyanott február hó 20-án és 21-én átvethetők.

VAGYON

MÉRLEGE

TEHER

	ÖSSZE				ÖSSZE	
	korona	fillér			korona	fillér
Felozott évtársulati függő számlában	95	35	1909 - 1912 évt. üzlet rész	számlában	155900	—
1909 - 1912. évt. kötelező	72724	—	1910 - 1913. " "	" "	161258	—
1910 - 1913. " "	80244	—	1911 - 1914. " "	" "	169246	—
1911 - 1914. " "	133560	—	1912 - 1915. " "	" "	131185	—
1912 - 1915. " "	153683	—	1909 - 1912. " tőkésített nyer.	" "	9635	23
Ideiglenesen elhelyezett lóke	239994	66	1910 - 1913. " "	" "	5928	53
Kintlevő kamat	3910	29	1911 - 1914. " "	" "	2337	24
Pénztár	2898	35	Tartalékalap	" "	21586	78
			Függő kezelési költség	" "	4704	88
			Tiszta nyereség	" "	25327	99
	687109	65			687109	65

Nagykanizsán, 1912. évi december hó 31-én.

FAICS LAJOS s. k.
elnök.

KNORTZER GYÖRGY s. k.
ellenőr.

ÖSTERREICHER JÓZSEF s. k.
könyvelő.

Jelen mérleget a bemutatott fő- és mellékönyvekkel meg egyezőnek találtuk.

Nagykanizsán, 1913. évi január hó 29-én.

ROTHSCHILD SAMU s. k.
felügy. biz. tag.

KERTÉSZ JÓZSEF s. k.
felügy. biz. tag.

WALIGURSZKY ANTAL s. k.
felügy. biz. tag.

Aspirin-Tabletták

(a hőszimert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig A pirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Eberfeld und Leverkusen
in Mülheim am Rhein.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Döntéskénti árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, hetegyelvre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztésért felelős:

IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában az alint.

A sztrájk.

Abban az általános harcban, mely az egész földkerekségén szétlében-hosszában folyik, szinte megdöbbentő az a vérfagyasztó párvíadal, mit két nagy hatalom: a *tőke* és a *munka*, illetőleg a *munkaadó* és a *munkás* vív.

Mint minden harcnak, így a tőke és munka harcának is indító oka a gyengébbnek elnyomatása, leigázása és kizsákmányolása — egyrészt; a szabadság és egyenlőség utáni vágy — másrészt. A telhetetlen, kapzsi tőke elnyomni, leigázni, kizsákmányolni törekszik a gyengébbnek látszó munkát; a munka érezve erejét, hatalmát, igyekszik felszabadítani magát a kelletlen tőke zsarnoksága alól, hogy szétfeszítvén, lerázván rabszolgáincaikat, természetes ösztönöktől hajtva, egyenlővé tehesse magát a tőkével.

Tőke és munka elválaszthatatlannak egymástól. Teljesen egymásra lévén utalva, egyik a másik nélkül nem létezhetik, egyik a másik nélkül nem produkálhat, nem termelhet semmit; míg ellenben igazságos alapon tör-

tendő kölcsönös megegyezésüktől, természetes viszonyüktől függ mindkettőnek produktivitása és az ebbe helyezett társadalmi jólét és boldogság. „Az emberi munka önmagában, hiányával minden kisegítő eszköznek, meddő marad, hiába való; nem ront ugyan, de nem is produktív; gyümölcsözővé, termelővé csak az eszköz teheti. Ez pedig manapság a tőke. Viszont a tőke emberi munka nélkül csak gyümölcsképes, de nem gyümölcsöző; holt tőke; csak emberi munka élteti, mint az emberi testet az Isten által belélelt lélek. A kutató, soha nem nyugvó emberi szellem feltalálhat gépeket, munkaeszközöket, aminők tetszenek, — mégis csak holtak, mísem érek azok, ha emberi kéz, nem kezeli, nem hajtja. — Mit ér a drága jó gép, ha nincs hozzá az ételtő elem, az emberi erő?!” (Dr. Verus: A szociális kérdés.)

Ebből következik, hogy miként a tőkét és munkát, úgy a munkaadót és munkást természetszerűleg a legbensőbb, a legszorosabb kötelekeknek kellene egymáshoz fűzni. Állandó, békés egyetértésben összeforvva, összefogva kellene munkálkodniuk, élniök.

És manapság épen az ellenkezőjét tapasztaljuk Áthidalhatatlannak látszó mélység, ki egyenlithetetlennek látszó ellentétek választják el a munkaadót és munkást egymástól. Innen azután az a nagy elkeseredéssel és még nagyobb gyűlölettel folytatott harc. A viaskodók legerősebb fegyverei: a *kizárás* (Lock-out) a *munkaadó* részéről és a *munkafelmondás*, a *munkabeszüntetés* (Strike), *sztrájk* a munkások részéről.

Sokan, kik a sztrájkot talán csak a sztrájkantányáról, vagy a csőcselék utcai zavargásából, vagy pedig a sztrájkba lépő munkások fenyegető fellépéséből, magatartásából ismerik és itélik meg, minden további megfontolás nélkül általában minden sztrájkot helytelennek, károsnak tartanak és fölötté palcat törnek. Téves felfogás, igazságtalan, elhamarkodott ítélet. Bár erkölcsi szempontból minden egyes sztrájk úgy tűnik fel, mintha az a munkásnép renyhességének és munkaiszonyának lenne kifolyása; közgazdaságilag véve a termelés megakasztójának és a szegénység gyarapítójának nevezhetnők; társadalmi szempontból pedig úgy látszik,

Huncutok.

Írta: KARDOS JÁNOS.

I.

Az egyik

Se seri se száma annak a tomentelen sok visszafelének, a mit a váltópapírossal elkövetik s elkövetnek még ma is. Fortélyos, lekiismeretlen emberek de sok együtt, jámbor alperest állítottak már vele falnak. Kivált mikor még újság volt a hitelezésnek ez a módja Perse idő k mulatsá a szorult emberek is ellettek a váltópapíros minden csalafintaságait s ma már akárhány szürögubás apanya rácskász a törvényben, hogy hamis e váltója, vagy más efféle.

A Jászkyban egyik módos falujában esett, — nem is olyan régen, — hogy két becsületes emberfia a törvény zavarosában halászva, csutot tettek egymáson.

Kispál Bertalannak elfogyott a penzmagja. Beköszönt tehát a botoshoz, Stern Bernáthoz, szétlében ismert nevezetes úroszashoz.

— Jó reggelt — mondja. Mőgszorultam. Mőgbőcsőlnö-e aratásig egynehány forinttal?

— Adhatok egy keveset; mennyi kéne?

— Kéne vagy háromszáz, — de egészbe.

— Sok, Berta gazda, sok, — no de kend nem des ember.

— Eddig mán vőnánk Bernát; — de hát az inter? az mennyi lesz?

— Inter? Hm! Bernátnak támad egy ötlete. Mindig volt neki ötlete s jó ötlete, sikeres. Egy kicsit mintha törté volna a fejét, azután hízogó mosolyal szőlt.

— Nem kell nekem kendtől inter; kend nekem régi jőmberem; kednek adok most csak ugy váltóra. Jó?

Hozta is már az új papírossal, a váltót és beszőlt szaporán. Műnek ez az adóselev? Muszáj azt mind-nemkinek tudni, hogy kend nekem adósom? Nem, ugy-e? Ihol a váltó, mettől is. Egyik az enyém, a másik meg a kendé. Most ide nezzen kend; ráírom „háromszáz forint, — ráírom a másakra is „háromszáz forint.“ Aláírom öket, így ni; kend is aláírja mind a kettőt. Az egyik papírossal elteszi kend, a másikat én. Szent Istvánkor lejár a váltó; akkor meghozza kend a tartozást, visszaadja a papírossomat, én is a kendét. Ez az egész. Oszti lássa kend, ide nem kell se tanu, se notársin, a ki az adóselevet megírja, azután meg szőlnék erezesse a hirt.

Igy lett, Bernát akkurátusan megírta a tanulatlan kötelező leveleket, alá is pingálta a nevét. Berta gazda is megkötötte az őrdögöl a kontraktust, ő is alá írta a nevét mint a két váltóra. Arrán meg- eszerélték az írásokat Berta gazda elő kiolvasta Bernát a 300 forintokat mind egy krajcár híjja nélkül; csakugyan nem húzta le a kamatot. Berta gazda iráses mosolygósan vágta zsebre a pénzt, meg az iráses boldogan meut haza. Otthon n-vevre mondta a hitos párjának: „De megbomlott a zsidó, inter nélkül adott pénzt. No ilyet . . .”

Vagy hogy kedet tette lűvá — válaszolt a bizalmatlan asszony.

— Nem ért ehőből a fehéruép — vágta vissza Berta gazda tolenyegesen — hisz' itt az irás . . .

Ekövetkezett azonban szent István napja. Vítte Berta gazda a tartozását Bernáthoz; kiolvasta a bankókat rendezen. Kicsorólték azután a váltókat. Bernát nem szőlt az interről egy szót sem. Lám csak ha szontalan beszédet tesz az asszony.

— No Bernát, — szavalt Bertalan gazda hálaöklöve — soha se hittom volna, hogy maga ilyen becsületes. Már igazán fajin ember. No de majd meg-szolgálom. Megszolgálom.

— Szőt se érdemel — vágott a szavába Bernát jámbor arccalant — szőt se érdemel. A jó barátság-rt sok mindent megtesz az ember.

Bertalan gazdán hazatérében igen kegyes gondolatok vettek erőt. Hogy lám milyen igaztalanul keltek rosszshírét ennek a becsületes Bernátnak. Furcsa, nagyon furcsa ugyan Bernátnak ez a jámborsága. Nem ilyenek ismerték ő kelmett ezőlőt . . . Hát bizonyosan megtért . . . szent Pál is megtért, püganólyból apostollá . . . tán így a Bernát is . . . Tiszta a sor: itt az adóselev-e zsebben, rajta már nem követelhet Bernát, de semmit . . . Becsületes lett a Bernát no, vagy hogy csakugyan megbomlott:

No de jőt az őrdőrmre a keserő csalódás. Bertalan gazdának meg kellett tudnia, hogy eben-gubát eszerélt; meg kellett tudnia, hogy a váltó, váltó, vágys pénz; hogy vele a Bernát pénzt pézzel cse-

mintha a kiélesedett osztálykülönbséget gyűlöletének a kifejezője volna; — mindennek dacára még sem szabad minden sztrájkot elítélünk. „A tulságosan hosszú, vagy fárasztó munka, vagy a csekélynek tartott bér — mondja XIII. Leo — nem ritkán okot szolgáltatnak a munkásoknak, hogy a munkából összebeszérelve kiálljanak s önkéntesen szüneteljenek.“ Ezek után a sztrájk jogilag el nem ítéltető, dacára annak, hogy káros következményei miatt gyakorlatilag nem ajánlható. (Dr. Verus.)

Hogy a sztrájkról magunknak helyes ítéletet formálhassunk, különböztetünk kell. Van megokolatlan, kérészakolt sztrájk. Az ilyen önmagában és következményeiben is elítéljük és károsnak mondjuk. Van kellően megokolt, észszerű, alaposan előkészített és sikeresen végrehajtott sztrájk. Az ilyen sztrájkot, ha nem is magasztalhatjuk, ha nem is ajánlhatjuk, mindazonáltal mint a munkásnép legradikálisabb, jogos önvédelmi fegyverét, mint legvégső önszegélyezési eszközt már olyannak tartjuk, mint amelynek nemcsak káros, de hasznos voltáról, következményeiről is beszélhetünk.

Mi a sztrájk? „Az ujkori munkástörvényhozás egyik nagy vívmánya a munkások egyesületi joga, mely először a múlt század harmadik tizedében Angliában mondatott ki. Ezen jog felhasználásával a munkások különösen azon célból egyesültek, hogy kedvezőbb munkafeltételeket vívjanak ki, mely

előrevés az ipar tartós haladása mellett jogosult volt. Ha kedvezőbb feltételeket nem tudtak megszerezni, felmondták a munkát és elhagyták a gyárat. Ezen munkafelmondás *strikenak nevezetik*“ (Dr. Földes Geza: A társadalmi gazdaságtan.) *A sztrájk tehát a munkásoknak egyidejű, tömeges munkabeszünetlése avégett, hogy kedvezőbb munkafeltételeket vívjanak ki.*

Mik ezen kedvező munkafeltételek? — Nem említve a mellék feltételeket, melyektől a munka megkönyvítése, a munkás életbiztonsága, egészségesebb munkahelyiségek, jobb műhelyviszonyok stb. függenek, a *munka fő feltételei* a következők: 1. *méltányos munkabér*; 2. a munkás fizikai erejéhez mért *munkaidő*; 3. *emberséges bánásmód*.

A sztrájk célja tehát a munkabér emelése, a munkaidő szabályozása, lehetőleg rövidítése és az emberségesebb bánásmód biztosítása. Amennyiben a sztrájk a jelzett célt szolgálja és el is érte és amennyiben a munkabér emelése, a munkaidő megrövidítése és az emberségesebb bánásmód a munkásnak, a munkaadónak, egyesekeknek, a családnak, a társadalomnak és az államnak hasznára van: annyiban a sztrájk *hasznos*; amennyiben pedig az ellenkezőjét látók: annyiban a sztrájk *káros*.

Alkalmadtán a sztrájk eme *hasznos és káros* következményeiről szólnak.

Borsos János.

Eötvös József báró liberalizmusa.

IV.

1865 dec. 10-ára hívta össze a király az országgyűlést Pestre (ez alkalommal első ízben) s az erdélyi országgyűlést elnaplalta utasította, hogy követeljen a pesti országgyűlésre delgálják.

Majláth a választásokkal a Dák pártot látogatva így az nagy többséggel került be a parlamentbe. Végre a nemzet-többségét is ábratották azok a egyszerű ideák, melyekhez köszönhető Magyarország egész modern állami kialakulását — erjét. A régi feudális Magyarország romjain így alakul ki az erős nemzeti demokrata állam.

Eötvös politikai pályafutása két korszakra osztható. Az egyik a politikai tanulmányok korszaka, a másik a praktikus, aktív politikus, működését mutatja. Az előbbiben a doctrinair Eötvös látja, akinek elméleti politikája még nem ment át az alkalmazhatóság próbáján. A szabadságharc az ezt követő évek szomorú tanulságai eléggé meggyőzheték Eötvöst, hogy a radikális politika Magyarországon a jelen körülmények között még keresztül nem vihető. Az önkéntes szüntetésben töltött éveit komoly tanulmányokra szánta s itt írja politikai főművét A XIX. század első felének címmel. Itt látjuk Eötvöst a maga ideális szabadságjogában. Filozofus lelke a politikát is mint tudományt tekintette.

Az 1848-iki kabinet nagy jelentőségét a 67-iki már nem érte el, hiányzott belőle a három legkiválóbb nagyszó Kossuth, Széchenyi és Deák. A 48-iki nagy emberek sorából csak Eötvös maradt meg, aki így mintegy a régi kabinet nagy tradíciót vitte át az újba. Erkölelt presztízse, irói hírneve, föny, népszerűsége jelentett az úgryre, melyet képviselt.

Politikailag tapintatosabb, észszerűbb eljárás nem is lehetett, minthogy Eötvöst a kabinete meghívják. Az udvarnál azért is szívesen látott ember volt, mert a 48-iki eseményekben aktív részt nem vett, a nemzeti viszont Eötvösben a kiváló nagy jellemet, a modern magyar államiság nagy harcosát látta benne. E mindkét részről bizalomnak Eötvös a legfőbbben megfelelt.

Magyarországnak eddig csupán politikusi voltak, aki genjünk mellett is ritkán bírtak az államférfi speciális tulajdonságával. Sokkal inkább ösztönös politikusok voltak, hogysem diplomaták is lettek volna. Az ő őszinte lelki politikájuk mindig hajléktörtést szenvedett az osztrákok számító sima diplomáciáján, akik mindig akkor húzták keresztül számításukat, mikor az eredményt a legbiztosabbnak hitték.

Eötvös, mint általában a doctrinairak a politikusoknak nem ebből a fajtájából való. Neki vannak önálló eszméi, az okok következményeit kitűnően látja s hiányzik belőle a hiszékenység. A politikában ugyan nem a machiavelizmus képviselője, de azért általában mások rejtélyei szövetségesei törekvései. Kossuth és Széchenyi tulságosan impresionisták. A cselekvésben a gyors elhatározás jellemzi őket. A kivétel ezek az emberek alkotnak nagyot, de ez ez nagy hibájuk — nagyot is romhatnak. Két ilyen temperamentumú és akaratú ember egymást kiegészíteni nem tudta.

Eötvös a Deák iskolájából való, abból az iskolából, melyhez ilyen kiváló politikusok tartoztak, mint Andrásy Gyula, Szalai László, Csengery, Horváth Boldizsár, Kemény Zsigmond, Treffort Agoston. Hozzu politikai tanulmányok a vizonyok alapos ismerete, mérlegelése jellemzi őket. A politikát épügy tudományok tartják, mint a történelmet vagy természettudományt s mivel a tudományoknak közös sajátossága a haladás és lefontatulságok, ezt a politikára is alkalmazzák. Innét van Eötvösnek a politikában ez a filozofikus irány.

Pályája sokban hasonlít a nagy francia gondolkodó Montesquieu pályájához. A „perzsa levelek“ világhírű szerzője is politikus és regényíró volt s politikai eszméit szintén a regény útján népszerűsítette. A politikában azonban nem ért el olyan nagy karriert, mint Eötvös, de azért már 32 éves korában a bordeaux-i parlament elnöke volt.

Montesquieu a maró satira Eötvöst a melyen járó gondolatok jellemzik. Egy forrásból táplálkoznak; mindkettőn a De-carles féle eszmék hívei.

Folyt. köv.

HIREK.

Alszik a város.

„A csendes utcában kevesen járnak.
Vándorai a késő éjszakának . . .
Összebujo, sapadt alakok
És lopva suhanó, siető árnyak.
Siető árnyak.

Pislogó lámpáknak már alvóban fények.
Sugárak csak álmosan játszik . . .
Sötéten — kéklő éjszakába
Ködbe-borul a néma utcák vége . . .
Néma utcák vége.

rételtett, hogy az a váltó, a mit ő Bernátnak a pénz állében visszaadott, még mindig váltó . . .

Harmadnap se lett, jött a presztízses írás, hogy fizessen Kispát Bertalan Steru Bernátnak 300 frtot, annak a kamatját s még a tetejébe ennyi meg ennyi költségeket.

Nostza szaladt Berta gazda szaporán a vármegyeházához — így hívja a paraszti ember manapság is a törvény-zéket — szaladt a fiskálishoz. Bizony, csak hiába szaladt. Egyet kérd-zték, egyet felelték mindentűt; ilyenformán: Kénde-e az írás a váltón? Ki látta, hogy Bernátnak fizetett? . . . Esküszik-e Bernát, hogy a váltó értéket fel nem vette? . . . Bizony az ő írás az ott a váltón . . . Bizony senki se látta, mikor a 300 pengőt visszafizette . . . Bizony esküszik a Bernát, hogy erre a váltóra egy tosz krajcárt sem kapott, hanem kapott a másikra: az meg ő becsületesen visszaadta Berta gazdának . . . Mi lehetett így más a felelet, miut az: „Hát akkor fizessen kend — a váltó, az váltó“ . . .

Fizetett hát Berta gazda — fizetett. Megfizette megegyezően a 300 frtot Bernátnak meg még kamatot is és költséget a tetejébe.

— Becsaptak, lává tett-tek csaknyán! Ilyen s hasonló beismerésekkel emésztette magát Berta gazda, — hogy az asszony csipős beszédjéről ne is szóljunk. — Hum! Hát ez így is lehet? — esett szétlen gondolkodóba szegény. Szidta kgyetlentlen a megrontott világot s különösen a hetodik nagysapját annak a tulajdonak vagy, min-ki, aki az ilyen gonosz praktkájú irást felálltatta. Uramisten, 300 forint nagy pénz, sok pénz! Ezt kéne valamiképen visszaszerzőni! De hogyan, de miképpen? Ezen törte most a fejét.

*Lomhán ásitó palotasor fölött
Pirosas fényvel ébred a hold . . .
S valahol, a templom toronyban
Ámos kongással már éjjelt ütött . . .
Már éjjelt ütött.*

— Soló. —

— **A Vöröskereszt új védőhelyettese.** A hír lap legutóbbi száma közli, hogy Frigyes királyi herceg lemondása folytán a király Ferenc Szalvátor Királyi herceget nevezte ki a vöröskereszt legelső védőhelyettesévé. Tudvalévő, hogy a vöröskereszt egyelőbb védője maga a király.

— **Hangverseny.** Svárdström Valborg febr. 19-iki hangversenyére minden előkészület megtörtént. A művésznőt Tarusy Alajos zeneakadémiai tanár kíséri zongorán. A jegyek nagy része már eddig előfelve elkelt.

— **Főigazgatói látogatás** Kárpáti Kelemen tankerületi kir. főigazgató most Keszthelyen időzik és az ottani főgimnáziumban végzi szokásos évi látogatását. A jövő hét folyamán városunkba érkezik és a helybeli főgimnázium tanulmányi és ügyrendjét vizsgálja meg.

— **Állatvédők megbizottak.** A budapesti állatvédők egyesület igen szép mozgalmat indított az állatvédelem ügyében s kívánatos volna, ha a mozgalom nálunk is elterjedne. Az egyesület tagjai rendőrök látásmozgató igazolvánnyal vannak ellátva s ha állatkínzást, vagy azok bántalmazását látják, rendőri segítséget vohetnek igénybe. Hányszor megtörténik nálunk is, különösen hetivásárok idején, hogy a szegény párákat lelketlen emberek titk verik s nincsenek közeléjük ennek a barbárizmusnak a megakadályozására.

— **Felolvasás.** Fényes Samu legutóbb elhírszoltatott felolvasását e hó 10-én tartja meg az előbb hírdetett helyen.

— **Viharos közgyűlés.** F. hó 2-án tartotta évi közgyűlést az Első Nagykanizsai Temetkezési Egylet a „Fekete Sasához” címűt vendégül. Az egylet pénzügyeskedői állás körül felmerült szabálytalanságok miatt két párta oszlottak a jelenlévők. Az egyik párt az kívánata hogy átváltsák el a pénzügyeskedői s választanak helyette másikat. Ez aztán előidézet egy kis vihart. Egyebként a közgyűlés több-keve a felmenvenyint megadta a vezetőségnek, a ki-ebbségben maradtak pedig agítálnak egy rendkívüli taggyűlés megtartása érdekében, melyen ismét a pénzügyeskedő ügye tárgyaltatnék.

— **Iskolai hírek.** Waligur-zky Antal állami polg. fiú és leányiskolai igazgató mint értesülünk feléltől súlyos betegségeből s helyzete már annyira javult, hogy hivatalának vezetését átvette. A félelmi értesítők kiosztása halasztást szenvedett s így azokat febr. 15-én adják ki.

— **Küldöttség.** Neumann Ede dr. nagykanizsai főrabbi, mint az orsz. rabbi egylet elnöke küldöttséget vezetett a kultusz miniszter elé, hogy a rabbiak a lelkesíti fizetés és korpótlók tekintetében egyforma elbánásban részesüljenek a többi lelkesítőkkel. A miniszter igen szívesen fogadja a küldöttséget s biztosította a méltányos intézkedésről.

— **Előadások a honvéd legénységnek.** A 20. honv. gy. ezred legénységének tartandó előadások közül soron vannak a következők: Nagy Lajos tanító: A naprendszerrel — légköri csapadékok és időjárásról febr. 10-én; Tóth István gazdaköri titkár febr. 17-én a trágyaművekről; a tisz. fagy és jégkár elleni védekezésről és a biztosításról, továbbá a gyümölcstermelésről és konyhakertészetről. Február 26-án Csikgaházy József erdőmester tart előadást az erdőművelésről; febr. 27-én Nagy Lajos tanító a háziparról és a munkásjelölti intézményekről. Az előadások igen szakszerűen vannak csoportosítva s a

legénységnek igazi kulturmissziót teljesítenek. Az előadásokon az összes alizsotok részt vesznek, a legénységek azonban tetszésére van bízva az előadások meghallgatása.

— **Gyászjelentés.** Vettük a következő gyász-hírt: Kovács János helybeli adólistát 8 éves kis fia: Károly ma délután elhunyt. Temetése 10-én hétfőn d. u. 4 órákor lesz.

— **Iglói diákok.** Ma este adják az iglói diákok című kiünö énekes életképet. A próbák nagy-szerűben sikerültek s a közönségnek igazán élvezetes estében lesz része. Előadás után tánc lesz. Az Iksó ügylátázik nem csak a sportnak hődel, de kivesszi a maga részét mulatságokból is. Az agilis rendező-bizottság mindent elkövet, hogy a mai este kedves emléklül szolgáljon résztvevőinek.

— **Kabaré társulat Nagykanizsán.** Bácskay Sándor 8 tagu társulatát városunkba érkezett s három este át vendég szerepel az udvari kávéházban. Első előadás ma szombaton este lesz.

— **Mulatságok.** A rövid farsang kevés mulatságban részesítette a vígadni szeretőket s ugy a nagybőtte belenyulik egy két vigasság. Február 11-én a Frau Lajos és fiai rt. alkalmazottai rendeznek tombolával egybekötött táncmulatságot. febr. 22-én pedig a kereskedő művésztársulat tartják, mely után szüntető lesz tánc.

— **A Magyar Figyelő** most megjelent 3. számában találjuk vezetőhöljyon Eöz Mihály tanulmányát a „Magyar demokráciáról”, amely nagy elmeáll-lí fejteget aktuális problémákat. Welesz Jenő „A césárök hitvései” címen magyarul fordított közöl, amelyben Ferraro legujabb műnkáját ismerteti. Eloy Árpád Milano 1853-iki felkelésének 60-ik évfordulója alkalmából érdekes és ismeretlen adatok dolgozott fel.

Pekár Gyula: „Moáb esküvője” címen színes breton novellát írt. Nagyon érdekes a számban Ambrus Zoltánnak finom essai-ja külföldi szindarabokról és Kemény Simon „Magyar udonság”-okról szóló kritikája. A gazdag feljegyzések rovatban számos élesen polemikus megjegyzést találunk. A Magyar Figyelő szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-ut. 16. sz. Az előfizetési díj egész évre 24,—, félve 12,—, negy-éve 6. K.

— **IFJ. WAJDITS JÓZSEF Könyv és papír kereskedésébe** egy csakis jobb családból származó kisasszony ki német nyelvet is teljesen bírja, és az előkelőbb vevő közönséggel banni tud azonnal jó fizetéssel felvétetik.

HIRDETÉSEK.

Aspirin-Tabletták

(a köbsimert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig A pirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcso 20 (tízgrammos) tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Elberfeld und Leverkusen
h. Mählem am Rhein.

MEGHÍVO.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

— 1913. évi február hó 23-án délelőtt 1/2 11 órákor tartja —

a nagykanizsai takarékpénztár helyiségében

16. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a t. c. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, ennek alapján a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozat.
3. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.
4. Az igazgatóság tagjai közül az alapszabályok 23. §-a értelmében kilépő Unger Ullmann Elek elnök, Tripammer Gyula alelnök, Blau Ottó, Dr. Friedl Ödön, Dr. Mayer Ferenc, Scherz Richárd, Szedlmayer László, és Dr. Schwarz Adolf igazgatósági tagok helyett 3 évi időtartamra, valamint a felügyelő-bizottsági tagok helyett 1 évi időtartamra újak, vagy azok újabb megválasztása.

Nagykanizsán, 1913. február hó 6-án.

JEGYZET. A felügyelő-bizottság által felolvizsgált vagyonszámjegyek a szövetkezeti helyiségben bárkinek betekinthető. Az üzletirész birtokosok könyveik felmutatása mellett szavazatlappal a 1913. évi február hó 21. és 22-én a szövetkezeti helyiségben átvethetik.

Meghívás.

A Dél-zalai Takarékpénztár Részvénytársaság

1913. évi február hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Nagykanizsán saját helyiségében tartja

XLIII. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

TARGYSOROZAT:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések az üzlet eredményéről, az 1912. évi számadások előterjesztése — ezek alapján a mérleg végmegállapítása, a számadók felmentése és a mutatókozó nyereség felosztása iránti határozat.

2. A társaság hivatalos közlönyének az 1913-ik üzleti évre leendő kijelölése.

3. A megbízatásuk lejárta következtében kilépő elnök, alelnök és 3 igazgatósági tag helyett az alapszabályok értelmében elnök, alelnök és 3 igazgatósági tagnak 3 évre, — úgy a felügyelő-bizottsági tagok számszámának meghatározása és 1 évre való megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1913. január 26.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A t. e. részvényesek kéretnek szavazólapjaiknak részvényeik előmutatása melletti átvételére a takarékpénztár helyiségében 1913. évi február 22-én megjelenni.

A társulati igazgatóságnak a közgyűlés előterjesztendő jelentése a közgyűlést megelőző 8 napon át a t. részvényesek által az intézet helyiségében betekinthező.

VAGYON

MÉRLEG 1912. ÉVRŐL.

TEHER

	ÖSSZE G					ÖSSZE G			
	10 frankos	cs. kir.	korona	fl.		10 frankos	cs. kir.	korona	fl.
	arany					arany			
Pénztári készlet	53	20	4920	52			600000	—	
Jelzálogi kötelezők	1143	1732	1030678	89			787084	13	
Törlesztéses jelzálogi kötelezők			3288666	30			100000	—	
Községi kötelezők			28669	—			64870	04	
Váltók			1531717	77			4720437	82	
Ingtalan birtok (intézeti ház 250.000 K — f egyéb ingatlanok 822 K 88 f)			250882	88		183	1259	4720437	82
Értékpapírok			2130390	—			—	10508	84
Értékpapírok függő kamatai			27209	—			—	1201695	60
Kintlevő kamatok	1	12	63112	98			—	12732	52
Aranyok és frankok			10493	49		9	19	53766	63
Osztrák-magyar bank giró			3019	80		876	253	—	—
Adósságok			161602	26				864902	—
Óvás és bélyeg költségek			500	—				10000	—
								38692	63
								20399	22
								11248	—
								2400	—
								2000	—
								409	—
Részvénytőke								864902	—
Tartalék-alap								10000	—
Nyugdíjalap								38692	63
Tiszta nyugdíjalap								20399	22
Betétek és betétkamatok								11248	—
Betét kamatadó								2400	—
Viszleszámított váltó								2000	—
Letételek								409	—
Előre felvett kamatok								—	—
Aranyok és frankok								—	—
Hitelezők								—	—
Eperjessy Sándor inkolaalapítvány								—	—
Árvaház-alap								—	—
Szinház-alap								—	—
Katonatisztai akadémiai alap								—	—
Napibiztosi díj								—	—
Felügyelő-bizottsági díj								—	—
Fel nem vett osztalék								—	—
Nyereség								—	—
áhozát 1911. évről 69 10 frkos, 179 ar. 5092.07								—	—
1912. évi nyereség 60 „ 53 „ 169994.58						129	232	176087	25
	1197	1764	8576223	68		1197	1764	8576223	68

Kelt Nagykanizsán, 1912. december hó 31-én.

DR. BENTZIK FERENCZ s. k.
társ. igazg. elnök.

EPERJESSY GÁBOR s. k.
főpénztárnok.

REINITZ JÓZSEF s. k.
igazgató.

Ezen zármérlegot a fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Kelt Nagykanizsán, 1913. január 27.

HALPHEN MÓR s. k.
felügy. biz. tag.

FAICS LAJOS s. k.
felügy. biz. tag.

RAPOCH GYULA s. k.
felügy. biz. tag.

LÖWE ADOLF s. k.
felügy. biz. tag.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztésért felelős:

IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-lér 1.

Telefon: 102. — Hirdetések díjazásában szerinti.

A mozi mint kulturtényező.

Jóformán pár esztendeje annak, hogy az első mozgóképek nagyvilági körutra indultak s ma már alig van nagyobb helység, ahol mozgókép előadásokat nem rendeznének. Már első megjelenésük szimpatikus volt s ennek tulajdonítható, hogy a közönség gyorsan felkapta az intézményt s becőző névvel keresztelte el ezt a legújabb kedvenőit. Így lett a Gyuszi Stefi — Mici stb. analógiájára a mozgóképek színházából röviden a mozi. A mozi ma már fogalom, számottevő tényező kulturális törekvéseinkben, szellemi életünk kialakításában.

Ha egy idegent gyorsan felkarolnak, becőzőnek, dédelgetnek, kissé önhitté válik akaratlannal s akik előbb jóakarói voltak, ellenségeivé lesznek rövidesen; de tulajdonképpen nem tudni, ki inkább a hibás; az elkapott idegen-e, vagy akik elkapatták?

Körülbelül a mozival is így áll a dolog. Alig melegegett meg, máris rajongtak érte az emberek. Úgyes spekulánsok kilétek a közhangulatot s a képek bemutatásában többé nem az ismeretterjesztés, a tanítva gyönyörködtetés lett az irányadó, hanem a közönség izlése. A közönség izlése pedig nagyonis szél-

sőséges s vagy a pikantériakra, vagy lehetetlenségekre törekszik. Miért lett olyan gyorsan kedvelté a mozi? — mert fantáziánk csapongását híven vissza tudja adni. A moziban nincs lehetetlenség; valaki levághatja saját fejét, összeneprihat darabokra, bedobják az üstbe, kidönik az üstöt s ott áll a hős megijedve, akár a népmesében. Sárkányok tűndérek, idegen világörzések elevenednek meg előttünk színpompás képekben s a szeretlenül csapongó képzelet minden irányban kielégítést nyerhet. Az ezeregyéjszaka bűbajos meséi — a büszke Cézárók kora — a középkor a maga miszticizmusával, mind felvonul.

Hely, idő és cselekvény mind összeolvadnak a káprázatos színpompában. Dehát ez volna-e a mozi igazi hivatása (nem is szölv az érzéki darabokról), ez a nagystílu talál-mány lehet e vajjon a játszói képzelet rabszolgája, vagy pedig a tudományosság, művészi izlést van hivatva szolgálni?

Sokat vitakoztak a mozik jogosultságáról hivatottak és hivatalnok és sok jobarájta mellett igen sok az ellensége is. Az egyik morális szempontból szól ellene, a másik a művészi izlés dekadenciáját a mozinak tulajdonítja; a szini direktorok erős konkur-

renst látnak benne s hadat üzentek neki. Annit sikerült is elérniök, hogy a mozgókép vállalatoknak sok helyütt tilos a „színház” elnevezés. És ennyi ellenség közepette a mozi fittyet hány minden kritikusknak. Fejlődik tovább a közönség ez a dédelgetett kedvence, állandóan sokan látogatják, s ha egy városban 10 mozi is volna az építendő 11-ik is mindig tele volna.

Egész új műfaj van kialakulóban a mozi drámák műfaja, melyeknek épügy megvan a cselekményük, fészereplők, megvannak a kedvence primadonnák, színészek, mint akár-csak egy eleven színműben. Hova tovább az illuziókeltés olyan erős lesz, hogy szinte nélkülözhetővé válnak a nagy mesterek darabjai; fölösleges lesz őket színr hozni, elvágja ezt a mozi. Furcsa szerep vár a színészekre, mozik számára kell majd játszaniök és saját játékkukat ök épügy végig nézhetik, mint a közönség s ha tetszik nekik, még meg is tálposhatják önmagukat. Regények, drámák, operák, mesék alakjai mind felvonulnak előttünk.

A mozi valóságos áldásnak lehet tekinteni, különösen a kisebb elzártabb vidéki helyeken, ahol kevés kulturtényező áll a közönség rendelkezésére. Mit csinálna a kisvá-

Huncutok.

Írta: KARDOS JÁNOS.

II.

A másik.

Kispál Bertalannek kemény kún feje van. Addig lörte törte, míg egy gondolatánál aztán megállapodott.

Hagya múlt-ai az időt. Egyszer aztán mintha mindent elfelejtett volna. Be-bezött a Bernát boltjába. Kezelt volna, tréfálkozott, csak úgy, mintha mi sem történt volna közöttük. Am magában felsórolta ravasz esztét; minden gondolatja a 300 frt. visszacszerzésén járt.

Ennek okáért minden héten ott lábatlankodott a törvényházban. Akinék ott pere volt, azt a felől (óvri-ly-heggyire kivallatta. Ekkor okésnél alkalmatlanokodott a fškálisulál. Komasszba keveredett a törvény-széki szolgálkál. Itt is, ott is, a mit lehetett, ellesett. Mert hogy ó annak a gousz papirosnak majd csak kitalulta minden esiaját-bínját.

Mikor már gondolta, hogy ért legalább is annyit a váltóhoz, mint egy csirkepróktor, elfogta az uton Sós Gergelyt. Ez a Sós Gergely, a kire ezt a nevét a falu népe keresztelte rá, könnyűbűz okáért, mert az igazi nevébe (Schosberger) bel-törtött volna a becsületes kún nyelv — ez a Sós Gergely a Stern Bernát „cenzálja” volt.

— Álljon csak meg egy szóra, hallja! — Bajban vagyok. Pénz kéne, sok ezer pengő. Tud-e keríteni? A fáradságért nem sajnálnék ötven pengőt.

Sós Gergely ne tudott volna keríteni pénzt? Alig felelte a választ, hogy lesz, már szaladt Bernáthoz. Kispál Bertalan jó pénz.

Bernát állta az üzletet. Ad, jó kamatra. Sós Gergelynek ó is megígérte az ötven forint priviózót. Félóra múlva jött is Berta gazda a pénzért. Hozta mindjárt a váltóját is Készen volt már jó előre. Bement Bernáthoz, Sós Gergelyt meg az udvaron hagya várakozóban.

A becsületes Bernát drágán szabta az intert, méreg drágán Bernát gazda jagatott ezen, sopánkodott ... hogy mégis ... de ilyet ... ki látta azt ... ? Totette magát csak, ravaszkodott. — Végre kivágta a váltót.

— Hát itt a váltó, adja a pénzt ...

Mogkaptá. — A két embereu, ellentétben e komoly aktussal, csodálatos jókedv vett erőt. Mosolyogtak, de pokoli ravaszággal. — A vigyorgó szájakuk ott tilt a rejtett gondolat: „becsaplak” ...

Berta gazda még akkor is mosolygott, mikor kifelé tartott a házból. — Egyszerre csak megállt, parasz szokásként lustán meggondolkodott s visszazólt:

— Hallja Bernát, valami jutott az eszembe ...

— No?

— Sok intert szedett ... Ostián a Sós Gergelynek is én adjam meg a fáradsága bérít? Lássá! Ehhez a váltóhoz nem kell se tanu, se nótarus miöl jó az, ha tudja a Sós Gergely, hogy maga nekem pénzt adott? Mondjuk neki, hogy nem adott. Legalább akkor meg se kell aduani a cenzálpénzt, se nekem, se magának ... Mi?

— Jó lesz. Nagyon jó lesz! hagya helyben a pénzösóvár Bernát. Elégedetten simogatta a szakállát; csupán csak azt irigyelte, hogy a parasztgondolta ki ilyen okosan.

Ebben maradtak. S a két becsületes ember megsorongatta az egymás kezét.

Az udvaron a proviózóra lesó Sós Gergelyt majd felkötötte Berta gazda, mikor Bernától kijövet cifra káromkodással szidta a vén úzorsórt. Nem adott a vén ... világozította fel Sós Gergelyt. Bernát is ilyen szépen üszölte Kispál Bertalan, hogy biz' ó ilyen félénék pénzt nem ad. Szóval Sós Gergely haza mentek hosszú orral.

Lassan megjött ennek a váltónak a lejárti napja is; de Berta gazda nem jött Bernáthoz a pénzél. Ment hát Bernát maga a pénze után.

— Én, magától pénzt? — csodálkozott Berta gazda. — Nem tudok róla. Még hogy én t csak nem vagyok sult bolond, hogy olyan huncut emberrel közöködjék, a ki már egyszer becsapott?

ros szellemileg télettségre kárhoztatott közön- ségre, ha nem volna egy hely, ahol a világ aktuális eseményei mellett, más világreszek földje, faunája, flórája elevenedik meg, ahol láthatjuk a történelem nagy eseményeit kor- hű beállításban. A kis város népe nem jut hozzá, hogy bikaviadalt nézzen Spanyolor- szában, hogy Monte Carlo rejtélyes kártya- termeibe bepillantást nyerjen; a közepes módu embernek nem telik arra, hogy Nizzába men- jen a Carnevalra, vagy Stockholmba a téli játékokra. De itt van a mozi, a szegény ember kulturájának mindene. 60 fillérért lát- hatja az Egyesült államok élők választását, megnézheti Wagner bármely operáját zongorakísérettel s ha ez nem is lesz igazi mű- élvezet, de legalább halvány fogalma lesz azokról a nagy kulturális és szellemi meg- nyilvánulásokról, amik a nagy világban tör- ténnek.

A moziban megdől még az a elv is, hogy ha a hegy nem megy Mohamedhez, akkor Mohamed megy a hegyhez, mert bizony sok- szor még a hegy is elmegy Mohamedhez. sőt még furosabb dolgok is megtörténnek.

Ha egy intézményt olcsó pénzért ennyi szellemi szórakozást nyújt, akkor nem lehet fölülte pálcát törni. Hiszen mindenek- vannak kinövéssei, de ezeket lehet orvosolni. Erre egyébként egy későbbi cikkben még rátérünk. —

Eötvös József báró liberalizmusa.

V.

A 48-iki kabinetben Eötvös nem igen tudott érvényesülni. Lehet a rövid idő okozta, de lehet az is, hogy a két nagy szellem Kossuth és Széchenyi között ez lehetetlen lett volna; a második feléles kor- mányban azonban reformeszmének igen nagy szerep jut. Már 1867-ben megszavazta az országgyűlés a

Az az időből leszármazott unokák még ma is csodálják, hogy Bernát e szavakra mérlegben szét nem pattant. Toporzakolt, tépte a szakállát, szagzattá a ruháját s ketyegve ordított. Majd ő meg- mutatja; licitára kerül ezert Kispál uram minden jószágá, feje felül a háza, de tiszter, de szászor- anyja bánya ez meg... Rossz volt nézni is szegény Bernát kiús dühösségét.

— Jól teszi Bernát — adta a szót Kispál uram rendíthetetlen nyugalmmal — jól teszi; ha azt gondolja, hogy a dupláját veheti rajtam, hát csak pereljen. Gazdulon rajtam, ha tud. Tudja, sok mindent megtesz az ember barátság fejében.

Perelt is Bernát, de a maga kárán perelt. Készen várta, — sok esteudó gondjával érte — Bertalan a pert.

Nem fizet biz' ő — azt mondja — mert hát Bernáttól nem kapott a váltóra, de egy fia kárjéret se. Ha neki nem hiszik, tanut állít rá. Ott a Sós Gergely; az máu csak hiteles tanu. Továbbá, hogy ő a váltót nem irtá alá, az az aláírás nem az övé, ha kell rá is esküszik.

Báesküzik! Könyvűt azt mondani. Hát a lelkiismeret? Furfangos elmével kitervelt planum- ma erre is megvolt a gyógyító flasztrom. Mert hej! sok éveken által előre penitenciát tartott már Berta- gazda azért az esküvért... Sokszor jutott észbe

szidők emancipációját még pedig úgyhangulag, de a polgári házasság Eötvös kedves idejára csak övek múlva vádualtott meg. így a liberális alkotások legalább egyelőre feluton álltak meg. 1868-ban or- szágos kongresszust hívott össze a miniszter a fele- kezet belső ügyeinek rendezésére, de a végleges rendezés a későbbi időkre maradt. Így a vallás és lelkiismereti szabadság fogalmait mégis kiszélesítették a lehetőség szerint.

Andrássy miniszterelnököt ugyasnakor megin- terpellálták az egyik képviselő a zsidóemancipációra célozva, hogy mi lesz a be nem vett felekezetekkel. Andrássy szellemesen azt felelte, hogy ilyenek nin- csenek. De ha volnának — volt a képviselő ellenve- lése — akkor számunkra is csinálnánk törvényt vála- sítunk Andrássy. (S aminu tudjuk, azért má egy fe- lekezettel a baptistákkal ez meg is történt.)

A polgári házasság s a polgári ügyekben pol- gári bírások (ide érve a válás ügyeit is) Eötvös- sön kívül Deák és Horváth Boldizsár eszméje is volt s Deák pár évvel később ki is fojtette abbéli néze- teit, de azokat opportunisztikus szempontból nem tárgyaltatták.

A párt vezető emberei a párt vizsályi és köz- jogi viták miatt egyelőre lemondott arról, hogy a liberalizmust széles-bben megalapozzák, mert a föld- olog most az volt, hogy a kinyergézt megörösítették.

Eötvös legfontosabb műve a népispolki törvény volt. A népnevélés kérdésével Mária Theresia óta állami és művelődési szempontból senki sem foglal- kozott. A „ratio educationis” elvei, hosszú ideig kizá- rólagosan uralkodtak a közoktatásban. Thun gróf megpróbálta a kérdést nemzeti és fel-kezeti szem- pontból tárgyalni, de a kormány beavatkozása olyan visszahátat kellett, hogy minden a régiben maradt.

Eötvös nagy dologba fogott, midőn a fel-ke- zeti és nemzetiségi érzékenységgel kellett megkü- zdenie. A protestáns felekezeit és nemzetiségi érzé- kenységgel kellett megküzdnie. A protestáns fele- kezetek régi hírvényeket és befolyásukat föltették az is- kolák államosításától, míg a nemzetiségek nyelvük- haladát látták az állam beavatkozásában. A kérdés körül oly vita támadt, hogy a javaslato egy 25 tegu külön parlamenti bizottságra bízták, mely a feleke- zeti vezető embereivel tárgyalt s végre is a javas- latot es k alapos módosításokkal lehetett elfogadtatni. Az állami iskolák mellett megmaradtak a felekeze- ti

az a szörnyű c-űf-ág, a mit véle Bernát tett. Ilyen- kor akár az ördöggel is szövetkezett volna ellene. Hát a 300 pengő vesztés? Meg a igaz, az igaz. Mert, hogy csakugyan is nem ő irta arra váltóra a nevé, hanem a fia, a kit szint azonképen Bertalan névre keresztelt a pap.

*

Sós Gergely csakugyan jó tanu lett. Vallotta rendezese — mit monhatott volna egyebet? — hogy peruse nem kapott Bertalan gazda pénzt a Bernáttól; tulajdon a Bernát szájából hallotta ő ezt; hiszen azért nem is kapott provizóit. No aztán Kispál uram is — bár borzongó háttal — tette a hitet, hogy azon váltón hamis az ő neve írása. Meg is uyerbe a pert takarosan. Még meg is szerződött a 300 pengő...

Stern Bernát megnyúlt ábrázaltatá hogy a e törvényház kapuját. Leőfözték esűfél. Ott a Stern Bernátot! egy sult paraszt! Haj de kacagtak: mindenki kacagta; senki nem szánta...

Hetek múlva látták csak Bernátot az utcán. Mikor ott össze találkozott szive szomorítottával, igen keserő pilantást vetett Kispál gazdára.

— No Berta gazda, ezt megese vártam volna kigyémedtől...

— Tudja-e azt, Bernát — adta vissza a szót Kispál Bertalan — tudja-e, hogy kölcsönkényér visszajár? És ravaszul megcsodorta a bajuzását.

és magán iskolák is, de viszont a kötelező iskolal- togatást törvénybe iktatták az s iskolák számát teteme- sen szaporították. Hogy pedig az államnak meg legyen a kellő ingerenciaja tanfelügyelőségeket szerveztek. Az állam egyeseknek és testületeknek megad- hatja az iskola nyitási jogot, de mindenkor fontartia magának a kellő ellenőrzést és beleszólást. A nép- iskolákkal kapcsolatban polgári iskolákat is szervez- nek — ezeket is a tanfelügyelőségek hatá-körébe utalják. Az állami és községi iskolákat felekezet nél- küli jellegűvé tették, hogy abban egy felekezetnek se legyen több joga, mint a másoknak.

Az egyházi politikában jó katolikus létező igen szabad-elvű volt s nem akarta saját hitorszoait külön- kedvezményekben részesíteni, sőt hogy a pártoskodás látszatát kerülje, a pápai eshatalansági dogma ki- hirdetését megtiltotta, mert úgy gondolta, hogy ez sérthet a többi felekezetekre s zavarokat idéz- hetne elő. S midőn a székesfehérvári püspök a til- lom ellenére kihirdette a pápai bullát, magához ren- delte s bár udvariasan, de mégis erőlyesen figyel- mettetzte ezen elhibázott lépés következményeire.

A humanizmus és a szabadság szer-tete adják meg működésének fő irányát. Azt a nemzeti államot akarja rekonstruálni, melyet a humanizmus és a za- badság szeretete hoz létre s mely együttesen bizo- sítja a közszabadságot.

Legnagyobb politikai hibáknak tartja, ha a polgári törvények s a vallások között különbséget tesznek s egyiket a másikkal szemben kedvezésben részesítik. Az államnak nem okvetlenül szükséges az egyes- ügyeibe beavatkozni, míg az egyház hitelvei mellet- károskodik; csupán akkor, ha rosszul értelmezett hatalmi túllépésből egyik felekezet bánatán a másik bíbelőkéjt s ezzel a polgárok közti egyenlőnkedést idézne elő. Az államnak mind-n fel-kezetet fogia egy- formán hű fia lehet s így az állam köteles egymás- közti civakodásukat megakadályozni s a maga szílvá- val a testvéri haroknak elejét venni. A faulizmust épügy ki kell irtani az emberek szívéből, mint a vallatlanságot.

De-ák Antal elvét vallja, hogy a szabadság má- sokkal megoszva nem fogy, sőt erősödik és annál biztosabban áll, minél többben lesznek részesei.

Elő minisztersége idején a kőbejött szoren- esétlen korszak; második minisztersége idején, rö- vend-bővítkezett halála okozta, hogy a zseniális ember eszméi még életében nem dühthettek tetet. A nagy és sokoldalú elfoglaltság megörölte őt is, mint sok más kiváló elődjét, de nem tudta megörölni esz- méit, mely-k az új Magyarország felkőbe in-utak át.

Eszméi tekintetében annyival is szerencsésőbb volt a liberális elvekben zseniális elődjénél II. Jó- zsefnél, hogy míg az hatalmas agyán egy tollvonással semisítette meg összes rendeleteit s látnia kellett, hogy hiába élt. Eötvös előre látta és biztosan tud- hatta, hogy amit eszméiből meg nem valósíthatott, azt a jövő, az új Magyarország fogja valóra váltani s így bárua illik rá Horatius mondása: Non omnia moriar in me halok meg egészen.)

Szviezesényi Zoltán.

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Irtá: Pfeifer Elek.

VI.

Polgári bérlások rendszerint olyan buozásúak, hogy az előszoba után jön az ebédli. Ezen helyiség- ben már évtizedek óta a legborzasztóbb művészeti anarchia uralkodik. Az obligát plövidván oszlopokkal és ballusztráddal, tetőjén disztányérokcal, az orna- mentikán és konstruktív lehetetlenségekben bőv-űködő kredenc, hatalmas mint egy olasz reneszánsz palazó, telve architektómikus hazugságokkal. Ehhez járulnak

a magas támlájú kényelmes szék, lent keresztelőkkel ellátott praktikus asztal, a világosságot elősegítő nappali lámpák, falon porfogóknak kitűzött bevált makartosok, japánlegyek, fénykép és növénytartók.

Ime láthatjuk, az izléstelenségeknek és célzatatlanságoknak nagy gondal összehajtott valóságos mutatója.

Ez ma már hála az iparművészeti fellendülésnek megszűnt. A reformálás a szék és asztalnál kezdődött, ezen darabok képezik az élkezeltség lényegét, a többi kiegészítés. A széknél, mint egyáltalán minden bifortdarabnál a renasztansz és egyéb stílusátvételhez hűbőben elfelejtették azt az emberi test méreteihez és formáihoz mérni. A jó szék legelőször föltétele, hogy az ember jól érezze magát benne. Magas támla akadályozza a szervirozásban a légzőszervekre is kellenővelő hat és amugy sem esztetikussá, megint egy példája ama törvénynek, hogy a célszerűségi és esztétikai momentumok mindig karöltve járnak. Tímia és időke legjobban a vagy nárból, préselt bőr csak akkor ajánlatos ha a valódi. Utánzatoktól és surrogátumoktól lehetőleg tartózkodjunk. A szék támlája lehetőleg egyenes legyen, ha nagyon hátra hajlít, nem célszerű a fal mellé állítani mert azt rövid idő alatt megsérti. Ez áll kölcsönben a fotelre nézve is.

Az asztal perze kibuzható legyen, lent azonban semmi esetre se bírjon keresztelőkkel, a lábakól ez ugys hamar tönkre megy. Sokkal célszerűbb az asztal alsó részeit kovácsolt sárgász lenezekkel ellátni. A krudens és pohárszék összes részletei körülírások, a nyitott helyek alkalmatlan porfoszkek. Az anyag perze a tulajdonos tehetőségétől függ, minden esetre azonban ajánlatos s az elődőlőben a fényezett vagy lakkozott butor, azon ideál elő a porcellán. Úgy és azú a legeszebb reff-x-játékok. Ha sötét a butor, kellemes hátér a világos fal, sötétpiros paliszander v. mahagóniú kedves járuléka a galambszürke fal. Divánhoz legajánlatosabb a mokett v. bőr még pedig ha piros a butor, legcélszerűbb a diván, asztalterítő, szőnyeg és függönyt kullmes ellentétüket hideg-szűkeben u. m. szürke, pávakék, vagy olivazöldben választani.

A butor fal és textilanyag helyes színbeli összehangolásától függ tulajdonképe legnagyobb részben a belsősg hangulata, melege, egész varázsa. Lehetőleg kevés szín itt az elv, ennek szemelött terítés nagyobb eltérélyegésektől meg fog kimólni. Fontos, hogy az ablak középső részét egy széles áttetsző zsinórban oldalt húzható u. n. szűr foglalja el mely a fénygarakat tempiatlan átbeszátja, mert napugr és mosolygós derű lelkűk és testnek leg-szűkegesebb éléfeltétele. A mesterséges világításnál fontosabb az egyenletes fény, ez juttatja legjobban érvényre a lakás szépségét. Ezen célra alkalmas a függőlámpa, perze itt is csak egyszerű anyagszertű konstruktív szépre törekedjünk, az ornamentikát és különösen a figurális dekor lehető mellőzésével.

Apró dísz tárgyak lehetőleg mellőzendők, vagy ha már okvetlenül kell, redukált szám, jó anyag és tüdéses kivitel. Óra feltétlenül alkalmasandó, ha csak lehet nagyobb állóóra faszekrényben a butor stílusban.

Folyt. köv.

HIREK.

Svárdström hangverseny.

Irta: LUKÁOS JÓZSEF.

Nem mindennapi látványt nyújtott tegnap este a Polgári Egylet terme. Villanyfényes ghirlandók ékesítették boltozatát, míg a nézőtérön a város és környék közönségének előkelő része foglalt helyet.

Jelen Zala vm. főispánjával, hogy megjelenésével emelje az estély fényét, s anyagi áldozattal pedig a megvalósuláshoz közelebb vigye az állandó színház ügyét. Mindkét tette dicsegetés érdemlő, mert tanúbizonyoságot szolgáltat azon tény igazolására, hogy nemcsak telkesedni, hanem áldozni is tud a nemes ügyek oltárán.

Városunk agilis polgármesterét kell ezután megdicsérnünk, kinek ügybizsósága hozta létre az estély sikerét úgy művészi hatáslában, mint anyagi hasznában. A tevékenység emberét mind megmozgatta, hogy sikert érjen el. S szava visszhangra talál mindazok lelkében, kik a szép eredmény megvalósításának munkatársai, adandó és lelkes segítői voltak.

Svárdström Valborg lépett fel harmadszor városunkban. Első két szereplése a Kaszinó természetesen történt s művészetének szép emléket hagyta hátra fellépésével. Tegnap este a Polgári Egylet éppen nem jó akusztikájú termében talán kevésbé hálás körülményre talált, mely itt-ott letört valamit a sikerből.

A hangverseny főszáma a Traviatária lett volna. Ennek a számnál azonban, — szólójuk érszintén, a kötelességszerű igazság hangján, mert hiszen a dalművészet egyik legvirágzóbb, országos nevű művészeivel állunk szemben, — kevesebbet adott, mint a meenyit vártunk tőle. Nem ritkán szünetelnek s erőben fogyatkoztak bizonyult hangja a nagy ária követelményeivel szemben. Bíz oiganuma kellemes és meleg, mégsem volt egyforma csengésű minden regiszterben s felsőkünyjében a zománcos fény leolvad róla. A következő számmal azonban a legnagyobb hatást érte el. O Löwe, Schumann, Gounod R, Alfvén H Tegnér, Körling, Massenet dalában hangja minden csemtában bemeleltetett az érzés, az előadásnak ritka bája a koloztúra ridég merevségének hiányával. Legutóli és szakkatúti "gyarant" tökéletes s formátú szinte vegtel-nösböbe nyulón zengők s házszálfinom-ságu trillái, — bár egy kis indispozíció néha itt is előtér, — gyöngy-zemkét pragnek énekében. — Gyermekdalainak előadására szinte mekance tört ki a hatás a közönség sorairól, melyeknél a tetszés féképpen akkor fokozódott a tetőpontra, mikor a Höfehérkét s a Hamupipókékat énekelte. Kijétsé alig mutatott valami idegenszerűséget. Csiky darabjában pedig, a Kosár — nem várt tökéletességgel hangszuloyzoit — Svéd és dán számaiban a lelek érzésének fokozódása vezet, meleg melódikus vonalként húzódik át a szövegen és a dallamon. A szönni nem akarápapot több ráadásall halálta meg, melyek közül leg-szivesebben Strauss Ständeh-nét említem meg, mert ez a művésznő leg-sziszitottab parádés számnak tartom. — Tarnay kísérte banálás nélkül alig dicsérhető. Ebben ő csaknem utólráhetetlen s az első közzét foglalt helyet. Különbön a műsor tarkítására egy szólószámot is örömmel hallottunk volna tőle.

Személyi hírek. Balás Béla főispán nejevel városunkban időzik. Tegnap a Svárdström hangversenyt hallgatta végig s még több napot szándékozik közöttünk eltölteni. Tudvaló, hogy a kitűnően sikerült dalszétét az ő személyes közbenjárásának köszönhejük. A főispán egyebkent is soha sem szűnik meg városunk iránti meleg érdeklődésének kifejezést adni.

— Az ifjuság képző estélye. Szombaton este a Polgári Egyletben tartotta meg az ifjuság-képző a farsang köréből kisorsult előadását. Színre került szép számú hallgatóság előtt az Iglói Diákok. A szereplők mind tehetségük javát hozták s a dilettantizmus sablonjaiból messze kivált Brónyai Lajos (Odrohna koreasmár) Danis Jenő (Szimák pedellus) Németh Olivér (Sződor Ákos), — kit már a kath. legényegylet estélylén is megdicsérünk, — művészi zománcu játéka. Foldmann Annuska kedves és hatá-os Évike volt, még mellette Sattler Géza jóhangja Schreiber Lajos szép játéka érdemel dicséretet. A többi szereplők is jóra törekedtek s Dobrovics Milán a lelkes főrendező, kit először kellett volna említünk örömmel tekinthetők az estély sikerére.

Paragó, Sas és Sasnék festőművészek a Bozogyi-utcai új elemi iskola tornatermében a hét végéig nyitják meg képképzőiskolát. Felhívjuk közönségünk szives figyelmét erre.

Frans alkalmazottai estélye. Emberember hátán tölte a korzón Weis kirakata előtt, hogy az értékes tumbola tárgyakat megnezhesse, melyeket szombaton sorolnak ki a Polgári Egyletben tartandó estélyen. A nemes cél érdekében felhívjuk közönségünk figyelmét, hogy az estélyen megjelenjék, mely külső kiállítás tekintetében a legényes-szűkeket igér-zik. Hízen ők adnak fényt mind-útt, valószínű a fény-szűkeállal kitesznek magukat a saját estélyükön is.

— Az „Edison” mozgófényképszínházban (Szarvas szálló) szombati és vasárnap előadású ismét nagy sláger képek kerülnek bemutatásra, mely rom-k művészi érdekes-szűke meszeszűke van összehajtott. Nem utánozható, mert a világhírű Gaumont képekből összehajtott különös szépségű műsor. Az előadás másfél óráz ves igénybe. Senki ne mulassza e remek műsort megnézni, melynek mind-egyike a kinematográfiaúka remeke.

— Betörés. A keszthelyi kerület országgyűlési képviselőjének Rakoczyk Balának párisi lakására ismeretlen tettesek betörték s onnét sok mükincsét elvitték. Tudósítónk még azt is megjegyzi, hogy a mükincsek között volt a képviselő beszámoló beszéde is. De-hát ezt a cspást meg csak el lehet venni, kerül helyébe másik, de a mükincseknek ugyilátszó örökre nyoma veszett.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF Könyv és papír kereskedésébe egy csakis jobb családból származó kisasszony ki német nyelvet is teljesen bírja, és az előkelőbb vevő közönséggel banni tud azonnal jó fizetéssel felvétetik.

Magvakat tavaszi elvetésre

ismert kifogástalan minőségben szállít

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe **TEMESVÁR 41. sz.**

— Alapított 1875. —

Dusan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Belvárosi Árak: Egyszer 10 korona, félre 5 korona, hirtetvére 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztéért felelős:

IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

A sztrájk.

— Második közlemény. —

Mult alkalommal hasznos oldaláról vizsgálva a sztrájkot, látnuk, hogy egészséges állapotok mellett, rendes viszonyok között, milyen nagy hordárú, áldásos hatásai lehetnének. Jelen alkalommal másik oldaláról nézve a dolgot, jelezni akarjuk, hogy valóságban milyen messzeható káros következményei vannak.

Nézzük elsősorban magát a sztrájk lefolyását.

A munkások békés úton nem tudván kedvezőbb munkafeltételeket elérni, elhatározzák a munka beszüntetését. A vezetőség proklamálja a sztrájkot. A munkásnép nem készült kellően rá, mert nem is akart, meg aztán nem is tudott. Denikre 90 százalékát készenlétenl érte a beállott sztrájk. Tegyük fel, hogy négy hétig tart. Ezen idő alatt is elni kell. Miből? Megtakarított pénzről szó sem lehet, a kereset pedig a munka beszüntetésével megszűnt. A sztrájkpénztárból ki utalt segély, amint a tapasztalat mutatja, a különben nagyon is hangos sztrájknyán elfogyasztott pálinkára is alig elegendő. A boltos és háziur sztrájkoló munkásnak még a legmagasabb úrsorakamat mellett sem szívesen hitel. A legvérmesebb remények mellett is legfeljebb egy hétig van hitel. Most mi következik? Hogy a heti bolti

köntét és a heti lakbért kifizethesse, a feleség, kire most a család fenntartásának gondja egész súlyával nehezedik, egymás után adogatja el potom áron, vagy hordja a zálogházba legszükségesebb ruha- és butoradarabjait. Így megyen ez hetről-hétre, úgy, hogy mire a negyedik hét vegen a sztrájk véget ér, a munkás családjával együtt épen az anyagi romlás és nyomor szelere jut. Ehhez járul még a mérhetetlen rombolás, mit a pálinkától gőzölög sztrájknyák dobzódásai, különösen pedig az ott elhangzó gyújtó szónoklatok, lelketlen, izgatások egy-egy elkeseredett munkás lélekben véghez visznek. De hát elvégre is a sztrájk megszűnt, eredmény is van: a munkabér emelkedik. A munkás most már azzal vigasztalja magát, hogy amit a sztrájkban veszített, azt a béremelésen megnyeri. Hiú reményesség, balga számítás! Igaz ugyan, hogy a sztrájkok által kiereszkolt béremeléssel a munkásság milliókat nyert, de az is igaz, hogy a folytonosan meg-megújuló sztrájkok az életet tetemesen megdrágították, a megélhetési viszonyokat megnehezítették. A nyereség tehát csak látszólagos, mert az örökös béremelés-knek az lett az eredményük, hogy a ruháznak, élelmiszereknek és lakásnak aránytalanul felszokott az ára. Innen van azután, amit statisztikai adatokkal is bizonyíthatunk, hogy ezeltől 15–20 évvel felényi, sőt harminchényen bérből is jobban megelhetett a munkás, mint

manapság a kétszer, vagy háromszor akkora munkabérből. Ehhez járul még, hogy korunk egyik legveszedelmesebb fertőző betegsége: a nagyzási hóbot, az urhatnáság a munkásszálra is átragadt.

Tény a sztrájk által elért béremelés nagyon hozzájárulhat az ipar és kereskedelem fellendüléséhez; viszont a gyakori sztrájk, amint kisebb, vagy nagyobb szabású, aszerint kisebb, vagy nagyobb fokban megbéníthatja az ipart és kereskedelmet és így káros kihatással lehet a társadalmi és állami élet minden rétegére.

A munkaidő méltányos megrövidítéséből, mint a mult alkalommal rámutattunk, szintén jelentékeny haszon származhatnék úgy egyesekre, mint az ország lakosságának összességére. A mai gyakorlati élet azonban azt bizonyítja, hogy a munkásság tekintélyes százaléka munka után felmaradt szabad idejét nem üdítő pihenésre, nem hasznos és kellemes szórakozásra fordítja, hanem „Panem et Circenses! — kenyeret és cirkuszi játékokat” kiáltva bódultan veli magát a testet-lelketlő kicsapongásokba. Innen van azután, hogy a munkásszállyal testileg-lelkileg napról-napra sorvad, satnyul és elcsenevészedik.

Az emberséges bánásmódról azt mondottuk, hogy az biztosítéka a munkaadó és munkás közötti barátságos viszonyoknak, a társadalmi és állami élet békéjének. Nem egészen úgy van, ahogyan azt kontempláltuk. A kivivőt

Régi emlékek...

*Mindent elvett a Teremtő öntölem,
A mi nékem kedves volt az életben.
Nem siratom, nem sajnálom semmimet
De rózsámért, életemért vérvő szívem meg-
[reped.]*

*Isten veled, édes rózsám, örökre.
Gondolj néha, érted síró hivedre.
Hűlten tétlél, nem átkozlak légy boldog,
Eltemelem szívem mélyén az emésző bánatot.*

*Elvirágozott, elhervadt az égő szerelem,
Régem tudtam, hogy hamis vagy édes,
[kedvesem —
Választottam más szeretől régés-régem már,
Mégscsallalak én is léged, hűlten csapodár.]*

L.

Leánykérés.

I.

Tamács Mihály, a tanyásgazda, bennül a cifra szobában és pipál. Valami nagy gondja lehet, s nem mindennapi eseten törheti a fejét, hogy idehúzódt, hogy csak akkor szoktak betérni ha kedves vendég érkezik. Az egyik karnál rákönyököl az asztalra s megtapasztalja a fejét, a másikkal, hol a pipát tartja hol meg a kalapját tolna majd előre majd hátra, ami így gondolkodás közben nagyon alkalmas szórakozó. Ingujai könyökön fölül feltúrva, láthatók duzzadó karimái, melyekkel könyvedén emeli a mázsás zsákokat, s a teljesén leüdü bór sötéti, hogy a nagy-munka, az aratás után vagyunk.

Úl, pipát és gondolkodik, azonban úgy látszik, rátalált a helyes útra, mert egyszer-egyszer helyben hagyólag bólint, sőt a szabadon maradt kezével el is néha nyomatékképen, mintha csak azt mondaná, úgy lesz. A pipálást abbahagyja, s a kupaokt lecsukva, nehogy egy elszabadult szikra valami bajt okozzon, a pipát az asztalra teszi, aztán kizsól a konyhába, hol a felesége foglalatossodik:

— Asszony, küld be a Julest!

— Mindjárt? Mert hogy épen sarat dagazt a konyha tapasztaához.

— Mindjárt! Hát, bejöhöt úgy, ahogy van, nem tart soká, de sürgős beszédem van vele.

Nagy kurjongatás hallatszik, s kisvártatva, könyökével lökve egyet a félig nyitl ajtón, belép a lány.

Szűkruvővő, de amillett vállas, egészséges teremtés. Szabályos, tojásdad, barnapiros arcából csak úgy villog ki a két koronfokete szemé s beszédőzőben a hófűhár fogora. A haja elől szanaszójel, amint a kertben a szél széthordta, hátul befonva leeresztve, s a végén egy kis kék pantlikával megkötve. A két kezét, melyről a sarat a vályunál munkájából lemosta, most törli a kötőjébe.

— Hitt édes spám?

— Hittalak.

Most néhány pernyi esőnd következett; a lány a kérdésre várt, az spja meg a szavakat kezelegte.

— Azt szeretném máni tudni, hogy mi lesz veletek?

A leány e kérdésre leüdü a szemét, fölig pilul,

szabadság és egyenlőség — úgy látszik — elbizakodottá tette, a testvériség céjére alatt hirdettet alhumanizmus hangzatos tanai, szólamai megszedítették és szabadosságára ragadták a szabadságot megértési és megbecsülési nem tudó munkásságot. Saját szabadságát mások szabadságának romjain gondolja félepíthetni és azért féltelen gyűlölettel arra tör, hogy megsemmisítse az uralkodó osztályokat, lerombolja a mai társadalmi rendet.

Ezek nagyjában a sztrájk káros következményei, akkor, amikor a munkafelmondás eredményes. Ezek után gondolhatjuk, milyen nagy károkat okozhat egy-egy sikertelen, eredménytelen sztrájk. Pedig a sztrájkok 50—60 százaléka egyáltalában nem sikerül.

Most pedig rakjuk mérlegre a sztrájk hasznos és káros következményeit. És mit tapasztalunk? Azt, hogy több kár, mint haszon. Mi ennek az oka, hol a hiba? A főhiba nem a sztrájkban, hanem ott van, hogy ez idő szerint még minosen adva azok a feltételek, melyek mellett a sztrájk, illetőleg az általa elért eredmények hasznosan érvényesülhetnek. A legnagyobb hiba, hogy a szocializmus gyűlöletet hirdet. Meg kell tehát téríteni, mint Prohászka püspök mondotta.

„A szeretet vallása majd lassan-lassan kiírja a szivekből a határtalan önzést s könyörületre, irgalomra, emberszeretetre indítja a fásult kebleket.” Szépen mondja XIII. Leo pápa a francia zarándokokhoz 1889-ben: „A magasabb társadalmi osztályok szeretetűl lángoló szívet mutatnának azok irányában, kik arook verejtékével keresik meg mindennapi kenyereket. A munkaadó testvérnek tekintse a legszegényebb munkást is s törekedjék sanaryórsort méltányos munkafeltételekkel enyhíteni, szellemi és anyagi érdekét előmozdítani, keresztény életmód által hasonló életmód

követésre serkenteni és buzdítani. Ne mutassa soha, hogy őt a vállalatnál oskakis a nyereszt kedési vágy vezérli, hanem bizonyítsa be tetteikkel önzetlen szeretetét és igazságosságát.” A munkások köteleességéről így szól XIII. Leo: A munkások saját érdekeik védelmében az erőszakot tartózkodjanak és soha lázadásra ne veteledjenek s ne szövetkezzenek olyan emberekkel, kik mesterségesen szítanak tulságos reményeket s tesznek óriási ígéreteleket, holott a velük való szövetkezésnek a következménye nem más, mint keső bánat és a jólét feloldása.

Ha a méнкаadó és munkás e tanokat követik, úgy nem lesz többé szükség semmiféle sztrájkra, mert e tanokban rejli szeretet majd méltányosan meg fogja szabni a legkedvezőbb munkafeltételeket

(Vége.)

Borsos János.

Sassók.

„Sassók” — e szó már fogalom a kauzaisi művészet pártoló publikum előtt. Ervén alatt a Sass—Sassúé—Farágó művész kolóniát, kik minden évben bemutatják alkotás-aikat s hoznak nekünk egy kis új levegőt a forrongó, alakuló művész-világból; egy-két friss impressiót, egy-két új meglátást s egy darabját Nyugatonk — hisz a mostani kiállításon kissé elesen esendül meg a müncheni irányzatok hatása.

Színes, tarka képe volt vasárnap délután a Bozgyoni-utcai kiállítási-teremnek. A művészet-pártoló közönségnek szenzáció volt a megnyitás. És méltán, mert akik méltányolni tudják az impressionista-irányzatok jogosultságát s tudnak lelkesedni szépségeiért, azok a legujabb kiállításon rész-sülhetek tiszta művelzetben s egy-két szín beleesendült azok szívébe is, kiket a kíváncsiság hozott a kiállítóra.

Sassék művészete ma egy-erős lépéssel közeledt a dekoratív-művészet tulajdonképeni célja felé. Mintha München levegője telrsíttette volna a palettájakat; mintha a német „Jugend”-irányzat tisztultabb belátást teremtett volna. Dekoratív művészetük

célja nem oly homályos körvonalakkal áll előttük; szépet akarnak teremteni, de úgy, hogy e szépet le ne bilincsölje az akaratosság, a hangsfújzozott egyéniség.

Ez új belátást lehelí Sass néhány komplementer stílu képe. A „Képkasztás”, s a „Tukör előtt” című festmények kitünően hat a harmónikus színvétel s az egyszerű forma alakítás. Finom díszíté hatása van a „Lustán”, címűnek is, hol a melegen esendülő, álmos, barna színek jól kifejezik a „dofar-nienté-t”. Külömben taláiban érzékit színével a „Cökravágás”-ban is; a bőja föld szíu, az égő sárga fokozza a hatást. A müncheni levegő vibrál meg a „Gondolatokban” s a „Kertészkező” című festményein. Ezek a haladás, a tisztában látás leg-erősebb dokumentumai, mert például a „Virágzó fak” s a „Kelengye válásztás”-on már elvesztette a talaj lábait álól. A színek zavarólag hatnak s a vonalak ritmikája megtört.

Érdekes, hogy tavalyi képei s legujabb alkotásai között mily finoman lehet határvonalat húzni. A már tavaly kiállított „Élet” és „Sötét ár . . .” című alkotásai még tipikus Sass-képek, felfogás, vonás-és szín-technika tekintetében. Örömmel szemléltethetjük dekoratív művészetének reneszáncát s a reneszánc meg emelkedést, tökéletesedést jelezhet.

Hangulatos virág pasztelljeivel, égő színeivel jól hatnak Sassné esendület s virág festményei. Talán a legérdekesebb a „Régiségek” s egy tájkép pasztell. A színei mosolygósak, égnék, de csak virág képei; mert tájkép-én a színek összetunak s a túl éles vonal-technika éles ellentétet képez a dekoratív díszítő hatással.

Farágó ugyanaz a bohém művész lélek, ugyanaz a temperamentum, mint évekkal ez-lett. Odavett a vászorra, amit érzései diktáltak, de technikai fogásokkal nem így-kezik leszűrt, átértett dolgokat tük-rözeteni. Ha tud uralkodni magán, hangulatosat produkál, mint a „Kököraszt”; sikerült széles fölajgala a „Zákányi átlomás” is. De már szín-skálája nem az a latolgató, finomabb skála, mint amely dominál Sass Komplementer képein.

Ami magunkkal viszkun, egy-két érdekes szín, egy-két rokonszenves alak rajza; néhány valós esemény, néhány életkedvet kacagó kép . . . Aminek most még halvány körvonalai bontakoznak, azt meghozza, reméljük a jövő évek átalakulása. Új érzéseket, új meglátásokat mesél az új kiállítás terme.

Soló

Interieur.

... Alkonyi, óra pici, kék szalóiban.
Bibor függönyön át búcsúzik a nap.
A parfümös, lágy, meleg levegőben
Édes álmok és vágyak szállanak.

Kicsi amorettek lovva suhanak.
Búja illat tel a rózsza.
Vörös asztalkán, aranyszínű fényvel
Halkan- nótázva ballag az óra . . .

... Illatos kezét szívemre szorítva
Remegő vágygyal hallgatom szavát
S míg piros álmok hullanak szívemre,
Lágyan csókolom csökos ajakát . . .

... Alkonyi óra pici, kék szalóiban . . .
Vágyak szállanak, mint a lehellet.
S valahol a kis, rózsás asztalon
Pajkos amoret halkan felnevet . . .

— Soló —

s mi közben a köténye sarkával babrál, alig hallhatóan kérdi:

— Velőnk?
— Veletek. Velede meg a Pistával? A Csányi Pistával. Mi lesz?
— Éu azt gondolom, hogy van neki valami szándéka.

— Hájszen hogy valami szándéka van, azt én is tudom, mert ha nem volna, nem járna ide minden másod-harmad nap egy óra járásnyíróll! De milyen szándéka van, azt szeretném tudni. Mit szóln?

— Nem tudom én azt elmondani!
— Nem tudod? Hát taljána beszélt? Ha azt se tudod, mit beszél, akkor miért hallgatód? De meg nem is a sok számárságra vágyok én kíváncsi, amit ott órákhosszat elfelejtöl a kis kapuban, hanem mondott-e olyasfélét, hogy elvesz, vagy nem? Mert azért, hogy ő a környék első gazdjának a fia, te se vagy a senki lánya. Oszl nagyon nem szeretném, ha valami hiábavaló szóbeszéd kerülgetőné a házam táját.

— No! Mondta-e vagy se? Beszélt hát, édes-
apád előtt állsz, javadat akarom!

— Annyt mondott, hogy ha a nagy munkánk vége lesz, akkor majd mindent rendbe hoz.

Közben észre sem vették, hogy a ház előtt kocsi áll meg, s valaki már be is nyitott az udvarra, csak a koloncós házbőző ebek nagy ugatással tette őket is, meg az asszonyt is figyelmessé. Ez ki is szalad az udvarra, nehogy a kutyák azt az ide-vetődött valakit lehuzzák. Ezt most különösen nem lett volna nálatos, merthogy éppen Csányi Ferenc, a Pista édesapja jött.

— Oki te! Nem takarodsz! Hozta lsten kedves szomszéd! Nem mégy mingyá? No né!
— Magam is úgy szeretem! Adjon Istent!
— Bizony kivitetjük a bubost, mert ilyen kedves vendégünk nem egyhamar volt!

— Kár lenne érte. Csak be költene rakatni télire! Hát a gazda?

— Ehuu vagyok e! Jó mond az asszony! Mert ugyane-ak ritkán vetődik kend erre! No de esak hogy együtt! Kerüljünk boljebb.

— Gyertünk no!

— Nem arra kedves szomszéd, hanem emerre, balra... a tisztába.

— No! Oda? Kár lesz bepiskolnii. Gyertünk csak emide, itt is jó lesz!

(Folytatása következik.)

HIREK.

— Személyi hír. A főispán több nap óta előző városunkban s nevével együtt melegen érdeklődik Nagykanizsa minden szellemi és kulturális meggyőztetésére iránt. Részt vett a multkor Svárdsztröm városában és Sássek gyűjtőmunka yes képviseletében. Városunk előkelőségei közül sokan látták vendégül a népszerű főispánt s mindenütt a kedves fezzetelen járdák uralkodott. Nagykanizsa társadalmá annyira megkedvelte a főispáni párt, hogy szinte nehezükre fog esni megvárni tőle, de reméljük, hogy a mi esztendő szimpátiáinkat azzal viszonzozza, hogy legközelebb tőlünk közénk jő még hosszabb időre.

— A „Társaskör” közgyűlése. Tegnap este tartotta a Társaskör rendező évi közgyűlését, melyen a gyöngélgéző elnök Závody Albin helyett Pihál Viktor dr. elnökölt. A tárgysor elintézése után a felmentvényt adták meg a tisztikarnak s a régi tisztikart újból megválasztották egyhangú lelkesedéssel. Elnök: Závody Albin, Alelnök: Dr. Pihál Viktor, Titkár: Dr. Dretter Pál, Háznagya: Dr. Kenédy Imre, Penztárnok: Unger Ollmann Elek, Ügyész: Dr. Hajdu Gyula, Könyvtárnok: Emödy Géza. Közgyűlés után barátságos lakomára jöttek össze a Kör tagjai. A lakomán a főispán is megjelent és számos felkötözött hangzott el az estén. Pihál Viktor a maga és tisztársai nevében megköszönte a választással megnyilvánult bizalmat. Schwartz Adolf a főispánt éllette, mire a főispán Balás Béla saives szavakkal válaszolt és mélyreható politikai kijelentéseket is tett az általános választói jogosultságra előzva, kiemelte a társas élet népszerűségét, mert egy-egy társas egyesületnek sokszor fontos, sőt döntő a szerepe a közélet kialakításában. Hadu Gyula dr. az elnökséget, Tamás János dr. az agilis háznapot, Kenédy Pál drt. éllette. Remete Géza a főispánt köszöniötte igen szellemes tőszóban. A társásg sokáig maradt együtt lelkes hangulatban.

— A vendvidéki magyar közművelődési egyesület válsága. Muraszombati tudósítók arról értesít, hogy a vendvidéki magyar közművelődési egyesület válság előtt áll Legutóbb pedig az egyesület elnöke Pósfay Pongrác főszozgabiró is lemondott, a lemondás okai abban keresendők, hogy a kormány évekkel ezelőt középiskolát ígért Muraszombatauk s ezt hosszas sürgetés után sem tudták kivívni mindmáig. Így esett meg, hogy a szomszéd Wernsee steier körösében gimnáziumot állítottak fel s most oda jár Muraszombat környékének fiatalága. A lemondást egyébként az elnök az alábbi levéllel okolja meg. „Magyarosító akciónak minden eddigi eredménye romlásra fenyeget. A szlovén agitáció a szomszédban szlovén iskolát teremtet, ahová mézzel csalogatták gyemkeinket. Ellensúlyozásul magyar iskolát kértünk, odaadtuk érte évtizedeken át gyűjtöttett minden tagyónkunkat, de odaadtuk volna az utolsó ingünket is, mert ez az iskola magyar törekvéreink elengedhetetlen követelése. Ha nincs meg az iskola, elveszett a magyarság ügye. Egyesületünknek nincs tovább talaja, nincs tevékenységi köre, mert nincsenek eszközei. A polgári iskolát pedig ígérték ellenőre sem tudjuk megkapni Ilyen körülmények közt az elnökséget semmi esetre sem vállalhatom, mert munkánk sikere biztosítva nincs, sőt kezdeményezésünk baltikere egy szerben lerontja ellenségeink előtt egyesületünk presztizsét.” Mindenesetre kár volna ha a határszélén ismét ledőlne a magyarság egy bástyája. A kormány valószínűleg gyorsan perorálja az eddigi mujastást s nem dobjá oda az egész vendvidéket a germanizmusnak.

— Főigazgatói látogatás Kárpáti Kelemen a köztesfehérvári tankerület kir. főigazgatója meg látogatás a helybeli főgimnáziumot és a mai nap folyamán eltávozott.

— Hangverseny. Még önlék emlékeztünk, ben van a fényesen sikerült Svárdsztröm daleste, mely olyan fényes anyagi és erkölcsi sikerrel járt, amilyené alig van példa. A fényesen sikerült hangverseny arra indította Vécsey Zsigmond polgármestert, hogy március hóban még egy hangversenyt rendezzen a Svárdsztröm bizottság. Erre a hangversenyre Sándor Erzsit az Operaház művészeit kéri fel, akivel a tárgyalások most folynak a lejövetelt illetőleg.

Felolvasás. Róth Miksa posta-és táv. fel. ügyelő a Sás-—Faragó kiállítás megnyitására igen érdekes felolvasást tartott a festőművészet modern irányairól. A kiállításról egyébként máshelyütt emlékeztünk meg.

— A Zalamegyei gazdasági takarékpénztár igazgatósága a közgyűlés által rendelkezésére bocsátott összegből következő jóvákönyvű kiosztást teljesítette:

Városi színházalapra	200 k
Városi szegényháziépítési alapra	200 k
Városi szegényalapra	50 k
a helybeli népkönyvtárak	50 k
„ „ „ széptől egyesületnek	50 k
„ „ „ kereszt. jötek négyeletnek	30 k
„ „ „ izraelita	50 k
„ „ „ magántisztviselő egyesületnek	25 k
„ „ „ tüzeltől testületnek	25 k
„ „ „ felső keresk. iskolának	20 k
„ „ „ főgimnáziumi segélyegyletnek	20 k
„ „ „ önképző körnek	20 k
„ „ „ községi ipariskolának	20 k
„ „ „ állami elemi iskolának	40 k
„ „ „ Patronage egyesületnek	20 k
„ „ „ Népkönyvtárnak	20 k
„ „ „ ipartestületnek	20 k
„ „ „ József kir. szanatórium egyesület tündő beteggyógyintézetének	20 k
a Zalamegyei tanítók internátusának	20 k
a Tapolcai vizezellér iskolának	20 k
a Keszthelyi gazdasági akadémiának	50 k
Összesen	950 K

— A gőzgépezők és kazánfűtők legközelbbi képesítési vizsgái Sopronban március hó 2. napján délelött 9 órakor a Sopron városi vilyanylepnek fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők Deák-tér 8.

Szerkesztői üzenetek.

- Solo: Versét mai számunkban közöljük.
- L. Régi emlékek jön
- Siván: Közleménye jövő számban jelenik meg helysínke miatt.

— K. J. Versei nem nekünk valók, tessék talán a „Jó pajtásba” beküldeni.

— A. V. Osáktornya. Minden tárgyalások hangu felszólalásnak helyet adunk, de a szenvedélyes kifakadások nem a mi izléstünk szerint valók.

Közgazdaság.

Nagy szőlőtermés. A gazdaság biztos fokozása legelőszörűbbn állati trágyákkal érhető el és nevezetesen kőbányai száritott hízósertéstrágya bizonyult igen előnyösnek. A száritott sertéstrágya a legduasabb állati táplálék alomentes trágyája és így egész mennyiségében trágyanyagokat tartalmaz; szórlható száraz állapotba van hozva, miáltal zsákokban vagy vasuton, mint azután kovcsial a helyszínen előzőn szállítható és kényelmesen elszórlható. A száritott kőbányai hízó sertéstrágya osadós erendínyeket szorgálatat nemcsak kalásos és kapás növényeknél, de nevezetesen a szőlő, dinnye, gyümölcsösök és konyhakertek termését több mint kétszeresre növeli. A kőbányai száritott hízó sertéstrágya hatása mindig teljesen biztos, kimaradhatlan és gazdagossága abban rejlik, hogy mindaz, amit a növény rögtön az első évben beölel fel nem használ készletekét megmarad a földben, mintegy elraktározva, hogy azután a következő évben jusson érvényre; ebből magyarázható a száritott sertéstrágyának sokszorosan hebizonyosodott előnyös utóhatása. Figyelmet érdemel azon körülmény is, hogy a kőbányai száritott sertéstrágya a növényt megerősíti és így ellentállóvá teszi mindenféle növénybetegségekkel szemben, a beérést elősegíti így épen a normális érés idejében állani szokott elemi csapások ellen nyujt indirecto védelmet. A kőbányai száritott hízó sertéstrágya foszforsav, káli és nitrogén tartalmánál fogva teljes trágyázásra alkalmas, de a típusos szorvetlen trágyaalkatrészekon kívül teljesen mennyiségű szerves trágyanyagokat is tartalmaz. A trágyát előállító gyár, a Budapest Kőbányai Trágyaszáritógyár Boccsányi, Schietrumpf és Társa, Bud-pest, IX., Öllő-út 21., 15 éves tapasztalattal és a gazdák elismerés levelei alapján s legelőnyösebb terméseredményekről számolhat be és e levelek másolatát közzegyzőileg hitelesítve kívánatra szivesen meg is küldi.

Kávó, tea, malagaszőlő, maroni mandula, datolya, vérnarancs, citrom, füge, meggyorót nagyban és póstacsomagoként legolcsóbban szállít Ed. Obernyik son Flumo.

HIRDESSEN A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN

M E G H I V A S.

A Nagykanizsai 6-7 Korületi Keresztény Fogvaztási Szövetkezet XIV. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT, 1913. évi február hó 26-án délután 2 órakor a Béc-utcai iskolában tartja meg, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgyak:

1. Az igazgatóságnak a mult évre s a szövetkezet állására vonatkozó jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentésével a záró-számadások előterjesztése, a Mérleg végmegállapítása, a veszteség leírása s a számadók felmentése.
3. Felügyelőbizottság választása I. évre.
4. Esetleges indítvány tárgyalása, mely a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásban be lett jelentve.

MEGHIVÁS.

A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült
ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

folyó évi március hó 2-án délelőtt 10 óraker sajt helyiségében tartja

XXXII. rendes évi

KÖZGYŰLÉSÉT,

melyre a t. üzletreszirtokosokat tisztvlettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

- I. A szövetkezet elnökének a lefolyt üzletéről szóló jelentése.
- II. A felügyelő bizottságnak a szövetkezeti könyvek és számadások 1912. évi felülvizsgálatáról szóló jelentése, ennek alapján a vagyonmérleg és osztalék megállapítása s az igazgatóság és számadók felmentése
- III. A szövetkezeti hivatalos közlöny kijelölése
- IV. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kilepő Fischer Ignác elnök és dr. Ollop Mór alelnök, továbbá Dantis Kálmán, Frank Vilmos, Kardos József, Muzikár Vince és Singer József igazgatósági tag urak helyett újjak vagy ugyanazok megválasztása, végre az alapszabályok 47. §-ának rendelkezéséhez kepest 3 fagu felügyelő-bizottság megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1913. évi február 1-én.

JEGYZET: A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthető

A társulat könyv-ibe bejegyzett üzletreszirtokosok szavazatlappajkat folyó évi február hó 28-án és március hó 1-én a szövetkezeti helyiségben átvethetik; a közgyűlés napján szavazatlappak ki nem adhatók.

Pályázati felhívás!

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Nagykanizsán, Fő-ut és Osengery-ut sarkán lévő telkén álló összes épületrészek lebontására pályázatot hirdet, melyre vonatkozó ajánlasi minta, valamint részletes feltételek, illetve szerződési minta Nagykanizsán, a társulat főgynökségénél, szerezhető be.

Az ajánlatok zárt és lepecsételt borítékban legkésőbb

folyó évi február 25-ének déli 12 órájáig az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGÁHOZ** (Budapest, IV. Vágadó-tér 1.) nyújtandók be.

A társulat kifejezetten fenntartja azon jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül akármelyiket, vagy esetleg egyiket sem fogadja el.

Budapest, 1913 február 16.

6542/tk. tk. 912.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tévi hatóság közhíré teszi, hogy Dr. Dóri József végrehajlatónak — Németh István végrehajlatot szavazott elleni 177 k. 50 f. lóke, 19 k. 80 f. végrehajlati kérelmi, 30 k. 30 f. árverési kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajlati ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s az esztergomi 365 székben 2874/h 1. hrsz. rét a gati rétekben 59 k — 3156/b 1. hrsz. rét a kúncses szeli dűlőben 22 k — az esztergomi 338 székben V. 241/c. hrsz. rét az al-ó-vecsei rétekben 61 k. † 1367/h hrsz. szőlő és pice. a Kishegy-n 372 k — 3157/1452 hrsz. szőlő a cíelle-hegyen 150 k. az esztergomi 1216 székben: 2773 hrsz. bazsóföldi szántóföldnek Németh István ill. 1/4 részre 199 k. bec-érték-n 1913 március hó 3 napján d. e. 10 óraker Esztergomi községázaán Dr. Dóri József ügyvéd felügyel. vagy helyettese közmunkával megválasztandó nyilvános árverés-n eladatul fog.

Kiküldési ár a feut-bb kitett bec-ár, melynek kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat kö-zpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Nagykanizsa, 1912 évi dec. hó 4. napján.

Gózonny s. k., kir. tszéki bíró.

1640/1912./végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Atulított bírósági végrehajlat az 881. évi LX. t.-c. 02. §-a értelmében ez-nnél közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíróságnak 1910. évi V. 767/1 számú végzése kö-zkeztében Dr. Köves Jenő végrehajlati ügyvéd által képviselt Rau-nitz Ignác végrehajlati kérelmére 478 kor. s áraderk erejéig 1911. évi július hó 7-én fogamatositott közhírré végrehajlati-utján le-folytatni és 632 kor. be-cuult kö-ltellek szobatorokból álló ingó-ágok nyilvános ár-ve-rés-n eladatulnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíróságnak 1910. évi V. 767/6 számú végzése folyán 478 kor. lóke-közvetítés, ennek 908. évi november hó 1. napjától járó 6% kamatai 1/2% váltó díj és eddig össze-n 91 korona 40 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a fizetett összegnek levonásával kacsorlakon (a közégi iskola épületénél) le-endő eszközösör 1913 évi február hó 21. napjának délelőtti 9 óraja határidőn kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly meg-jegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingó-ságok az 1-81. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében kö-zpénztetés-mellett, a legtöbbet igényelők becsoradulni is el-tornak adani. A mennyiben az elárverezendő ingó-ságok-at máok is le- és fel-foglalhatják és azokra ki-légítési jogot nyertek volna, ezon árverés az 1881. LX. t.-c. 120 §-a és a v.b. n. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagykanizsán, 1913 évi február hó 5. napján.

Maximovits György
kir. bírósági végrehajló

Aspirin-Tabletták

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig a pirin-Tabletta formában kell, hogy végye. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üveges 206igrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
Eberfeld und Leverkusen
b. Mülheim am Rhein.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfetteli árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona, fegyedére 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztésért felelős:

IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Februári napsugár.

Időnként meg-meg ölel a langyos tavaszi szellő. A nap tüze olvasztja a tél fagyos kergét és ahogy bennünket, a hosszú tél gubbaszkodóit tüzes esőkéjjával érint: szinte az életkedvnek klorofiljával telünk meg. Arunkra a fázó sápadtság helyett az élet derengő pirja téved. Csodás változás egész bensőnkben. Csak az tudja, a ki megfigyelte, mire képes egy tavaszi sejtető februári napos idő az emberrel! Egészen átalakítja. Önbizalom, életkedv, még fiatalos ábrándok is megfátogatnak tavasz fuvalmára. És milyen csodás varázsszillat a természet birodalmában: a klorofil nedve fűvet, fagalyát megfesti a tavasz zöldjével, a rögök megtelnek. Csak-loba márciust várják, hogy kibattanjanak. És mi rettegve gondolunk a esabitó februárra, mely csak játssza a tavaszt, megcsal embert, rögvet, minden élni akarót, minden életre támadót, nem, ez a februári napsugár még nem tavasz! S nagyon naivak vagyatok kiírhatottan fűzlapotát s te is ezen poétózással induló cikkirő, — ha ebben a tavaszi fuvalomban már az igazi tavaszt látod.

A minthogy az igazi tavasz még nagyon messze van. Messzebb, mint sejtjenők. A ter-

mesztet tavasza csak meg fog érkezni, s ezt várjuk is, a kik szeptember hó óta didergünk a hosszú tél után. — de egy jobb tavaszt, mely véget vet ennek a kinszenvedés bizonytalanságnak, nehéz napoknak, azletelenségnek, nyomornak, — ez a tavasz vajhi! — mikor érkezik?...

Nem hisszük, hogy a Balkánon rövidesen beállandó esend meghozza ezt a tavaszt. Belső nyomasztó zavarok, külső gazdasági válság vagyűrői szorítanak. Még csak ezután következik a likvidálás. És csak akkor tudjuk meg, hogy mit veszítettünk. Kereskedelmi téren már látjuk az inszolenciákat, száz éves cégek összeomlását, a takarékpénztárnak teljes üzletlenségét. Ipari téren megdöbbenve halljuk, hogy csak magában a fővárosban harmincezer a munkanélküliek száma. És nikor minden pang, mikor az ország ezer sebtől verik. — akkor jön még a nagy bum-bum: a fanatikus pártusa utolsó ágyuja, a tömegsztrájk.

Nem látják-e azok, a kik szervezik, a munkaadóknak éppen kapóra jön ez a munkamegszűntetés? Nem látják-e vesztes következményeit, hogy százazrek maradnak utána kenyér nélkül? Föltudják-e mérni a szenvedést, a nélkülözésnek minden keservét, mely poli-

tikai vakságból és egy hosszú küzdelem minden keserűségéből fakad?

Naiv álmodozók, kik ebben a helyzetben az élet tavaszt várják. Nagyon sok szenvedés, nagyon sok esalódás vár még erre a nemzetre, Valjon kibírjuk-e?

Nincs menekülés belőle másként, mint szilárd hittel és munkával.

* * *

Azok, a kik nincsenek szerenőségükre a pártiszervezet vasbilinosei között és akaratuk, szabadhatározásuk az övék, — azok szilárd hittel, nemzetükbe vetett megingathatatlan reménnyel dolgoznak tovább. Forgetog készül tavasz nyílása előtt. Gátra magyarok. A mit balsors, szenvedelem, vakság és gyűlölet fölzdít erre a nagyobb esetekkel is dicsőségesen megküzölt országra, — azt a polgári munkának kell most is elhárítania.

Mert végre is tavasz lesz. El fog olvadni a fagy. És jönnek jobb napok a nemzeti megpróbáltatás nehéz ideje után.

Ebben biztatok magyarok!

Leánykérés.

II.

— No no terőfáljon kend, fogadjunk csak szót az asszonyoknak, néha nekik is igazuk van.

— No-no, úgy — ritkásan! Hát Isten neki!

— Ejnye szomazód, bizony még rápírt az asszonyokra!

— Nem én, de ha mindég az asszonyoknak volna igaz, akkor miuk mirevalók volnának!

(Ha egy magyarunk valami jó, kedves embere van, kivel rokonszenvez, kivel megértik egymást, s az vele semmiféle rokonságban nincs, akkor elnevezi szomszédnak, hogy mégis valamikép megkülönböztesse. Hogy aztán az illető tőszomszédja-e vagy két órányira lakik tőle az mellékes.)

Letelepsznek az asztal mellé, s előzódik a pipát. Közben bejön a lány s egy korsó bort meg poharat tesz az asztalra.

— Hozta Isten, Ferenc, bácsi!

— Jó napot lányom. Ajnye, de megunyúltál, mióta nem láttalak! Tán már dagasztani is tudsz!

— Hájszen szégyen is volna, ha mellettem még az anyámnak kéne sütni!

— Férjhez is adnak akkor!

— Ahhoz is lánya lesz szükség!

— Meghísz-e a lakodalmadra?

Erre a kérdésre a lány mentében az ajtóból telel vissza.

— Abban a lakodalomban s ahol Ferenc bátyám ott nem lesz, nem én leszek a menyasszony! — azzal kimogy.

Ezen a megjegyzésen mindketten elgondolkoznak. Végre a vendég szólal meg.

— Hát elkészültetek?

— Betakarítottunk.

— Mink is. Azért is mondtam aztán reggel az anyukomnak, hogy megúszlek máu benneteket. De meg a gyerekek is kunoizott.

— A gyerekek?

— Az. A Pista. Hogy így, meg amugy. Mondok, nehéző sor lesz az, mert még nem tróbbaltam. Debát Isten neki! Szomszédasszony! Kerüljön beljebb egy kicsit!

— Hát mégis csak köll az asszony is?

— Mondtam, hogy néha-néha köll, ide meg epeu, hogy köll! Hát ugye régen ismerük egymást? Mondhatják e, hogy valaha megemnebecsültem magukat?

— Mink is mindig megtörtöltük a székét, amire leültetük. Igaz-e?

— Ugy igaz. Mink hát megembereljük egymást.

De az most máu a Kérdés, hogy véleköszönök a gyerekekről, a Pistáról?

— Ugy, hogy derek legény. Tán uszja se

volna, mégis eluljár a munkában. A katonaságnál is frír volt?

— Az; ott is szerették, bent is akarták tartani, de nem engedtem. Nem arra neveltem. Azt akarom, hogy vegye át a gazdaságot, mert mink már eleget dolgoztunk az anyukommal.

— Minek is törné magát, mikor nem muszáj. — No ugye? Mink is így gondoljuk, csakhogy valami baj van, valami hiányosság.

— Baj-e? Már mért volna baj, mikor ott a Pista! Rá lehet arra bizoni!

— Hiszen arra rá, csakhogy — asszony is köll ám oda!

— Ja vagy úgy? Az meg a leglévesebb!

Olyan legény tizet is kap egy ujásra!

— Elhiszem, csakhogy nekünk se köll ám mindenfélét!

— Hát, hogy gondolja szomszéd?

— Ugy, hogy őrés kocsival szerettek bele hazamenni, amint jötem. Nem tisztelek tebe valamit, na szolok?

— Miuk? Ugyan mit tehetnének mink a kocsira?

— Kosarat. Hát szó ide, szó oda, csak elő köll vele állni. Ide szdják e a Julestát a Pistámnak? Frissibé szoljanak, mert látják, hogy fölálltam! Ost, ha az találják mondani, hogy nem, sohase látnak többet!

A házigazda és a felesége egyszerre felelnek:

A hétről.

Városunk kulturális és szellemi élete elég szegénynek mondható. Az időből jött embernek talán jobban felültek, az az úton fásult közöny, a mellel mi a kulturális törekvések iránt viselkedtek. Az utóbbi hetek azonban, mintha rácsófoltak volna erre a vélekedésre s a felolvasások, hangversenyek, előadások különböző estélyek mozgalmal életet, lélekéletet varázsoltak az „almos” városba. A Svárdström hangverseny — az Iglió Clárok előadása — a Sasz-Faragó tárlat, különböző felolvasások, mintha egészen nagyvárosi jellegűt adtak volna a városnak s egészen kieserlőtek volna. Társas egyesülteink kedélyes összejövetelei s a fogadónapok, estélyek mind méltó kiegészítésként szolgálhatnak a képhez.

Igy szeretném én látni Kanizsát, mindig elevennek, mozgalmalnak. Ez a város, melyet annyit színek, ugyilazák mégis csak éléd s jlt Ad magáról. Miért ne lehetne létkető, eleven társas élet nálunk mindig? Miért ne tudnának, kulturális és tudományos; irodalmi és társadalmi vonatkozású jelenségek állandóan gyökeret verni nálunk, ahol a kulturának jó talaja van és értelmes fogékony közönség áll a szellemi mozgalmal szolgálatában. A hangversenyeknek, előadásoknak, felolvasásoknak állandóan megvan a díszítéssel látogatott közönsége és így miért ne lehetne a művészeti és kulturális tényezőket állandósítani, népszerűsíteni.

Most, hogy a főispán nejjával több napig városunkban időzött egymást érték az estélyek összejöveteleik s a főispáni párt bizonyára kedvesen lepte meg a kellemes, szalon, művelt tórus, ami igen elüt a kisváros-ok megszokott nyárspolgáris kalabriaszos levegőjétől. Igaz, hogy az ő személyének és neje vonzó egyéniségének igénye szerepe van abban, hogy így mozgalmalabb lett a mi hétköznapi életünk

— Oda, Odaadjuk. De más hogyan adnánk Hiszen erre a tisztességre sohse számítottunk!

No most még a lánytól is akarom hallani.

Julesa, ki a konyhán az anyját felváltotta, jóformán minden szót hallott a s zive majd kiugrott a helyéről örömeben, miert is az anyja hívására jökdödött, mosolygva lépett a szobába.

— Tudod-e lányom, hogy miert hitt anyád?

Vizlek magammal. Jössz-e?

— Hogyne mennék? He hová?

— Hozzánk. Tudod nincs lányunk, a te apának meg fia nincs, hát majd cserélünk Eljössz-e?

— El én — ha édes apémék erőstörnek.

No azokkal más megogyeztem. Rajtat áll a vásár!

— Akkor elmék.

— Hátha a fiam feleségnek kériek, akkor eljössz-e?

Erre a kérdésre a lány oda odafut az anyjához ráborul, s úgy felüli félhangosan:

Akkor is elmék.

— No kedves öcsém meg szomszédasszony, nemhiába mindig jó emberei voltak egymásnak, utójára is rokonok leszünk. Nem is maradok most más egy perccel se, hanem hatok haza a jöhrrel, úgy is tudom, hogy alig várnak.

— De egy pohárral csak iszunk a tetejébe?

— No azt még igen.

Ekkor már az asszony is hozott egy poharat, s velük kocintott.

A szomszéd felcélhölődik, s Istennek ajánlja az egész háznépét, megindul; de hirtelen visszafordul s ülésben s odaszól:

— Csakhogy tíres kocival mehetek haza!

— s —

(Vége.)

De valakinek csak meg kell kezdeni a dolgot, csak az első löket kell megadni s megynük magunktól.

Nem voltam azonban teljes az én beti krónikám, ha nem számolnók be a sok fényes estélyről, a melyeket a főispáni pár időzése alkalmából adtak: A Pihál, Vioasz és Zerkowitz családok estélyei igazán mind a kedvesség jegyében folytak le s bizonyos mértékben intímebb jellegűek voltak Két estélyről azonban (talán a házigazdák megbocsátanak az indiszkrécióról) külön is meg kell emlékezniem, a melyek Kanizsa társaséletében esemény számba mennek s ki kívánóznak a mi nyilvánosságuk elé. Az egyik estét Palfy Alajos hercegi erdőmester-láta vendéglátó főispáni párt és városi szamos előkelőségét a másik estélyt Vécsy polgármester adta a főispán tiszteletére. Mindkét helyen, igazán kedves szép meg lepetésben részesítették a házigazdák — no meg a szép háziasszonyok — vendégeiket s cigány zenemellett hajjalig szórakoztak a vendégek, legjobb bizonyosságára a feszelen jökdövelnek és a házigazdák szives vendéglátó-ának.

A Sasz-Faragó kiállítás még tart; a hét végén Komlóssy Emma énekel nálunk s megtörténtek az előadások Sándor Erzi legközelebbi hangversenyről is. A hét tehát igazán mozgalmal hélt volt s méltó rá, hogy krónikámban külön hely illesse.

(Z.)

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Irta: Pfeifer Elek.

VII.

Az ebédelőn történik az étkezés, minek következtében központja az étkezésasztal; a többi járulék.

Az egyes étkezéskalkulák a testnek ünnepei; már Homér és utána a rómaiak és így fogták fel a családi étkezés proceszusát s valóban kulturának egy lényeges fokmérőjét találjuk azon igényekben, melyeket a terített asztal esztetikai minőségét iránt támasztunk. Sőt mondhatni egész intellektuális milyontunk étkezésünk lefolyásából állapítható meg, legalább a praktikus angolok sokszor bevált tapasztalata ez.

A terítő színével már sokféle kísérletet folytattak, de ugyazólban minden egyes esetben a fehér bizonyult ama verőfényes alapnak, melyen a porcellán előkelően ragyogó zománca, esiszolt kristály üvegek és ezüst alkalmazosságok a virágok barátságos deréjjével a legszebb akkordban esnek össze. Majd nem oly fontos itt is a lelki szükségletek kielégítése, mint a testiek. Porcellánban is legelőkelőbb hatású festetlen, szízes fehér A festés a porcellánon sokszor hibákat takar és akármilyen diszkrét is, sohasem versenyezhet egy fehér készlettel. A szerviettét az angolok már megreformáltak, noha nálunk még a régiében van. Hosszukás, körülbelül a mi törülközőinkhez hasonló alakja van és kellemes tapintatú, puha szövésű.

A pohárnál fontos, hogy szőlőstálpú, tehát szilárd állású legyen, egyharmar felé ne billenjen. Ennek következtében lent vastagabb az üvegötörög, minél fogya a sulypont lejjebb száll, míg főt, ahol az ajak hozzéré kecseny az üveg, mert kellemes csak az, ha az ajak és a folyadék között alig érezhető az üveg vastagsága. Talpas pohár nem eléggé stabil s a tisztogatásnál hamar letörök a szára.

Az ezüst használatánál sok ferde nézet kapott lábra Ezt a családi ereklyét titríniumban üveg által örzítik, csak kivételesen ritka alkalmakkor vesszük használatba s minden lelkierőnkkel azon vagyunk, hogy azt lehetőleg olyan állapotban ahogy öröklöttük utódainknak hagyományozhassuk. Nem jól bevált praktikus használati tárgyak tekintjük, hanem mint-

egy családi ékszernek, mely hivata van családunk ősiségét demonstrálni. Ezzel szemben mindennapra olesó pakfont használunk, aminek a tisztántartásán sokkal nehezebb mint az ezüstöt, a használatában jóval előbb megyünk s egyszerűre csak azu vesszünk észre magunkat, hogy a gyakori pótlás által drágább mint az ezüst.

Az ökonómikus szellem egyáltalán mindig a jó anyag és jó megmunkálás megválasztásában mutatkozik; a jó sohasem drága, a hitvány a legnagyobb fényűzés, mert a legdrágább.

A terített uriasztalnak elmaradhatatlan kelléke a virág. Habár az asztal minden egyes darabja egyenként és az elrendezés a maga összességében a házasszony egyéniségének hű tükrö, mégis a virágdísz az a meleg, napugarsar, hangulatot teremt valami ami a nő egyéniségét legkellemesebb formában van hivata kifejezni. A terítón elszórt virágok gyorsan berodnak, néha foltot is hagynak; legjobb hatású a vázában elhelyezett virág. Nagy virágtartó edények, nagy magas díszes jardinierek inpraktikusoknak bizonyultak, mert a szumkört elők nem láthatják egymást tőlök. Esztétikusabbak és praktikusabbak az újabb angol szögletes alacsony virágedények, melyekből egy egész vort lehet az asztal középre felállítani, tömött alacsony bokrétkákkal. Egy-egy vázába lehetőleg egyféle virág kerüljön, mert a tarkasság ritken hat jól. Különösen mezei virágok egyszerű színbátáuknál és kis méretűknél fogya igen alkalmasak ilyen-olyan alacsony vázába. Sárga nagyon előkelően hat s-hér terítón csillogó kristályüvegek és ezüst környezetben. Sohasem felejtsem el azt az intimitás, bensőséges hangulatot, melyet normeg egy innumerósum arval az egyszerű eszközzel ért el, hogy fehérre terített asztalra alacsony vízákba gyermek-láncfüvet tett. Olyan hangulatos diszkrét kedvesség fejeződött ki ezen egyszerűségen, mely egyszerűség ha tudatos és kiszámított volt, a legkényesebb iparművészetnek is kalapot kell előtte emelnie.

Különben is a virág a legideálisabb szépségkultusz tárgya. A ki benne gyönyörködni tud ez az igazi ember, ez az emberi érzésökkel bíró lény, az isteni szikrát magában rejtő teremtmény. Méltó is a virág arra, hogy a bölcsölet a koporsóig sőt még azon túl is kísérien, mert öröm és gyász, keacság és zokogás a virág.

Folyt. köv.

Gesztusos dialóg.

(Ez a beszélgetés a Svárdström estélyről szól és nem a Franzbárlól. Ezzel azt hiszem megmagyaráztam mindent. Az igaz, hogy lehetnek olyanok, akik nem tudják, ki az a Svárdström és mivel az a Svárdström dalestély, de hát az nem baj, nyugodjanak meg, hogy én tudom és elvígere mindent csak nem magyarázhatok meg ingyen.)

Nagyságosasszony: Milyen szép, gyönyörű, egyszerű, éghígható volt!!! (egyszerusra — megfelelő gestussal.)

Én: Tudom, nagyságosasszonyom, hogy ezrel fogad; de megnyugtatom, nem igen mondott újat: hisz én épp a 233. hölgy, aki ezt a tündértársaságot a fölemben egyszerűsra megjelöl gestussal.

Nagyságosasszony: Úgyan, k. Én, ne ilyen olyan naiv, hát azt hiszi, hogy én ezt akarom megkérni mondani: hatásos bevezetés csak kell! másképp a kanizsaiak bele se fognak, az előválaszba, (aztán az már elég, ha a közepéig eljutnak és csak akkor hagyjákabba.) Szóval nekem egy rendkívül fontos indítványom van amelyet a városi tanács elé fogok terjeszteni. Hangzik pedig a következőképpen (gestus!) A legalátalozosab hangon s formában indítványozom, annak közhírrétételét, miszerint a városi tanács által, vagy egyáltalában csak a város területén is, a jelu-

ben. jövőben „játékony, vagy más cél érdekében, vidéki vagy fővárosi művészeti illetékes művész közreműködésével rendező hangverseny alkalmából való megjelenés fölöttében szép, elegáns ruhában, legyen az férfi, vagy női ruha, nem történhetik, aki ellen a határozat ellen vét, a ruha elvesztésére ítéltetik, de az ítélet nem a helyszínen foganasaitaik (gasztus a négyzetem.) Nade kérem, ne bámuljon, ez egy van s úgy lesz...

És: De miért nagyságosasszonyom? (Gesztus — lehet kétféle is)

Nagyságosasszony: Felsőbb művészeti célból. Hát kérem, elmentem a Svárdström estélyre a művészrajongás csak úgy pezsgett bennem s az íhlet ott fészkel arcomon s ekkor — ó jaj! — a terem valóságos Holzer csarnok: tele sárga, piros, zöld, türkiz, bíbor, kék színekkel-zebb ruhákkal. És én elkezdtem bámulni s irigykedni és bámulok, bámulok, bámulok... Svárdström önekel — és én még mindig tolelt-kezt bámulok. Mire vége lett a hangversenynek? tudtam ismerőseim ruházatát a cipőtől a fejéregig s vissza... s Svárdström? kapott tölem tapost a koncert végén, mert hisz ismerőseim mind mondták, hogy gyönyörűen önekel — különben tudtam ezt én előre is! (Hej, Svárdström. É csak Svárdström!) Na most mondja, nincs igazam, mikor be akarom tiltani a gyönyörű ruhákban való megjelenést? (Gesztus!)

És: Érdekes, hogy e világos megokolásra nem jötem rá magamtól is! Azonban én egy pótindítványt írtam: életem: iktatassék be pótíllólag a tudás határozatai közé szintén felsőbb művészi célból, miszerint a nők csak Alarcban jelenhetnek meg a fent jelzett hangversenyeken.

— Föggöny elvágzi köteleességét, vagyis fenakad és látva látatja a jövőbeli kanizsa koncertjét Síván.

HIREK.

Otthon...

Néma sirnál állok, — nemesen egyszerű...
Nem fakad rajt rózsá, sem illatos szegfü
Smégis, milyen kedves, nekem olyan drága...
Apám, anyám s hugom áldott porát zárja...

Leborulok hozzá s hő imát mond ajkam:
Boldoguljatok az örök nyugalomban!
Összeölegetem a kereszt márványát,
Csókkal illetem minden porcikáját!

S mikor leltem könnyebb, bár a szívem fájmég
Biztató mosollyal tekint rám a kék ég.
Felszárad a könnyű nedves szempillámról,
Mert hitem megeseendőül a viszontlátásról.

L

— A főispán távozása. Balás Béla főispán többnapos ittartózkodás után tegnap elutazott. Ittej ismerőseinek ígéretet tett, hogy a tavasszal újból hosszabb időre ellátogat hozzánk.

— Személyi hír. Brlogi Pahaló Pál a pozsonyi V. hadtest parancsnoka több napi tartózkodásra Nagykánizsára érkezett.

— Az ügyvédi kamara köréből. A zalai megyezségi ügyvédi kamara közbíráé teszi, hogy dr. Wollák Béla ügyvéd Csáktornyai székhellyel a kamara ügyvédi lajstromába felvétellett s Hájós Mihály, alsó-lendvai ügyvéd, elhalálózása következtében, az ügyvédek lajstromából kitoröltettet. Utóbbi irodája részére dr. Hájós Ferenc csáktornyai ügyvéd rendelttet ki gondnokká.

— Intenizstelet. Az izraelita templomban a péntek esti intenizstelet f. hó 21-étől kezdve, továbbá katechédis 1/6 órákor fog kezdődni.

— Mulatság. Most szombaton rendezi a kereskedő ifjak Egyesülete hangversenyyel egybekötött ifanomulatságát. A téli szezon ezen utolsó mulatsága iránt igenokan érdeklődnek és sok jégly kelt már el eddig is. A tánceste legvonzóbb pontja kétségkívül Komlóssy Emma föllépése lesz. A rendezőség élén Strém Ottó az agilis elnök és Tentsch Ágost igazgató állanak.

— A Sass-Faragó képkiallítás. Sas-sék kiallítását állandóan nagy közönség látogatja és a kiallított képek közül már eddig is sokat megrettek a nagykanizsai múpártlók. A kiallítás vasárnapig marad nyitva.

— Idegenek inváziója Alsólendván. Lap-társunk az „Alsólendvai-Híradó” Messziről jött embe-rek címmel arról panaszkodik hogy Alsólendván a benszüllöttek nemigen tudnak érvényesülni a sok betolakodó idegen miatt. A kikiró igen haragszik a lendvai társadalomra, amely az idegeneket részesíti előnyben a benszüllöttekkel szemben. Hát hiszen baj nek mindenesetre baj, hogy az idigézők úgye ilyen rosszul áll a városban, debát vigasztalódnak hogy majd ők is elkerülnék más városba, ahol viszont ők fogják a lenszüllötteket beszorítani. Mert hát kérem senkiem lehet prófétia a saját hazájában.

— 500 cigaretta egy óra alatt. Azok akik maguk töltik cigarettájukat s így jól ismerik a cigarettá csinálás unalmas és időtrábló voltát, bizonyára örömmel fogják e sorokat olvasni. Egy angol mechanikus elmés szerkeztű gépet talált fel, melynek segítségével 500 cigarettá hüvelyt lehet egy óra alatt meg-tölteni. A találmányára Radó Béláné kassai dohánytö-zésdeje kapta meg az egyedárusítási jogot. A gép ára 5 korona s kapható 2, 3 és 4-es számú nagyság-ságban. A gyorstöltő cigarettagépet Radó Béláné dohánytö-zésdeje tulajdonos (Kassa, Deák Ferenc-utca 18.) után-vét vagy az öszteg előzetes beklődése mellett küldi szét.

Közgazdaság.

Nagy szőlőtermés. A gazdaság biztos fo-kozása legelőszertöbben állati trágyákkal érhető el és nevezetesen kőbányai szárított hízó-szertötrágya bi-zonyult igen előnyösnek. A szárított szertötrágya a legdusabb állati táplálék alomentes trágyája és így egész mennyiségében trágyaanyagokat tartalmaz; szörható száraz állapotba van hozva, miáltal szákok-ban úgy vasuton, mint azután kocsival a helyszíntre olcsón szállítható és kényelmesen elszörható. A szárított kőbányai hízó szertötrágya csodás eredményeket szolgáltalt nemesak kalászos és kapás növényeknél, de nevezetesen a szőlő, dinnye, gyümölcsösök és konyha-ker-ek termését több mint kétszeresre növeli. A kő-bányai szárított hízó szertötrágya hatása mindig teljesen biztos, kimaradhatlan és gazdagsága abban rejlik, hogy mindaz, amit a növény rögtön az első érben belőle fel nem használ készletként megmarad a földben, mintegy elraktározva, hogy azután a következő évben jusson érvényre; ebből magyarázható a szárított szertötrágyának sokszorosan bobizonyosodott előnyös utóhatása. Figyelmet érdemel azon körülmény is, hogy a kőbányai szárított szertötrágya a növényt megerősíti és így ellentállóvá teszi mindenféle nö-vényi-betegségekkel szemben, a beérés elősegíti és így épen a normális érés idejében állani szokott elemi csapások ellen nyújt indirecte védelmet. A kőbányai szárított hízó szertötrágya foszforos, káli és nitrogén tartalmánál fogva teljes trágyázásra alkalmas, de a típusos szertötrágya-alkatrészekon kívül tetemes mennyiségű szerves trágyaanyagokat is tartal-mas. A trágyát előállító gyár, a Budapest Kőbányai Trágyaszárítógyár Bocsányi, Schietrumpf és Táras Budapest, IX., Őllői-ut 21., 15 éves tapasztalat és a gazdák elismeréleveli alapján s legelőnyösebb terméseredményekről számolhat be és e levelek másolatát közlegyözileg hitelesítve kívánatá szivesen meg is küldi.

Pályázati felhívás!

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság Nagyka-nizsán, Fő-ut és Csengery-ut sarkán lévő telkén álló összes épületrészek le-bontására pályázatot hirdet, melyre vonatkozó ajánlati minta, valamint részle-tes feltételek, illetve szerződési minta Nagykánizsán, a társulat fötgynökségénél szerezhetők be.

Az ajánlatok zárt és lepecsételt borítékban legkésőbb

folyó évi február 25-ének déli 12 órájáig az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGÁHOZ** (Budapest, IV. Vi-gadó-tér 1.) nyujtandók be.

A társulat kifejezetten fenntartja azon jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül akármelyiket, vagy esetleg egyiket sem fogadja el.

Budapest, 1913 február 16.

„Az Érdekes Ujság“

Március második felében egy új képes hetilap első száma fogja magára terelni a magyar olvasóközönség figyelmét és érdeklődését. Ennek az új képes hetilapnak címe lesz: „Az Érdekes Ujság.“

Minden ujság érdekes akar lenni és az érdekesség egyszerűen kötelessége is minden újságnak, ha számítani akar a közönség állandó szeretetére. De „Az Érdekes Ujság“ nemcsak ilyen értelemben ipokodik érdekes lenni. Minden más ujság között és fölött ő akar az az érdekes ujság lenni, mely csakis az érdekességé ujságja. Hazánk és a nagy világ hetenkint ezer és ezer eseményt produkál, melyekről a zsurnalisztika mai fejlettsége mellett ezer és ezer ujság számol be naponta. De ezekben az összehozott eseményekben az érdekes és kevésbé érdekes dolgok úgy vannak összekeverve, mint a mesebeli Hamur-pi-ke kosarában a lenese és a korpa. „Az Érdekes Ujság“ pedig a mese királylányá akar lenni, aki az események kosarából kiválasztja azt és csak azt, ami érdekes, ami becses, amit képből és írásban látni minden magyar olvasónak öröme lehet. Ilyen értelemben mondja magát az új képes hetilap „Az Érdekes Ujság“-nak.

A mi időnkben, mikor a magyar irodalom természeti előlázás várakozással figyel az egész világ kulturáira, ezt a diadalmas magyar irodalmi fejlődése vagy háttérbe szorítania egyetlen ujságnak sem lehet. Csak természete: tehát, hogy „Az Érdekes Ujság“ tükrö lesz a mai magyar irodalomnak és munkatársai lesznek ennek a diadalmas gárdának legfényesebb nevei. Minden név, melynek eseménye van Magyarországon és a külföldön ott fog szerepelni az új képes hetilap színpadon terméskében, de még ennek a gazdag és telj. irodalmi asztalnak is külön díszítésként azok az állandó rovatok, melyekből Molnár Ferenc, Nagy Eudre és Heltai Jenő tréfi fognak derűt árasztani, mint ahogyan a legszebb banketaszatok szépségét is emelik a gyönyörű vázák melyekből friss virágok illata árad a vendégek felé. „Az Érdekes Ujság“ szépirodalmi része hetenkint friss bokrétáját fogja átújítani a legértékesebb magyar írók legértékesebb virágainak.

Amin azonban páratlan lesz „Az Érdekes Ujság“ a magyar képes lapok között: az a meginduló képes hetilap képes és eseményes része. A fejlettebb külföldön ma az illusztrált hetilapok a fejlődésnek olyan fokát mutatják, mely Magyarországnak egyelőre meg szeszenci. Egy-egy külföldi illusztrált hetilap csodálatos köntöse mellett a ma magyar illusztrált lapjainak szépsége egyszer-mászor szinte fájdalmasan érint. „Az Érdekes Ujság“ ezen a téren új korszakot fog jelenteni, mert megszerzte a képek mélynyomású reprodukciójának szabadalmát és ezzel az illusztrált ujságok olyan új típusát vezeti be a magyar zsurnalisztikába, hogy ezen a ponton se kell többé a fejlett külfölddel szemben restelkednünk. A mélynyomású képek szabadalmával „Az Érdekes Ujság“ megszünteti a szomorú ellentétet a külföldi és a magyar illusztrált hetilapok között s a magyar közönség az egész világ heti eseményeit, azonfelül pedig a képzőművészet remekait olyan reprodukciókban fogja megkapni, amikről eddig álmodni is alig mertünk.

Szépirodalmi részében teljességgel és frissességgel, eseményes részében az aktualitásra és az idővel mérsékelt szenzációra, illusztrált részében pedig a képtechnika legfejlettebb és legkövetesebb eredményeire öbajt törekedni. „Az Érdekes Ujság“ s már ezen a címen is megérdemelné azt az általános érdeklődést, mely az uttorúnok és a kulturharsong méltán kijár. De azonfelül „Az Érdekes Ujság“ előkészületeink műhelyében, a nagyközönség megnyerésére ott szerepelnek még páratlan könyvedvezmények és meglepő művészeti kedvezmények, melyeknek egyre szaporodó gyűjteményéből a magyar polgári családok otthonának díszé és gazdsága fog kiáradni. Hogy pedig „Az Érdekes Ujság“ a család minden igényét és minden szükségletét kielégíthessék, az állandó szépirodalmi és illusztrált hírszolgálati olvasmányokon felül külön műmellékletekkel fog kedveskedni az asszonyoknak és a gyermekeknek. A divatról a gyermekszoba várakozásáról, a sportokról és a hasznos tudvatókról époly kévéssé fog megfelekedni, mint ahogyan a család igazi barátja nem felejt el látogatása előtt gondolni mindenikre és mindepre, ami a család öröméhez és szükségletéhez tartozik.

A család igazi barátja informálójá, szórakoztatójá, tanítójá és földelítője: ezt a szerepet vállalja „Az Érdekes Ujság“ s mikor néhány rövid hét múlva fel fognak tűnni a fővárosban és mindenhol a vidéken „Az Érdekes Ujság“ plakátjai, ezek az önmagukban is meglepő művészeti falrészecskék a magyar képes hetilapok történetében egy új korszak hajnalhasadását fogják bejelenteni.

Kávó, tea, malagaszőlő, máriji mandula, datolya, vónarancs, citrom füge, mogorót nagyban és pósfacsomagoként legolcsóbban szállít Ed. Obernyik sen Fiume.

Aspirin-Tabletták

(a kötszemi fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kápa, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 fűvegő 20 félgrammos tablettával K. 1. 20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Elberfeld und Leichnau a. B. Bayer & Co., München am Rheiu.

Magvakat tavaszi elvetésre

ismert kifogástalan minőségben szállít

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe TEMESVÁR 41. 92.

— Alapított 1875. —

Dusan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

MEGHIVÁS.

A Délzalai Takarékpénztárral Egyesült

ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

folyó évi március hó 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja

XXXII. rendes évi

KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. üzletrészbirtokosok tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

- I. A szövetkezet elnökének a lefolyt üzletről szóló jelentése.
- II. A felügyelő bizottságnak a szövetkezeti könyvek és számadások 1912. évi felülvizsgálatáról szóló-jelentése, ennek alapján a vagyonmérleg és osztalék megállapítása s az igazgatóság és számadók felmentése.
- III. A szövetkezeti hivatalos közlőny kijelölése.
- IV. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kilépő Fischer Ignác elnök és dr. Ollop Mór alelnök, továbbá Dants Kalmán, Frank Vilmos, Kardos József, Muzikár Vincs és Singer József igazgatósági tag urak helyett újjak vagy ugyanazok megválasztása, végre az alapszabályok 47. §-ának rendelkezéséhez képest 3 tagu felügyelő-bizottság megválasztása.

Kelt Nagykanizsán, 1913. évi február 1-én.

JEGYZET: A felügyelő-bizottság által felülvizsgált vagyonmérleg a szövetkezeti helyiségben bármikor betekinthető.

A társulat könyveibe bejegyzett üzletrészbirtokosok szavazatlapjaikat folyó évi február hó 25-án és március hó 1-én a szövetkezeti helyiségben áruhatják; a közgyűlés napján szavazatlapok ki nem adának.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Egyszeri árak: Egyszeri ár 10 korona, félve 5 korona, negyedre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A szerkesztést felőls:
IFJ. WAJDITS JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Daák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba szerint.

Missziók a határszélen.

A zalamegyei lapokat böngészem. Alig van hét, hogy egyikben másikon ne cikkezzenek kulturánk esődjéről. Az egyik helyen a közművelődési egyesület feloszlatóan van a részvétlenség miatt; a másik helyen évek óta iskolát akarnak alapítani és nem tudnak, a harmadik hiába kér tanfelügyelőséget. Hazafiás irányu felolvasásokat, ismeretterjesztő előadásokat nem igen tartanak úgy, mint a tótsáig lakta vidékeken. Deák vármegyéjében mindenesetre elszomorító jelenség, hogy a magyarság annyira passzív viselkedik s egymásután engedi át a terület idegen elemeknek.

A mi földrajzi fekvésünk olyan, hogy nyugaton a németiség, délen pedig a horvátország közé ékelődünk. Ennek a kettős nyomásnak kellene, hogy meglegyen a természetes reakciója s úgy nyugat, mint dél felé éreztetni kellene a magyarság asszimiláló hatását. De futólagos impressziók alapján úgy látom, hogy a szükséges erőfeszítésre nincs meg a megfelelő eszközök. Nagy tévedésben vagyunk, ha azt hisszük, hogy a határszél pontosan a földrajzi határoknál kezdődik

s talán azért is tulajdonítanak Nagykanizsának fontosságánál jóval csekélyebb jelentőséget, mert nem tudják felismerni itt a határszélén egy erős kultur központ szükségét.

Horvátország és Ausztria felől a legelső fontos pont Nagykanizsa. Az idegenekkel való gyakori érintkezésnek önkéntelenül is kellene, hogy legyen valami észrevehető hatása. De Nagykanizsa a teljes közömbösöset mutatja azzal a természetszerű kulturhivatással szemben, mely reá hárulnak egy a földrajzi fekvés, mint lakosainak a számaránya szerint. Az ország más határszélei vagy nemzetiség-lakta helyen levő városai (Pozsony, Nyitra, Besztercebánya, Kassa stb.) minden rendelkezésükre álló eszközt megragadnak, hogy a magyarság hegemoniáját biztosítsák. Egy csomó hazafiás szellemben szerkesztett tótnémet lap segíti elő a magyarság kulturális törekvéseit. A közművelődési egyesületek iskolákat, óvodákat tartanak fenn; jutalmazták a magyarság érdekében legbuzgóbban működő tanítókat. Népszerű felolvasásokat tartanak a népnek s minden kínálkozó eszközt és alkalmat megragadnak, hogy életképessé gúkról bizonyosságot tegyenek.

Nagykanizsa szellemi életében kultur-

törekvéseiben nem azon a helyes úton jár, amelyen hivatászerűen járnia kellene. Az irányító körök, mintha nem éreznék s nem érezték volna szükségét annak, hogy itt a határszélén különleges helyzet illet meg bennünket, a mely egyuttal szigorú kötelezettségeket is ró mireánk. Egy ilyen lakósa város, mint a miénk mindenképen hivatva volna rá, hogy szellemi középpontja legyen egy nagy területnek, gyökereit messzi távolságra kiterjesse.

Zalamegyének ezt a színmagyar városát igen alkalmasnak találnám arra, hogy itt akár önálló közművelődési egyesület is alakulhatna a kormány erős támogatása mellett, mely kizárólag a Muraközre terjesztésé ki hatáskörét. A horvátok titkos aspirációinak amugy is mindig a Muraköz volt legfőbb tárgya s hogy állandóan erre is töreksszenek nem szükséges bizonyítani. Ennek a szép horvátlaktá résznek teljes megmagyarosítása talán nem lehet közömbös ránk nézve. Valamikor a magyarság messzi benyult a Drávántulra s ma a horvátok már a Muránál sem állapodnak meg. Ocsendesen dolgoznak, de hatásosan s a mi nemtoródomságunk szomoruan megboszulhatja magát.

Az ezredes.

Egy darab mozaik a porosz-francia háborúból.

Sápádtau és véresen kél föl a hold. Olyan a színe, mint piros fényen a halottak arca. A halottak arca, akik ott hevernek a sáros, nedves, ősi fűvényen. Össze-vissza, meredt szemekkel és összeszorított öklökkel.

Csönd van, rettenetes csönd. A másfélnapos agyongyórt, megkínzott levégő öszoztókat, aluttan bagyadt le az ősi tájra, ahol néhány órával ezelőtt vigyorogva aratozt a csontember, a hadak réme, a körlehetetlen, szívtelen halál. Aki nem nézi, porosz vagy francia k-rül-e elébe, akinek mindögy, csak fő legyen, büszke, sisakos, fényes fő. Előt, reményt virárgó, duzzadó élet.

Tróztató ez az alkony. Mintha minden, amerre a szem ellát, egy rettenetű nagy koporsó lenne. Nagy nyitott koporsó, amelyre nincs, aki egy szál virágot dobjon.

Hollók, égsziú hollók kiáltoznak a sötétben. Hollók, akik eljötték a láthatatlan zuhanó csontember után és rekadt, kacagó károgással kéri a díjakat. Itt-ott megmozdul egy-egy véres kar, mintha inteni akarná a korán jötteket: ne még, ne még. Halkan, szétteredezve fáradt nyögések húzódnak a kődön keresztül, nyujtva, kétségbeesetten s remény nélkül, mintögy a föld alól.

Azután megint esönd . . .

Most valami megvillant a kődön át. Mintha a halottak közül feltámadt volna egy. Imbolyogva buk-dással sárral takart véres ruacsok között. Megáll olykor, reszketve látóvann mint, aki fenvedak közé dobta a szívet és vissza akarná kérini tőlük.

Lehajlik birtelen. Megint feláll s úgy rémlik, mintha a kardjához akarna kapni, hogy apró csatolokra vaduljon egy-egy fákó, vértelen tömeget. Bősz szitok pattan le ajkáról, s szétteredezve, szétulva, nehéz párs sőhájban vesz el. Azután megint megy, lehajlik, újra telkél, mintha a véres csatort szívének fájó vonaglása lenne az egész ember.

Olyan a hold, mint egy sekélyvizű tó fenékre dobott ezüst tányér. Ahogy tukar fényrel rávilágít a holak között imbolygó alakra, megborzad a sápadt arcól, mely felhőrebben merel a homályban, mint a sirtökreire csapódott hó karcsosny őjszakáján. Megvillan olykor a reszkető fényben valami ezüst vagy arany csik az ember gallériáján. Valami tiszt és mintha francia lenne. Talán ezredes, de nem látni tisztán. Csak a szeme csillog, mint azé, aki már nem tud sírni.

Amerre elhalad ijedten, boszusan rebbennek fel a hollók. Ugy lobognak a feje fölött, mint vijjogó, sötét, véres átok. Mi az? Valami rekadt, horgó kiáltás szakadt fel a szívéből és leveti magát, odaveti a hidog halottak közé. Darván félreteszti: egy letéptt véres emberkarrt, orólódik, nyög, sőhajt.

hogy felemeljen egy törött ágyúcsövet, mely úgy borít be egy szöke, néma, hideg tájat, mint valami régi, régi sirtoból a mámorok látott óráit. Végre, sikerült a muuka. Egy mozdulatlan alak fekszik a fűben, arccal a földre borulva, mintha végső sőháját, utolsó üzenetét a földbe csökölta volna. A tiszt bajlódik vele, emelgetti, vigyázva, gyöngéden, hogy megfordíthassa. A halott arca csupa sár és vér. Remegő kézzel egy fehér kendőt vesz elő. megátázza a nedves, kődös, vértől csapzott fűben, törölgetni kezdi vele az egyikedű, közönyös halott homlokát, arát és beszél hozzá, biztatva, lágyan, de inkább önmagához szólvá. A kődön át valami lámpás fény csillan. Alakok mozognak a fátýul mögött. Lassan kiválik a homályból egy porosz tiszt hatalmas alakja. Utána néhány ember. Egyiknél pisalényű lámpás. Szólának és fátósak mind. Keresnek valakit, úgy látzik. Vagy csak akarnak keresni.

Az őjrát lassan, komoran közelodik. Egyzserre a porosz megáll, mintha hideg érzékek borzongatnák minden tagját. Kezét szeméhez emeli s merőn néz előre. Majd pisztolyához nyúl s határozott léptekkel megindul. A többi utána mind. Ahogy a francia elő ér, az még mindögy ott tórdál, meghajolva mint egy korbat, villámsujtatta temetői fa. A lámpás sárga fénye imbolygó, gyér sugarakat szór a földre s a porosz áres hangon, nemével a titkos őrműnek tőri meg a végtelen koporsó esődjét:

— Ezredes ur! Ön foglyom.

Ha a kormány nem veszi észre beununk, akkor hívjuk fel a figyelmet mi saját magunkra. Talán akad valaki, aki a tópi meg tudja találni, hogy kultúrtörkévéseink kifejtésében, milyen irány lesz a legelőrelvezetőbb. Hogy ide horvát internátust adjanak, vagy közművelődési egyesületet, realiskolát, vagy tanfelügyelőséget, ezek legelőrelvezetőbb csak kezdő lépések lehetnek. De mindenestre a kormánynak állandóan itt kell tartania a szemét ezen szép darab földön s mesterseges eszközökkel is létre kell hoznia azt az egyesülést, amit mi magunktól eddig meg nem kíséreltünk.

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Irta: Pfeifer Elek.

VIII.

A szalon nem felel meg szükségleteinknek egy idegen kultúrától átvett helyiség, mely csak arra jó, hogy a házigazdának gond- és kiadás többletet a háziasszonyának és személynének pedig felesleges munkát okozzon. Maga az elnevezés „Salone” olasz eredetre enged következtetni s olasz palázkában találkoznak is ilyen helyiségekkel, melyek legnagyobb részét fejedelmi fogadótermek, ceremóniai ünnepélyeknek szánt helyek, melyeknek főcéljuk a reprezentálás. Nyilvánvaló tehát, hogy nagy tévedés sőt egy jókora adat kömkum van abban, ha a fejedelmi élet ezen nagybátóságát szerény polgári viszonyainkra akarjuk alkalmazni.

De e tekintetben ezen jelzett illogikától a legnagyobb zavarba akkor jövünk ha az a kérdés merül fel: hogyan rendezzük be a szalont? Ilyenkor mindenféle prozesztur lim-lomot kell összevásárolnunk, sok fejtorést magunknak okozunk s a végén mégis csak egy tres hangulat nélküli malom kabinetre tettünk szert, melynek berendezése nagyszabású vágyból jóval felülmúlja tárcánk teherbírást.

A francia nem hall, nem lát. A libegő lámpafény rávetődik a halottjára s keserő, gyötör, síró panaszszal szól, önmagának inkább, tévona, méla fájdalommal:

— Nem. Nem az én fiám.

— Erredez ur, ön foglyon, kérem a kardját, — szólam meg a porosz.

A francia villámgyorsan eszmél. Fölgrik, szemét tévován hordozza körül. Alomszerű és mégis oly kegyetlen minden, úgy érzi. Hirtelen a kardjához kap, de a következő másodpercében nyolc vaskar szorítja le s a porosz pistolyát rászegve áll:

— A francis szívét kétségbeesett, maró düh szállja meg. Egy hatalmas rántással ki akarja tépni magát, de hiába. Majd a földön fekvő ismeretlen halottára téved a szeme, szembe látja a pistolytolyt nyugodt fejezetését, karjain érzi a nyolc vaskar erőjét s lelke néhány másodperc alatt elhul, meglágyul, lehiggad, elerőtlenedik s hidegen, fásultan oldja le derekáról a kardját.

Aztán megindul a menet lassan, botorkálva, középen a francia, elöl a tiszt, hátul a négy porosz.

A hideg őszi kőd szítva csap arcukba. Félve járnak a síkon, amely olyan, mint egy retentő-nő kével felszántott temető. Félve járnak a síkon, miután atól tartanak, hogy egy-egy merőv véres kar megállítja őket, lerántva a sárba, a sémmbre.

Egyszerre a francia megáll, miután valami feketetű szakadék szélére látott volna, majd a következő pillanatban a földön, síró hangon bug bele a reménytelen sötétségbe.

Korunk praktikus gondolkodásmódja ezen a nevetéses anomálián már ségített. Polgári hátban nincs többé szalon. Van helyette uri dolgozószoba, egy hely, mely a család egyéniségét van hivata kifejezni, ahol a vendég tóhát a házigazda szellem, bőrkörének báttsá alá kerül. A háziur egyéni tulajdonságai fognak itt kifejezésre jutni, passziói és szenvedélyei, kedvenc szórakozásai.

Ezek az egyéni vonások diktálják azután azt, amit tegyük az uriszobában. Elkéintve minden szubjektív vonatkozásról, való ezen szobába egy íróasztal, könyvszekrény, klavirgarnitúra bőrből, esetleg dobányzó készlet, néhány kiegészítő, rajz és testmény a falon.

Ha a házigazda vadász ember, stilszerű egy szék fegyvertartó a falakon vadász jelenetek, a mábratt inkább néhány szep szobrot, rajzot és festményt állít be. Sőt ha kell ezen helyiséget műteremnek is lehet berendezni. Aki belső élettel él, az ki is fogja tudni fejteni ezt környezetét, átal, megal és varázslat fog tudni kelteni és ilyen stilszerű környezet által a társalgásnak is ilyenfajta nemesebb irányt fog jelölni. Muzsikuss-emberrel p-rszaz ott áll a zongora esetleg hegedű, néhány zenész mellzobor. Ilyen körülmények között talán kevesebb lesz a felültes társalgás a pletyka és a távollévők gyöngéin való mutatozás. Komolyabb és nemesebb a környezet, tóhát fennköltébb a gondolkodás, bensőségesebb és színebb a társalgás hangja.

Folyt. köv.

HIREK.

Töredék.

Mondják-e teenedek sok szépet szerelmem?

Érzéstarti szónat halod-e örömet?

Szóljak-e tehozad szívem melegével,

Mélységes szerelmem igazi hővel?

Daloljak-e neked hű kitartásomról

Soha megemertő nagykaratomról?

— Mon fils!... Mon chère fille!...

S levei magát a földre és göröcs zokogással ölel át egy fiatal, szöke halottat, aki olyan szép, olyan szelid arcú s aki mintha még mosolyogna is. A hatalmas, erős ember zokogása úgy hallatszik a tompa éjszakában, mint nagy távolról a félrevert haragok zúgása. Keltegeti, rázza, esőkölja a hideg ajkát, rálehel a homlokára eszeveszett, örült igyekozettel. Majd tomboló kiújában bugya roskad a kedves halottja s fuldokló zokogásában véresre marja mindkét kezét a meggyötört föld hideg görögnyűje.

A tiszt csak áll fölötte némán. A hűvös kőd mintha a vérbe sübnán, majd a szíven át megrege válna nyumulva fel a szeméig. A sötétben halkán kibuggyan a könnye. Elfordítja fejét, hogy megtörölje köpönye ujjával a szemét. Azután embereire néz. A A nagy marcos parosz eszedesen, némán, végletlen szomorúsággal arcú. Lassan a csokója után nyul. A tiszt megint elfordul, majd avatósan leteszi az elvett kardot az erzedes mellé, szután halkán, mintegy sugva odaszól a katonáinak:

— Hátra arc, indulj.

És megindulnak gyá-zos, lassu menetben, némán, — lehatott fölve s meg-megborzongva, amint a sötös távolból gyötörön, irtóztatón, tompán hat hozzjuk a hang:

— Mon fils!... Mon chère fille!

Borbély József.

Vagy talán jobb lesz úgy, ha szótlannul érzek
S a te napugaras szép szemedbe nézek!?!
*

Bárhol is keresem, bárhol is kutatom,
Nem találok páriát széles-e világon.
Mégis elvesztettem, kit szívből szerettem,
Kit más úgy nem is tud szeretni helyettem.

Pedig, de nehéz volt, míg őt megtaláltam,
Égy lényre gondoltam s éjjel napalomban,
Kit majd szívem s lelkeim igazán szerethet,
Kit a rút világon még szeretni lehet.

De irigy a világ, ha boldogságot lát,
Hacsak felésben is megcsújtulja mindáért
Irgykedik ránk is, sajnálta őt nekem,
Ki is szakították szívemből örömem.

De én nem nyugszom meg e mostoha sorsom,
Keresni fogom majd ismét boldogságot,
S ha szerencsés leszek feltalálom végre,
A nagyág kegyéből zárom a szívemre.

S akkor, gonosz világ, látsz majd boldogságot,
Melynek többé nemárt irigy esáldárságot,
Mert, amit Istent ad, el nem rabolhatja,
Semmiféle erő, bárhogy is akarja!

L.

— Sziliget romjai. Az ország különböző pontjain szétzortan fekvő várakok, melyek fennben hirdetik a rég mult idők nagyságát s a magyar nemzet dicső múltját, pusztulóban vannak. A Műemlékek országos bizottsága, mely feladatától tölte ki az ország történelmi-besti műemlékeinek védelmét tokozott ártérséggel kíséri a Balatont övező hegyek várainak is és ha arra szükség van, utalva ez omladozó történelmi becsére és kulturális értékére, felhívja az arra illetékesek figyelmét: mentek meg a mult e fényes emlékeit a végpusztulástól a kései utók számára. Nemrégiben Sziliget várának egyik impozáns falát a szelvihar ledöntötte és azek a vár igen sokat vesztett szépségéből. A Műemlék-ek Országos Bizottsága e szép és impozáns vár helyreállítása érdekében eljárt a tulajdonosnál: Freiszlter Jenő lovagnál és kérte a még fennálló várfalak megerősítését. A kérelmet Freiszlter teljesítette. A falakat földbe beáott betontömlőkkel és a falakban elhelyezett és vaspántokhoz erősített vasdorongokkal erősítik meg így hosszú időre megmaradnak a festői omok. Sziliget várát — a tájárás után — Favus, pannonhalmi apát építette, 1672-ben, villámcsapás folytán legelt és azóta többé nem épült fel. A mult század 80-as éveiben az ország Freiszlter erdóti állapotába vissza akarta helyezni, de az akkori hadügyi kormány akadályokat gördített terve ellen. Azóta a vár falai évről-évre fogynak.

— A Gazdasági Önségélyző Szövetkezet f. hó 23-án tantotta évi rendes közgyűlését Fajos Lajos ügyvéd elnökle alatt. A népes közgyűlésen Knortzer György szövetkezeti ellenőr terjesztette elő az igazgatóságának évi jelentését és az üzletén nyereségének felosztására vonatkozó javaslatát. Ugy ezt mint a felügyelő bizottság jelentését a közgyűlés egyhangulag elfogadta és az igazgatóságának a felügyelőbizottságának és a tisztviselőknak a fölmentvényt megadta. A részvét őszinte hangján emlékezett meg Dr. Tripammer Rezső alelnök, Gartner Vilmos igazgatóságai és Schmidt Frigyes felügyelőbizottsági tagoknak elhunytáról. Emlékeket

jegyzőkönyvbe foglalva örökítette meg a közgyűlés. Az alapszabályoknak különböző pontjai celszerűen módosítottak. Az 1912. évben elért nyereségből az egy éves könyvek 1 31 K-ban, a 2 évesek 5 38, a 3 évesek 12 40 és a négyévesek 22 44 K osztalékban részesülnek üzletrészenként. Az osztalékok kifizetése minden pénteken és szombaton történik.

A szövetkezet hivatalos lapjává a „Zalai Közlöny” jelöltetett ki. Megválasztattak előnként Faics Lajos, alelnöknek dr. Lóke Enik, ellenőrnek Knortzer György. A kilépett igazgatósági tagok újra megválasztottak 3—3 évre: névszerint Guth Arnold, Rothschild Zsigmond, Sneff László és Ujváry Géza, felügyelő bizottsági tagul megválasztottak 1—1 évre Rothschild Samu, Waligurszky Antal és Kertész József, póttagokul Dénes Jenő és Fürst Sándor.

A tizkoronás bankjegyek bevonása. Az Osztrák Magyar Bank nagykanizsai fiókjához a lefolyt héten mintegy 90 csomag 10 K-ás bankjegyre érkezett. hogy azt más értékű bankjegyekre vagy esetleg éreppenzre cseréljék be. Ez a szokatlan mennyiségű pénzcserelés egy fölösleges aggodalomnak a következménye. A közönség tájékozatlan része ugyanis abban a teljes felőgásban van, mintha az összes 10 K-ás bankjegyek bevonása volna küszöbön. Az O. M. B. helyi fiókjának vezetősége erre vonatkozólag azt a felvilágosítást adta, hogy csak az 1910. évszámú kis alakú lilaszínű 10 K-ás papírpénz vonatik ki a forgalomból. Ezeket az O. M. B. csak f. hó 28-ig fogadjja el. Azontul csak a kincstár utasítására (meltánylást érdemlő esetekben) cseréli be a Bank, minthogy az új bankszabadalomnál fogva a határidőig be nem váltott bankjegyek a kincstár tulajdonába mennek át. A nagyobb alakú, szívdarvány színű, illetőleg sokszínű tizkoronások, melynek nem 1910-ben adattak ki, ezentul is forgalomban maradnak.

— Az Irod. és Műv. kör felolvasása. Tegnap délután Vegete Károly főgimn. tanár tartott előadást az Irod. és Műv. körben a drótnélküli táviróról. A prépszámú közönség osztatlan figyelemmel fogadta a kedves modoru előadó mind-m mind szavát s bemutató kísérletét. Annyi közvellenesség volt előadásában, hogy másfelőlris előadása alatt az idő múlását is alig vettük észre. A közönség zajos helyeslése közzönte meg Vegete tanár fáradozását. Mi részünkről csak azt fűzzük az általános tetszés szavaiboz, hogy az értékes előadást még egyszer meg kellene tartatni, hadd váljék Markonai nagy alkotásának ismerete közkinccsá városunkban. A pártatlan és őszinte tudomány arra jogigényt tarthat s megérdemli, hogy szavait kétszer is meghallják.

— Uj szénkéneg raktár. A földmívelésügyi m. kir. minisztérium Zánkán (Zala vm.) a község kezelésében bizományi szénkénegraktárt állított fel.

— Méhészeti kerületek újjászervezése. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a méhészeti kerületeket újjászervezte s Zalavármegyét, valamint Zalaegerszeg és Nagykanizsa r. t. városokat a III. számú, kaposvári méhészeti kerületbe osztotta be. A

kerület vezetésével Körmendy József méhészeti szakitanó van megbízva.

Gazdasági tanárok előléptetése és kinevezése. A földmívelésügyi miniszter Dr. Kozák László és Dr. Keller Oszkár gazd. segédtanárokat a IX. fizetési osztályba gazd. segédtanárokká nevezte ki.

— B. Sándor Erzi hangversenye. Az év második művészi nagy attrakciója, mely eddig még át nem élt művelvezetet igér városunk mápartóló közönségének, márc. 16-án lesz a Polg. Egyet. nagytermében. A művésznő, ki a M. kir. Operaház első búszkesége ez idő szerint, városunk íánt érzett jó indulattal jön le hozzánk. A hangverseny jóvedelme ismét a miénk, a városé, a színház alapé. Reméljük, hogy a város mind-m polgára megteszi kötelességét s áldozni fog városunk kulturális haladása érdekében. A művésznővel jó Dientl Oszkár zongora művész s ami közkévdvelt, művészi szintű kamarazenétársaságnak is kivési részt az est sikerének előmozdításából. A nagybizottságot a hangverseny sikerének érdekében agilis polgármesterünk ismét megmozgatta. Ennek tekintetyle a Svárdström hangversenye is 1525 koronán fölül szorzott sokat emlegetett színház alapunk javára.

— A kereskedő ifjak hangversenye. Szombaton lezáródott a táncos estélyek sora. A kereskedő ifjak egyesülete most is fővárosi művészek szerepeltetésével próbált jó esattanót adni a lezajlott estélyeknek Strém Ottó, az elnök, maga a tevékenység, ki nem kis gonddal jár el a siker érdekében. Az estély első dícsérete is őt illeti. A mi nem sikerült az sem az ő hibája, hanem az importált művészeké, a kik bizony nem mind-ent megfelelő formában adták le a műsorukból, mintha az est közönségének lekiességyle esendült volna ki. Strém Ottó dícséretében osztrák Dr. Balla János distingvált zongora kísérlete, ki itt is felmulmta partnerét a művészes vonás tekintetében. Csak azt sajnáljuk, hogy nem adott önálló számot. Pedig tisztelőink a sokasága kérte tőle ezt a csekélységet, hogy pótolja ki művészi játékával

az est fogyatékosságát. Komlóssy Emma szereplését röviden úgy jellemezzük, — nagy hanganyag kevés iskolával. Gyözö Lajos hatásos konferancier, itt—ott művészi előadó, de — a végső parodiát elengedték olta nála is és Komlóssynak is. Ők ez alatt talán jobban mulattak, mint a közönség, mely ezt jó szívvel alig fogadta.

Közgazdaság.

— **Külföldi borforgalmunk.** Az országos statisztikai hivatal által közzétett hivatalos adatok szerint Magyarország bozkivitele az 1912-ik évben horribóan és palackokban együtt 1 491 688 g. volt 69 540 709 k. értékben. Ezzel szemben behozott összesen 338 488 g. bort 15 198 044 k. értékben. Borkivitelünk az utóbbi években igen örvendetes emelkedést mutat különösen az 1909-ik év óta. Kivitelünk ugyanis: az 1901—1908. években egyenként átlag: 836 000 g. bort 29 600 000 k. értékben. 1909-ben 1 242 230 g. bort 34 552 657 k. értékben. 1910-ben 1 097 611 g. bort 36 358 913 k. értékben. 1911-ben 1 407 302 g. bort 57 145 631 k. értékben. 1912-ben 1 491 688 g. bort 69 540 709 k. értékben.

E szerint a múlt évben — a rossztermés dacára — borkivitelünk mennyisége az 1901—1908. évi átlaghoz képest 78 százalékkal, a kivitel értéke pedig: a borárak javulása következtében 124 százalékkal növekedett. Borkivitelünk lényeges emelkedésének kezdete összeesik az új bortörvény (1908: XLVII. t. c.) éltöbölésével. Ez a törvény ugyanis 1909. évi január 1-en lépett életbe és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a külföldi bizalma évről-évre fokozódik a magyar borok iránt. Jó részt a bortörvény szigorú rendelkezéseinek tulajdonítható a boráraknak azóta általános tapasztalható emelkedése is.

HIRDESSEN A „ZALAI KÖZLÖNY”-BEN

Magvakat tavaszi elvetésre

ismert kifogástalan minőségben szállít

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe **TEMESVÁR 41. sz.**

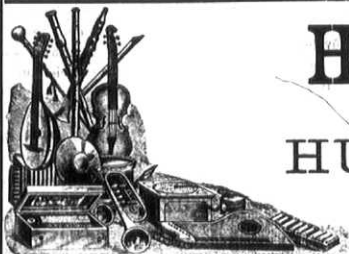
— Alapítottat 1875. —

Dusan ábrákkal ellátott főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

MILKA

Suchard

KITÜNÖ ALPESI TEJ-CSOKOLÁDÉ

HANGSZEREKET ÉS HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvéttel. — Kezeskedek arról, hogy csak jó és az őrteknek megfelelő hangszereket szállítok, ennélfogva megengedem a kieserést ha az 3 napon belül az átvétel után történik — Megsértett árakat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvönök: 1, 1-50, 2, 2-60, 3, 4 kor.-ért. Hegedűvönök fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűtökök: 6, 7, 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1-40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 26, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 50, 60 és 70 kor. — Cellovönök: közönséges 1-60-tól 3 kor.-ig — Cellovönő fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig — Nagybögők: $\frac{1}{4}$ -es 72 kor. $\frac{1}{2}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybögővönő: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Czitorák.

Primeitora, jávorfa. gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primeitora palizander-tető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primeitora egész 64, 70, 80 kor. — Koncerteitora a fent felsorolt minőségben is, azonban drája 4 koronával drágább. — Magyar népczitorák közönséges kivitelben, egész-kötés 9 kor., jobb minőségű 16l. v. 10 kor., díófa-tetővel 12 kor., utanz. palisándfából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer 1 a 3 cilinder géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadásztkürt: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok O vagy B. 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatifából ujezst billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolófűtők: 5-20, 5-60, 6-40 korona.

Klarinettek.

Fekete granatifából, ujezst billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz fabroncsal 10 esavar 56 kor. — Nagy dob rézabroncs és 10 esavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Huzóharmonikák.

Huzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjárta fúvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitűnő hanggal drája 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromsoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona

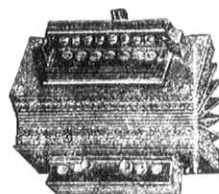
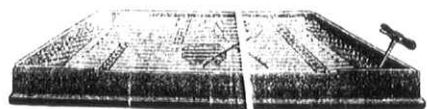
Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, (félre 5 korona, hgyedvcre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feloldó szerkesztő:
SZELE ELEMÉR

Főszerkesztő:
KEMÉNY LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerinti.

A zalavármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőség 1912. évi működési jelentése.

A zalavármegyei gazdasági egyesület a napokban adta ki tartalmas évi jelentését, melyből közöljük az alábbiakat:

Az 1912. év a vármegye gazdaközön-ségére meglehetősen kedvezőtlen volt, mert bár a szalmatermés elég jónak volt mondható, a szentermés mennyiségre is alatta maradt az előző évek átlagának, de az aratóskor és esőléskor uralkodott túl nedves, esős időjárás miatt minőségben is rendkívül sokat szenvedett. Takarmányművekből az 1912-ik évi termés határozottan rossznak mondható, mert úgy a széna és mesterséges takarmányok, mint a sarju takarításakor uralkodott esős időjárás, bár mennyiségre a termés kielégítő lett volna, a minőségét oly annyira megromította, hogy a takarmányok céljuknak majd alig, hogy megfelelnek. A sarju takarításakor uralkodott túlságos esőzés sok helyt a sarju felgyújtását is lehetetlenné tette. A kapás növények termését ugyancsak a túl nedves időjárás rontotta meg, mert a burgonya és takarmányrépa elég jó termést adott, de

ennek jó része már a földben rothadni kezdett s rothadt a kiszedés után is úgy, hogy a gazdák kénytelenek voltak a termés egy részét állataikkal sürgősen felletetni, a kukorica bár jó termést adott volna, ugyancsak a túl nedves hűvös időjárás miatt sok helyt nem tudott beérni, annak dacára sem, hogy törést jórészt november hó második felében végeztek. A cukorrépa elég jó termést adott, de a kedvezőtlen időjárás miatt kiszédése s szállítása igen sok nehézséggel járt. A kedvezőtlen ősz folytán az őszi vetést csak későn kezdhették meg s az csak igen nagy megszakításokkal volt folytatható. Az őszi vetés teljes befejezést nem nyert, úgy hogy búzából a bevett szokott területnek circa 8—9%, rozsból 2—3% a maradt vetetlen.

A felügyelőség az 1912-ik évben tekintve a rendelkezésre álló, az előző éveket jól túlhaladó hitelt, sokkal nagyobb eredményt ért el, mint az előző években, úgy hogy az 1912 évben már csak mintegy 20 község kérvényét volt kénytelen visszautasítani hitel hiánya miatt. A felügyelőség a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszter ur kegyes rendelkezése folytán az 1912 évben Schweißbö-

inportált anyaatlakokat osztott ki többnyire a vármegye középbirtokosai között, aminek oka az, hogy a kiszagdák az inportiól, mint egészen új dologtól idegenkedtek, olyannyira, hogy nagyon sokan a már előre jegyzett anyaatlakokról is lemondottak. A középbirtokosok közötti szétosztás különben is indokoltabb, mert ők fel tudván fogni az inportiól anyag értékét, azt szakszerűbb elbánásban és jobb takarmányozásban részesítik. Inportiólbatott az 1912 évben Zalavármegyébe 51 drb tehén, 28 drb őszó és 2 drb bika borju, összesen 84276 K 56 fillér árban, ebből a tehének és őszók 1042 K 60 fill., a bika borjuk 955 K 30 fillér átlagárban.

Apaaatlakokat a felügyelőség az előző éveknél nagyobb mennyiségben szerzett be a községeknek.

A felügyelőség hatáskörét képező Zala-vármegye területén köztenyésztésben sem a juh, sem a kecske tenyésztést nem űzik, így a felügyelőség ezirányban tevékenységet nem is fejtett ki.

A nemes baromfi kiosztás iránt a vármegyében ez évben is fokozottabb érdeklődés mutatkozott, mert a kiszagdák évről-

Drinápolyról.

— *A miért a harc folyik.*

A kijutott balkáni háborúnak ugyazólván egyedül oka Drinápoly, még diadalal állja a fegyveranyagvás megsejnté óta szakadatlanul rájázuduló bomba esőt.

Már II Szeim szultán világhírű mesztje is áldozat esett a helygárok ostrom-ágyúinak. Ez a szomorú sors visszaidézi a híres város nevezetes multú történetét.

Hadrianoosz c-sász alapította és a magy nevérről nevezte el ezt a várost, a mely évszázakok át volt a keltromái birodalom egyik díszé és erőssége. Mikor a törökök betörték Európába, először Hadrianoopoliszra vetették magukat és a város elfoglalásával szilárdult meg helyzetük Napnyugaton Murad szultán Kallipolis és Csorlu bevételé után 1261-ben ráküldte hadát a megérőstötli városra. Burgaszban ült össze Lalasabin; a szultán hadvezéré generálisával, hogy megvissza az ostrom tervét. A várost Hadrianoosz védte, mint a hogy Konstantinápoly utolsó görög védőjeinek is Konstantinoosz volt a neve. A vitéd. Hadrianoosz ki-tört a váról, hogy nyílt síkon szálljon szembe az ozmán haddal, de súlyos vereséget szenvedett és kénytelen volt a várból meghúzódni. Itt is azonban látnia kellett, hogy nem bír sokig helyt állani a túlyosabb erő ellen. Éjnek éjszakáján elmenekült családjával a Marica folyón. A fej nélkül maradt város önként megadta magát az időközben megérkezett szultánnak. Drinápoly új hódítások kiinduló pontja és

négy esztendő múlva a szultán fővárosa lett. A Tundza partján Murad fényes Palotát építtetett magának és utóainak. Ebben a kastélyban lakott a hős XII. Károly svéd király, a mikor a polvai katasztrófa után menekülve, a szultán oltalmához folyamodott.

Murad szultánt, a ki Gusztáv Adolfként diadalmasan esett el a csatatéren elszószított fia, Bajazid váltotta föl a trónon. A széleslyes despotá egyképen réme volt a tulajdon alattvalóinak és ostroma a görög és szláv népek. Drinápolyból indult ki azokra a rabló-hadjáratokra, a melyek nyomán azok, szenvedés, férfiak hektombája, rabláncra vert asszonyok siránkozása járt. Ekkor Ázsia sötét méhéből egy ismeretlen vagy már rég elfeledett rém tört elő, a pogány atárság. Timur az angora i (a régi Aneyra) síkon tönkretette Bajazid roppant seregét 1402-ben. Európa föl-legészott, Magyarország is, a mely már Nagy Lajos idejében összetűzött a törökkel és Zsigmond király alatt még egy súlyos vereséget szenvedett el Bajazid-tól, azt hitte, hogy vége a veszedelemnek. Ha Nyugat-népei összefognak ebben a vélságos időben, a mikor a török erő össztörve hevert, a szultán trónja elárult és Bajazid fia közt véres viszálykodás célja volt, akkor örökre leszámolhattak volna a közel Kelet veszedelmével. De az egység és összetartás, a céltudatos politika e napokban ép úgy hiányzott, mint később megannyiszor, ha a török belső gyenge-sége rést tárt föl és alkalmat szerzett rá, hogy a meg-

támadotjak megfordítsák a fegyvert és rátörjenek szorongatójukra.

Bajazid legtehetségesebb fia, I. Mahmud, okos és körültekintő politikájával kigyógyította a tatárokat és a belső villongás östűseibeiket. Ő aztán végképen áttette a szultánatus székhelyét az ázsiai Brusz-szából Drinápolyba. Ekkor kapta a görög gyarmat-város a török Edrenech nevet és lett ékessé azokkal a pompás palotákkal, a melyek fölemelték jelentősége színvonalára. A görögök lassankint elhúzódtak a városból és helybéli voltak a bizánci birodalomba. Drinápoly egészen törökössé lett, külső képe megváltozott, noha a háború rombolásaitól megkímélve maradt.

Mire a török hatalom egészen föcsüsdött a tatár pusztítás okozta kórjából, körültekintett új székhelyét és sorra foglalta el a közelségbe eső régi, virágzó telepkeket. Elesett Tesszalóniké (Szaloniki), a hol egykor Markusz Tulliusz Ciceró, a nagy római szónok és államférfi nyögte volt a szákmivetés keserűségét. Végre aztán hosszú és irtózatos, kegyetlen ostrom után a török lélt maga Bizánc is, Konstantinoosz városát. Drinápolyból indult el 1453 március havában a hódító Mahmud rettenő hadával és még retentőbb dühével, hogy a görög Paliolegot kiszorítsa utolsó, legfeltehetőbb, legbüszkébb erősségéből. Konstantinoosz eszáró vitézül harcolt és fővárosával együtt életét is elvesztette. Mohamed elvadult katonái kíméletlenül rombolták a gyönyörű emlékekkel, a klasszikus

évre jobban érdeklődnek a baromftenyésztés iránt. A felügyelőség törekvése az 1912-ik évben is az volt tehát, hogy nemes apállatok kiosztásával a meglévő baromfi állományt keresztelés által nemesítse és javítsa.

A nagymélt. földmivelésügyi m. királyi miniszter ur 1912. évben is kegyes volt nemes fajbaromfiak kiosztását engedélyezni, s ezen kegyes engedélyezés folytán a felügyelőség 1912. évben a következő mennyiségű nemes baromfiot osztott ki kedvezményes áron és pedig 125 drb orpington kakast, 25 drb bronzpulykát, 40 drb pekingi kacsát és 40 drb endeni gunarat. Ezenkívül egyes kérvényezőknek kegyes volt a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 1 törzs orpington, 4 törzs pekingi kacsát, 4 törzs emdeni ludat a felügyelőség útján kegyesen adományozni.

LAKÁSUNK MŰVÉSZI BERENDEZÉSE.

Irta: Pfeifer Elek.

IX.

Az íróasztal ne legyen egy hasznavehetetlen díszes bolni, hanem egy eszköz a komoly munkához. Anyaga stílusa és készítési módjának lehetőségei persze kiszámíthatatlanok, a praktikus érzéstől és az egyéni ízléstől függ itt minden. Arra még is suly fektetendő, hogy közepen előtte tölve jobbra-balra és előre kinyújtott karjaimmal rajta mindent elérjek. A bevált méreتي viszonyainál fogva nagyon ajánlható egy amerikai íróasztal mely félkörben veszi körül testünket, kellő számu és jól zárható fiókkal van ellátva, egyszerű konstrukciójával és síján lapjával az ízlésbeli igényeknek is megfelel. A hatása azonban egy kicsit bürokratikus, talán az az oka, hogy polgári lakásokban még nem tudott hódítani.

stíli templomokat és palotákat s ha fektelenségüknek a szultán belátása nem szab határt, romba döntik a Szent Bölcsesség csodálatos templomát is. A Hagia Szófia török mecessté lett. A bizánci császárok felékes otthona a szultán palotája Mohamed elhagyta. Drinápolyt és Átköltözött Sztabambulba. De nemcsak maga változtatta meg lakóhelyét, hanem az előleki muzulmánokat is áttelepítette az Aranyzsor mellé.

Drinápoly másodikrendű provinciális városa lett, de megtartotta sokáig stratégiai fontosságát és megtartotta helyét a szultánok kegyeletében is. A nagy Szelim építtette a város díszét Szinai-ual. a mesterséggel gyönyörű mecesstét, a melyet II. Szelim alatt fejezett be a művész.

És mind e mai napig Adrinápolisz egyike az európai Törökország legfontosabb pontjainak. A vörgező, vonagló török népet e városban a mult dicse emlékei, és a jelen legvitalisabb érdekei csatolják. Csoda-e, hogy heletlen át alkudozott, viatott, könyörgött fenyegetőzött megtartásáért?

A török nép ismeri jól a maga történetét és tudja azt is, hogy a historia eseményei tragikusán, megismétlődnek. Hatodfői évszázaddal ezelőtt elesett Hadrianosz városa. S nem egészen száz esztendővel később osztozott sorában Konstantinosz városa. A sorrend elkerülhetetlen végetszertüszéggel meg van állapítva. És a mi gyorsan ölé körülunkban a két tragikus esés időközbe nem fog még ilyen bosszúra sem kinyulni. És ma azért ragaszkodik a török Drinápolyhoz, hogy ne legyen kénytelen kifosztva koldusként, szegytenszemre lemondani Konstantinápolyról.

Az üveglap az író felületen feltétlenül előnyösen hat, ha alatta plús van. Előleklő hatása és könnyen tisztán is tartható; télen kissé hideg ugyan de a kéz alatt ugyis jól melegség van s így az üveg lap ellenfeleinek ez a „bü.ös” erre nem áll helyt. Az előtte álló karoszekr lehetöleg széles és karjai persze alacsonyabbak az asztal írófelületénél, máskép karjaink szabad mozgása az asztalon nem lehetöleges.

A könyvszekrény méretei mg-int nagyon egyének, stílus tekintetében azonban harmóniás kell hogy legyen ezen ösz-zetartozó darab: íróasztal és könyvszekrény között. Sötét mahagoui, palissander, tölgy vagy diófa jól megmunkálható anyagok ezen célra és különösen sötét színek-zöld-ben előnyösen juttatják a szellemi munka komoly mivoltát, mely alaphangulatnak kölömben az uri dolgozószoba mind-n zugában kell, hogy legyen. Ezen azért eléggé nem hangszolyozhatom minden cica és dísz teljes mellözését. Egy-egy pálmá, egy-egy cserép virág, valamelyik sarokban egy szép bronz v. terrakotta esetleg márvány, itt minden, ami járuléklép a szükséges butordarabokat hangulati egységbe foglalja.

A bör klubgarnitúra az uri szoba legfontosabb része, különösen itt kívánatos a körültekintés és jó ízlés. Áll egy diván és két karoszekéből esetleg egy hokker. Böráruban van manapság a legnagyobb széledelges. Egyrészt egészen készített imitációkat árulnak valódi bör texturájának preselés általi megváltoztatása által adják olcsóbb börjáratuknak a legjobb minőség látszatát. Így például a birkabört olyan egészen tudják mesterséges erőszel ellátni, hogy egészen olyan külsöt kap, mintha sartin vagy szaffran volna, még sertesbörből levant-saffian imitációt állítanak elő. Persze, hogy ezen eljárásokkal szükségös erős nyomás és a savak használatá ártalmára van a bör ellenálló képességének. Börparunk hanyatlását legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy azon börkötések, melyek 20-30 év-nek foszlányosak és rongyosak, míg az évszázadosak jobb állapotban vannak mint az újabbak. Természetes, hogy ilyen körülmények között legajánlatosabb egy megbízható céghez fordulni és az o-ó-ó árut határozottan visszautasítani, mert az okvetlenül imitáció.

Plasztikai művek csak kis számban állítandók be, de azok minőségben kiválóknak legyenek. Márványra és bronzra talán nem telik mind-neknek, de terrakotta fa, esetleg alabástrom domborművek és szobrok ma már nem kerülnek sokba, izlel-festett és dekoratív hatásukkal fogva egyaránt ajánlhatók.

Sokszor vitás az, hogy szines, azaz polichrom vagy pedig egyszerű, azaz monochrom plasztikai műveknek adjuk-e az elsőseget. A szines szobor minden esteire igen szép, ha a színei harmonikusak; ez azonban a legkritikus esetben található. A lakus itt könnyen eshet tévedéseknek áldozatul, ezee oknál fogva legajánlatosabb a monochrom plasztika.

A legfontosabb pedig az, hogy nagyvár-tó szobrásati művk kisbábított másolatától minden körülmények között órikl-dünk. Ezen monumentális művek, melyek szépségüknek jórészt a hatalmas méreteknek köszönhetik, egyszerűn groteszk, sokszor kómius hatást tesznek, ha kis méretben előállítva, megfosztjuk őket fölékesüktől, a monumentálisától. A másolat is csak úgy képes az eredeti műkivalóságait éreztetni, ha a méretekben is megfelel az eredetinek.

Folyt. köv.

HIREK.

Finita: rendezi a Sors.

*Önt tehát zárdába viszik,
Indul egy más uj világ élé.
Kacag a Sors kárnevétéssel,
hangzó lelkem megrezdül belé.*

*Haha! Sorsúr öfensége
megint kaján tréfát csinált:
vigyorgó kétszin udvarának
kellenek a nagy komédiák.*

*Ötölt szép szivarcot egyszer
s ifjak dalos útján haladt:
csodálánynak, fúnak szive
szört sok bibor érzés-aranyat.*

*Elég! vijog már Sors szava,
dülled szeme, arca sátán:
zokogna, de büszke a fű,
vonatra ül a fenségleány.*

*Önt tehát zárdába viszik,
Indul egy más uj világ élé.
Kacag a Sors kárnevétéssel,
hangzó lelkem megrezdül belé!*

SIVÁN.

A husvéti ünnepek alkalmából Lukács József nagykanizsai főgimn. tanár Velence, Florence és Rómába tanulmányutat rendez. A társaság Velenceben 2 napot, Florenceben 3 napot és Rómában 5 napot tölt. Indulás március 15-én, visszaérkezés március 26-án. Roszvételi díj: Utazás Budapesttól—Budapestig és ellátás Velencétől—Velencéig 240 kor. Az utazás mindenütt gyorsvonaton történik. Hajótú ninos. Jelentkezni lehet a pénz beküldésével március hó 9-ig Lukács Józsefnél Nagykanizsán, vagy Berkes Ottó a koshelyi főgimn. igazgatójánál. Csak korlátolt számú jelentkezők fogadtnak el.

Jegyzőválasztás. Felsősegszen a minap tartott jegyzőválasztáson Nagy Károly okl. jegyző választott meg.

A nagykanizsai Társaskör 1913. évi március hó 8-án, saját helyiségében könyvár alapja javára táncos egyhétötöt családias jellegű estélyt rendez. Belépő-díj: Csalládgy 5 K. Semelgye 2 Kor. Tagok által hívott vendégeket szivesen látunk. Kezdeté este 9 órakor.

Bevont tizkoronás papirpézn. Mult számunkban erre vonatkozó hírnkbe hiba esuzott. Nem az 19.0. évben kibocsátott, hanem az 1900. évben kibocsátott lila színű, kis alakú tizkoronás bankjegyet vonatnak be f. hó 28-áig.

Felolvasás. Vasárnap délután március hó 2-án Gólovás Pfeifer Elek főgimnaziumi tanár az Irod. és Műv. körben „Tájékléptézteti paradig-mák” című.

Sorozás. Értesülé-ünk szerint az ezidél fororozás Zala megyében március 1-én kezdődik.

— Az alsólendva—nagykanizsai vasút egy-
látzik gyorsan halad a megvalósulás felé Füss Nán-
dor orsz. képviselő és dr. Józsa Félián párisi orvos
az Alsólendva és környékbeli érdekelt községekkel
értekezletet tartottak a hozzájárulás tárgyában az ér-
dekelt községek most elhatározták, hogy záros hatá-
ridő alatt megállapodnak a hozzájárulásban és a törze-
résvényeik jegyzésében s a legközelebb Kerkasztent-
miklóson tartandó vasuti értekezleten azt a bizottság-
gal közlik.

— A Zalalövői népbank rt. alaplékiét
50 000 K.-ról 150 000 K-ra emelte, 2000 drb 50
K n. é. részvény kibocsátásával.

— A Dél-zalai takarékpénztár részvény-
társaság f. hó 23-án tartotta 43-ik évi rendes
közgyűlést 35 részvényes jelenlétében dr. Bentzik
Ferenc elnökölte alalt.

Az előterjesztett zárszámadások szerint rendelke-
zésre áll 129 drb 10 tocs 232 arany és 175087 K.
25 f. nyeregből a tartalékalapnak 820000 koronára
aló kiegyesítésre 32915 K. 87 f. fordítottat; az
osztalék részvényenként 110 koronában állapított
meg, mely f. hó 24-től kezdve kerül kifizetésre.

Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a
felmentvény egyhanguslag megadott.

Az intézet hivatalos lapjainál a Zala és Zalai
Közlöny jelöltetik ki.

A megbízatásunk lejárta következtében kilépett
dr. Bentzik Ferenc elnök, Bethlheim Győző alelnök,
Lodoszki Ernő, Strám Vilmos és Szukits Zsigmond
igazgatósági tagok 3 évre; Faics Lajos, Halpán Mór,
Lőwe Adolf és Rapoch Gyula felügyelő bizottsági
tagok 1 évre ezen tisztségekre újból megválasztáltak.

A Dél-zalai takarékpénztár részvénytársaság az
1917. évben közhasznú, kulturális és jótékonycélokra
a következő összegeket fordította:

Árvaház alapítványának növelésére 1525 K. 47 f.
Katolizációs akadémia alapítványának
növelésére 436 K. 76 f.

Ep-rjesy Sándor iskolaalapítványának
kamataiból kiadott:

A nagykanizsai főgimnáziumnak 2
osztályjára 200 K. — f.

A nagykanizsai felsőkereskedelmi
iskolának 2 osztályjára 200 K. — f.

Ezekon kívül az igazgatóság e hó 23-án tartott
ülésében a következő adományokat szavazta meg:

- Szegények tápintőzetének 100 K.
- Keresztény nőegyletnek 100 K.
- Izraelita nőegyletnek 100 K.
- Patronage egyesületnek 20 K.
- József főherceg szanatórium egyesületnek 20 K.
- Szépítő egyesületnek 40 K.
- Állami elemi iskolák szegény tanulói fel-
ruházására 50 K.
- Főgimnáziumi önképzőkörnek 20 K.
- Iparos tanouok jutalmazására 20 K.
- Ingyenes uszókonyistárnak 30 K.
- Élő magyar asztaltársaságnak 20 K.
- Általános betegsegélyző egyesületnek 10 K.
- Iparosok meuházára 20 K.
- Önkéntes tűzoltó egyesületnek 50 K.

— Feljebb huzzák a telefon vezetéküket
A kereskedelmi ügyi minisztérium rendelkezéséből
a telefon vezetékének legalább 5 méter magasságban
kell lenniük s ugy most a rendelet értelmében az
egész városban feljebb huzzák a drót vezetéküket.

— **Klaskanizsán** Templomter 1/a
számu újonnan épült házamat 4 lakoszába
val és mellékhelyiségekkel nagy kerttel, jelen-
leg kitűnően menő vendéglőhelyiséggel örök
áron eladom esetleg bérbé adom. **Anek
György** VII. Cigány-utca 29. szám.

— **Sláger műsor** az „Edison” színház-
ban A szezon egyik legkittenőbb műsorát mutatja
be az „Edison” színház március 1-én és 2-án
(szombati és vasárnap) előadásban). A legérdekesebb
és legművészebb felvételek oly gyönyörű összettel-
ben kerülnek a szemlélő elé, hogy mindenki a leg-
teljesebb műveltség kielégítő érzetével konstatálja,
hogy az „Edison” színház ismét jó hírrevezés mel-
lőt produkált A n. é. közönség szives pártfogását
kéri az igazgatóság.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Újság” február 23-iki
száma nagy érdekesség közleményt hoz egy magyar
oroszlánvadász, Kittenberger Kálmán kalandjaiból, pompás
fényképfelvételekkel. Terey Gábor dr. befejezi
a gróf Pálffy-féle képtár ismertetését Szenzációs
szépségű kép mutatja be a Nemzeti Színház udjo-
ságát, Shaw Ocsar és Kleopatraja egy érdekes jelen-
tetét Pompás képe a modern plakátművészetről,
Nádai Pál cikkével, képek Scott kapitányról s az
elpusztult dalsarki expidiciójáról, aktuális képek-
adják a többi képeket. Szépirodalmi olvasmányok:
Krády Gyula regénye, Kájel István novellái,
Haraszthy Lajos, Balla Ignác és Tóth László versei,
egy érdekes francia regény, Schöpfung Aladar szin-
házi cikke. Egyéb közlemények: cikk és kép az asz-
szuáni új vizátról s a rendes heti rovatok: Irodal-
om és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi
Újság” előfizetési ára negyedeve öt korona, a Vil-
lágkronikával együtt hat korona. Megrendelhető a
„Vasárnapi Újság” kiadóhivatalban (Budapest, IV.,
Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Kö-
pés Néplap”, a legelősebb újság a magyar nép szá-
mára, felévre 2 kor. 40 fil.

Közgazdaság.

**Tavaszi kalászosok többtermelésének
fokozása.** Tavasi kalászosaink természetlaga kicsi
mert gazdaközönségünk különösen a zabot, de az,
árpat is olyan földbe szokta vetni, a mely ki van élve.
Az országszaga magyar királyi növénytermelési kísérleti
állomás holdanként 200 kg. szuperfoszfát használt
fel, amelyet kézzel szórta, 100 kg. szuperfoszfáttal,
a mely Record nevű trágyával lett a maggal egy-
idejűleg ugyan azon sorokba beleszórva. Az eredmény
tavaszi búzával szórva trágyázás után átlagosan 262 kg.
trágyázással 80 kg. sorba trágyázással 151 kg. több-
termést értek el s a műtrágyázás következtében a
több termés nem egy helyen 300—400 kg. s egy
esetben 800 kg. volt. Mődjában van tehát minden
gazdának az egyszerű eljárással tavaszi kalászosainak
termésétlaga igen jelentősen nagy haszonnal
fokozni, a mire most annyival is inkább szükség van,
mert ősi kalászosokból sokkal kevesebb lett tavaly
a folytonos esőzés miatt elvetve, mint más években,
s így a veszteségeket a nagyobb területre vetendő
tavaszi kalászosok nagyobb termésével kell helyre
pótolni.

Aspirin-

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szer!

Igen gyakran súlyosabb készítményekkel helyettesítik
Hogy valódi készítményt kapjunk, csakis,

Aspirin-Tablettát

amely az alábbi rajzban látható eredeti csomagolás-
ban, 40 öveges 20 téglarom tablettával ára K. 1.20.

Minden tablettán rajta van az Aspirin szó.

Magvakat tavaszi elvetésre

ismert kifogástalan minőségben szállít

MÜHLE ÁRPÁD

kertészeti és magtermelési telepe **TEMESVÁR 41. sz.**

— Alapított 1875. —

Dusan ábrákkal ellátott főrajjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

CACAO

Suchars

MEGHIVÓK

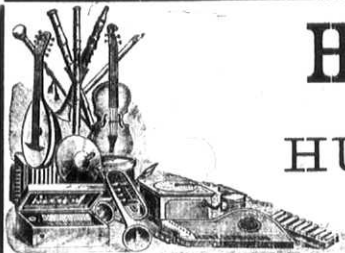
eddig még nem létezett nagy
választékban jutányos áron
készítetnek

Ilf. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések gyorsan
elintéztetnek.

HANGSZEREKET ES HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sörendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Székütdés utánvétellel. — Kezesekdek arról, hogy csakis jó és az értékek megfelelő hangszereket szállítok, ennélfogva megengedem a kieserlést ha az 3 napon belül az átvétel után történik — Megsértett árakat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvonók: 1, 1.50, 2, 2.50, 3, 4 kor.-ért. Hegedűvonók fennambukfából nagyon komuú 6. 8. 10 kor.-ért. — Hegedűtokok: 6, 7, 8 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1.40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40 50, 60 és 70 kor. — Cellovonók: közönséges 1.60-tól 3 kor.-ig — Cellovonó fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig — Nagybőgők: $\frac{1}{4}$ -es 72 kor. $\frac{1}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővonó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

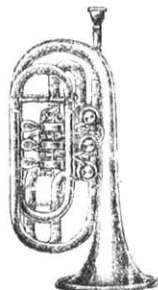

Czitorák.

Primitora, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primitora palizander-tető és gép-zettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primitora egé-z 64, 70, 80 kor. — Koncerteitora a feut felsorolt minőségben is, azonban drjba 4 koronával drágabb. — Magyar népczitorák közönséges kivitelben, egész-kótás 9 kor., jobb minőségű fél- v. 10 kor., díofa-tetővel 12 kor., utanz palisádfából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer 1a 3 cilinder géppel van állítva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Valáskürt: 71 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok C vagy B. 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatfából ujezást billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolódóták: 5.20, 5.60, 6.40 korona.

Klarinettok.

Fekete granatfából, ujezást billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42, korona stb.

Dobok.

Nagy dob roz faabroncesal 10 esavar 56 kor. — Nagy dob rézabronces és 10 esavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Huzoharmonikák.

Huzoharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjárta fúvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitunó hanggal, drjba 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromsoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű, dupla hangokkal. Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

